

C. I.
Corinthi sunt achaici. hi ab ipso apostolo paulo conuersti sunt. qui pcepto domini admonitus resevit apud corinthios per annum unum et menses sex. doces iter eos verbis dei. sed post per seudo multifari subuersit de baptis se iactarent. unitatem ecclesie scandentes. et sacramentorum virtutem et usum ex ministro et meritis iudicarent. vel pcepto apostolo de sapientibus seculi. sunt et alia capitula in suis locis nota da. De huismodi scriptis eis apostolus. a scismatibus illos renocas ad unitatem.

Huic epistole sicut et alijs salutatione pscrit. et nomine suu qd suu cebre erat omnibus gentibus pponit; ut magistris nois auditio acqescant correctioni. et quae eis viderat apponit dignitatis nomine ut est a postolus. et non humilitatis ut seruus.

Vel uocatus. i. ab omnibus privilegio nominis dicitur.

Apostolus hiesu christi. Hic enim seruum se nominat. quia potius erat opus autoritate et commendatione contra superbiam corinthiorum. apud quos viluerat.

Et sostenes. Ecce enim qui iter eos verhabat culpas eorum se recessisse innuit. frater. qui hoc removet. qd non malo animo ei notificauit. sed ex charitate et desiderio correctis.

Cum omnibus. Id est. et omnibus scribit suffraganeis coniuncti. qui in eiusdem vicissim laborabant.

Gratias ago. prius ponit de bonis viris alijs pformentur. Et domino hiesu christi. Qui a patre personali quidem pparte te distinctus est. sed unus cum ipso unitate substantiae deus.

Deo meo. Omnis qui deo est potestate qua creat. Sed eorum prie deicitur. qui eum diligunt tenet possidet. qui illi colunt. quibus subuenient.

In omnibus. Supponit ptes aliquas in omni verbo. i. in omni genere linguarum. vel in omni modo predicandi. i. minoribus mediocribus et pfectis. Sicut testimonium. Id est. ita verbis et scientia tenetis. sicut ego predicauit et testimonio ppheteratum pfirmavi. Vel quia firmiter fidem quam habui. cui tenetis omnibus donis repleti estis.

exemplo membrorum et corporis castigat. Decimo resurrectonis spes multis et argumentis et rationibus approbat. Ultimo colligendis ad necessitatē sanctorum nomie charitatis cura. vel edificatio cultui imponeatur. Interseruntur his pauca que aut. ut quibusdam videtur. pendente ex superioribus. aut habet licet proprias tamē pauperas actiones.

Argumentum Incipit.

Q Corinthi sunt achaici et hi similiter ab apostolo audierunt verbum veritatis: et subuersi sunt multifarie a falsis apostolis. Quidam a philosophie verbosa eloquentia alii secta legis iudaice inducti sunt. Nos renocar apostolus ad veraz fidem et euangelicam sapientiam scribens eis ab epheso per thymotheum discipulum suum.

I.

Aulus vero deo vel hominibus electus est dei voluntate missus ad predicandi gaudibus christi sum. Catus apostolus qd non illi vestri pseudo hiesu christi per vocem dicit apostolus de eis nunciasse luctatem dei. et sostenes frater ecclomini ut vos facitis. sed determinat cui scribat in baptismum per christum non per homines. clesie dei que est corinthi sanctifica t qui vocati per predicationem deinde sancti facti sunt vel electi a deo ut sancti sint ita ut nihil ab hostiis in christo hiesu vocatis sanctis: qd vere dum servi vnde ppe est dominus omnibus in uocantibus in re. non aliud ab eo cu omnibus qui inuocant nomem qd vere in domum ab eo credunt regi et saluari timi punitus pmissio dominum nostri hiesu christi in omnes corinthiorum stantibus ut maneat. lapsis ut redant. ni loco ipsis et nostro. Gratias agimus tranquillitas ne uno pte ponebis et par a deo patre nostro et domino hiesu christo. Gratias ago a quo omnia credo esse non ab hominibus sed deo meo semper pro vobis in.

Sed si dederis gratiam. i. dona christi non aliunde gratia dei que data est uobis in christo hiesu. quia in omnibus diuites

facti estis in illo in omni verbo et intellectu scripturarum. i. que de eiusdem testamento ppheteratum predicauit

in omnisciencia: sicut et testimonium

christi confirmatum est in vobis. diuites qd necesse sit et si non omnia habet qd apostoli spiritus sancti

lita ut nihil uobis desit in villa in gratia dei desiderio. qd certi inde et parati visionem qd post mortem vel in die iudicii quam impium timeret

expectantibus revelationem do ta qua expectatione non deficit. ipse est enim

minister nostri hiesu christi. Qui et co

firmabit vos vobis in fine sine criminibus

scilicet qd post mortem manifestetur. vel perfirabit vos tempore eantes in illu diem

in diem aduentus domini nostri hiesu christi. Fidelis autem de

qui aduersus vocavit iam faciliter pueros confirmabit non modo apostolos. vel angelos. sed

per quem vocati estis in societate nisi

li eius domini nostri hiesu christi.

Salios

Obsecro autem vos fratres. per nomine

tuu uultus esse eius a quo nominamus christiani.

qd predicti dicunt

domini nostri hiesu christi. ut id huius professione et uerius habeatis in corde.

ipsum dicatis omnes: et non sunt in

divisiones sed

vobis scismata. Sitis autem perfecti

in eadē voluntate quo predicti et intelligitis. ita

in eodem sensu: et in eadē scientia.

Hoc ideo dico quia filios

Dignatum est enim mihi de

huiusmodi

vobis fratres mei ab his qui sunt

locis et vel qui sunt illius matrone

hoc scilicet

flos: quia contentiones sunt iter

non solum scio ptestiones. sed et verba que

dicitis.

Vos. Hoc autem dico qd unusquisque

t. alii hoc dicit alii illud. i. a paulo baptizatus

vestrum dicit. Ego sum quidem paulus.

Hoc est quasi idolatra

li. ego autem appollo. ego uero cephe

hoc bene illi quales supra laudavit qui hostium

habent fidem.

Ego autem christi: Divisus est christus

sed

est sic vobis auctor salutis

Nunquid paulus crucifixus est. per

qd peccata dimitteret tuu invocatione nomis

pauli.

vobis: tauti nomine pauli bapti-

zati estis. Gratias ago deo meo

de hoc contentientium

per neminem vestrum baptizauit: nisi

tur dici non potest.

Divisus est. Secundum vos christus. quasi multos facit christos. i. da-

tores gratiarum. Vel qui operatur idem in omnibus divisus est. dum credit

in isto plus operari. in illo minus. Vel quia hoc dicitis modo a vobis di-

visus est christus. i. separatus.

Nunquid paulus et uel in nomine pauli. Per hoc verum qd tene-

bant facit erubescere de falsis. sicut per christi resurrectionem quam credebatur pro-

bat resurrectionem mortuorum. quam negabant.

Obsecro bis laudatis inuitat alios ad horum similitudinem.

Cloes. Nomen loci vel prolong. aliquibus enim videt locus esse. ac si diceret ab his qui sunt antiochiae. Aliibus autem feminis fuisse videtur deo denota cujusqua multi essent colentes deum.

Hoc autem dico. Hic contra baptistas a gere incipit de quibus illi gloriantur.

Ego sum pauli. Sub suo nomine et apostoloz notat pseudo. ne si diceret in nomine ipsius vel illi. videret eis iudicare: et sibi velle attribuere. Vel si non in nomine maiorum. nec minorum.

Ego uero cepheus. Petrus dicitur in figura christiana populi a petra christo. Lu es petrus a petra quam confessus es. et super hanc petram. i. super me. non super te. Non enim dicuntur petri. sed christi ne esset spes in homine et ne essent tot baptizimi quot serui. Ministerium baptizandi dedit suis seruis christus. postmodum et retinuit libi quam si vellet poterat seruis suis dare: ut tantum vis esset in baptismo serui: quantam vim habet baptismus a domino datus. et ideo non differt sine bonus sine malus cui contingit ministerium baptizandi baptizet. Inde etiam nemo dicit baptismum meus. cum dicat euangelium meum. prudentia mea. gloria mea. licet hec sint a deo. i. quibus differentia est. In his enim aliis alio docti or et aliis alio melius operatur. In baptimate autem aliis alio magis minus ut baptizatus sine ab inferiore sine a maiore baptizetur.

Ad Corin.

humiles nō altos. Qui rī primū elegit paupes in doctos infirmos. Non tamē relinquit sapientes dñites nobiles sed si eos primos eliget merito talium rerū sibi viderent eligi et ita sapientia qua homo cecidit nisi pcederet pi scator inō humili sequeret orator. Unde nabnabbel doctus in apostolū non ē electus.

Cul nō glorietur. Dese sed deo qd ibi ostendit qui gloria ī do. glo. Et ipso aut. Non gloriet qd ex se sed tu ē alia gla. qd et ipso vos estis.

Dui factus est no. sa. xc. Id est illu minans nos ad verita tem. Ideo aut dicitur nobis esse sapientia. qd spaliter. i. ex aliquo tē pore nos ad illū cōuer tumur ut cum illo ma neamus ī gēnū. Et ipsa sapientia caro fa cta ē. et habitabit ī no bis. Et hoc facit. i. nos illuminat. Quia fact ē nobis iusticia. i. quia prius iustificat nos bo na opatione. Iusticia enī qd viuit ī ipsa. p culdubio deus ē. et qd incomutabiliter viuit. Sicut autē cuz sit vita nobis sit iusticia. cum tñ ē efficacius picipes ita enī se sit iusticia. ec nobis sit iusticia cum ei cobrēdo iuste viui mus. et p bocipē ē no bis iusticia. qd prius ē sanctificatio. i. qd pā ī baptismo emēdat nos. Et hoc ideo qd prius factus ē nobis redē ptio. i. qd pā redemit nos patēdo. Et hō tu ī o factū ē. et nullus glet nisi de donis dei. Non enim iudi caui xc. Qui minus capaci altiora loquitur non vilitatem sed sui ostentationē facit.

Nisi christū hie sum. Christum pēdi cat. nō solū qui fidem astruit. sed qui mores quibus in eo viuit instruit. in crucifixo disci tur qd vel homo crucifixus ē. vt nō seruat peccato. Non ergo ita accipiēdū ē qd hic dicit apostolus tanq ea tantū dicerit. que sūt credēda de christo. sūt etiam que obseruāda aut in vita. aut in morib. ei qui accedit ad pagem corporis christi. Perfectos. Non cognitores et doctores quibus op̄ non est. sed audito res iam capaces. In mysterio. Exponēdo mysteria veteris testamenti in qbus christus significatus ē. vt i hostia abel vel abraç.

Dux abscondita. Quia nō in verbis sed ī virtute. nō humana ratio ē pprehensibilis. sed spiritus efficacia credibilis. **L**uā nemo principum h.s. Qd legit qd diabolus christū recognoscēbat et timebat enī dicebat christo. qd venisti nos torquere ante tēpus. Si endum ē qd nō ideo dicebat vt esse dñm intelligeret. sed dubi erat et taliter extorquere veritatē vtrū vere esset deus volebat. Vel hoc magis ex suspicio ne qd ex cognitione dixisse credēdi sunt. Non enī aliter scierūt demones. qd

C. II

scierunt p̄incipes. Scierūt enim ipsum esse. qui pmissus erat ī lege. non tū mysteriū eius qd filius dei erat et ab eterno. Nec sciebant sacramentū incarnationis passionis et redēptionis.

Si cognouissent. Vel minores illum esse messiam in lege. pmissum. Vel maiores dñm esse. vel dei filii. nūq̄ do. glo. cru.

Nunq̄ dominum glorie cru. Aug. Ex forma servi crucifixus ē. et in deus glorie crucifixus est. Talis enī erat illa suscepitio qd dñm hominē faceret et hominē deus.

Quid tamē ppter qd

et quid secundū qd dī

cē. prudēs et diligēs

lector intelligat. Nam

ecce dicim⁹ qd secundū

id qd deus ē luos glori

ficat. secundū hoc scili

cet qd domin⁹ glorie ē

et tamē domin⁹ glorie

crucifixus ē. qd recte di

citur crucifixus deus.

nō ex virtute diuinitatis.

sed ex infirmitate carnis.

vna enim psona ē christus de⁹ et ho

mo. ideo dicit. Nemo

ascendit ī celū. nisi qui

de celo descendit. Si er

go attēdas distinctio

nem substantiarū. i. na

turā. filius dei descendit. et filius hominis cru

cifixus est. ppter hanc

aut vnitatē psonae nō

solū filiū hois descendit.

de celo. sūt etiā di

xit esse ī celo. cū loque

retur ī terra. absit au

tem. vt sic christus sen

serit mortē. vt quantū

ī se ē vita p̄didit.

Si enī hoc ita eset vi

te fons vitā amissit.

sensit igit̄ morē p̄tici

patione humani affe

ctus qui sponte sulce

perat. nō naturē sūt p̄

didit potentia p̄ quaz

cuncta vivificat. Sic ī

sepulcro carnē suā cō

moriendo nō deseruit

sicut ī vtero virginis

onascendo formauit.

Mortu⁹ ē ergo nō di

scēdēta vita. lic̄ passus

non peunte potentia.

Nemo austert animā

eins ab eo. qd potesta

tē habet ponēdi p̄

testatē sumēdi cā. vno

igit̄ codēq̄ tempē e

rat vere mortuus. re

reūnus ī quo et mortē

suscepit mortalitatis excepit. et vitam diuinitas nō p̄didit. Mortu⁹ ergo dei filius ī ania nō p̄luit. et in maiestate nō sensit. Sed tamē participationē īfūritatis rex glorie crucifixus ē.

Sicut scriptū ē. In isaya ita. Oculus nō vidit deus absq̄ te. que pre parasti diligētibus te.

Nec in cor hominis est. quod in cor ascendit. super cor est īternum ad quod cor ascendit. Vel non est homo. sed spiritus qui nouit.

Ascendit. Res dicit ī corde ascendere. qd bene intellecta placet.

Scrutatur xc. Scrutari dicit spiritus dei omnia. nō vt qd nescit īueni at. sed qd nihil relinquit oīo qd nesciat. vel qd scrutari te facit. qd enī dono ipsius tu facis. ille facere dicit. qd sine illo tu nō faceres.

Nos autem non accipimus spiritum hominis qui solet conie-
cturis que mundi sunt diuinare qui per sibillam locutus est qui per verisimilia
sepe fallitur et fallit.

Nos autem non accipimus spiritum huius mundi. Spiritus dei est spiritus chari-
tatis. spiritus huius mundi spiritus elationis. Nec moneat quod spiritus sanctus
tantum hic nominatur et solus scire dicitur ab hac enim scientia non excluditur
pater et filius sicut ab eo et christus dicitur solus et verus deus non excluditur
spiritus sanctus cum dicatur. Hec est vita eterna ut cognoscatur ve-
rum et solum deum et quem misisti hiems christum.

Sed spiritum qui ex deo est. Augustinus. Spiritus sanctus utrumque patris et filii est nec non et noster. Quod enim datum est etiam ad eum qui dedit refertur et ad eos quibus dedit. Itaque spiritus sanctus non tantum patris et filii qui dederunt sed etiam noster qui accipimus. Et non est iste spiritus noster in quo sumus quia ipse spiritus est dominus qui in ipso est. Et ipsum tamem spiritum qui dominus est accipimus. Sed aliud est quod accipimus ut essemus. aliud quod accipimus ut sancti essemus. Spiritus autem dominis in scriptura accipit ipsa anima vel ipsius anime potentia rationalis. Dedit enim nobis naturam ut esse mus anima ut vivere mus mente ut intelligeremus.

Aut sciamus. multib[us] habent dona dei et nesciendo a quo habeant impia vanitate iactantur. Nemo donis dei beatus qui danti est ingratius vnde in evangelio qui habet dabit ei plene habere esse vnde habeas qui ergo non habet. i. qui nescit vnde habeat et quod habet auferetur ab eo.

Non humanus sapientia verbis. Hicero. Alebat ei illa sola puritas veritatis ostendere quod eloquuntur tinctione fuscare.

Spiritualibus. Quid vos corinthi non estis. et ideo culpa vestra est non nostra quod maiores non diximus.

Animalis homo. Dicitur. vita qui fertur dissoluta lascivia anime suae quam intra naturalis ordinis metas spiritus rectus non pertinet eo quod ipse deo regendum se non subiectus. Animi vero sensu dicitur animalis qui deo in terra corporum fantasiam vel legis litteram vel rationem philosopham indicat.

Quia spiritualiter examinatur. Animalis non potest intelligere spiritualia quia examinatur. i. examinatio et cōprobatio sit illorum spiritualium tantum spiritualiter. i. a spirituali. Vel animalis non intelligit spiritualia quia spiritualiter. i. per spiritualia tantum probatur quod animalis est. quod auditus impedit et non ob aliud et proponuntur nisi ut examineat.

volentes et secreta facili-
enim scit dominus que sunt homini-
sanum ipsius non alterius
nis nisi spiritus hominis qui in ip-
tocculta et secreta qui adhuc hoc sit. i. carnalis
so est. Itaque et quod dei sunt nemo co-
t. i. spiritus sanctus et illi quos cognoscere facit.
spiritus dei non est et nos eum accipimus
gnovit nisi spiritus dei. Nos autem
i. quo docemur de sapientia mundi sed quod deo est.
non spiritum huius mundi accepimus
tinde probatur quod scimus. s. Quid ad hoc accipimus
eum. s. p. eum
sed spiritum qui ex deo est: ut scia-
mus que a deo donata sunt nobis
s. scimus que a deo donata sunt nobis non tan-
tum scimus sed et s. illi pseudo alia loquuntur et ra-
tione vel omniu-
t que et loquimur non in doctrinis hu-
i. spiritus interius docet auditores
mang sapientie verbis: sed in do-
cita moderantes et quibusdam altiora quibusdam
humilia
terina spiritus. spiritualibus spiri-
tus non scimus quod donata sunt nobis. sed s. vi pseudo
talia compantes. Animalis autem
i. et partu virginis et resurrectione
homo non precipit ea que sunt spiri-
tus dei. Stultitia est enim illi. et non
spiritualia s. vere non potest
potest intelligere: quia spiritualiter
animalis non potest
examinari. Spiritualis autem homo
certa fide occulto non patet cognitione s. intel-
ligit et discernit et a nullo homine animali
iudicat omnia: et ipse a nemine in-
dicatur. Sicut scriptum est. Quis
t. qui fecit quod sapientia mundi stulta est
enim cognovit sensum dominii. aut
s. nullus ut dicat quid hoc fecisti quod quasi
nemo carnalium cognovit sensum domini
t. quis instruit eum? Nos autem
sensum christi habemus.

Spiritualis autem homo. Est vel vita vel scientia. Spiritualis
est vita qui spiritum domini habens rectorem animam regit. Scientia vero
spiritualis est qui est ex parte et speculuum videt tamquam deo secundum ima-
gines corporis vel legis litterarum vel humanam philosophiam non sapit sed spi-
ritu dei subiectus certissime ac fideliter iudicat.

Domina. Non quidem que pertinet divina scientia sed quod ad iusticiam et virtutem
sufficiunt. i. omnia indicanda.

Judicatur. Id est
intelligitur utrum bene
an male intelligat. vel
reprobetur et hoc pro-
bat quia quis cognoscit s. d. et eum nos ha-
bemus et ideo non pos-
sunt nos illi vestri iudicare ut solet.

Nos. Qui iam vel
tra hoies sumus unus
spiritus cum deo. habe-
mus sensum christi.
fide certa tenentes
ea que sunt christi.

C. III.
Tanquam parvulus.
Sicut enim crucifixus
christi aliis stulticia est.
aliis scandalum voca-
tis autem est virtus dei.
carnales estis. Cum enim sit inter
timidus de baptistis verbis et quod ab ho-
mine esse putatis
vos et zelus et contumelias: non est car-
nales estis: et secundum hominem am-
berpolino zeli et pretiosius
bulatis. Cum enim quis dicat ego
non est hoc minus a genititate
quidem sum pauli. aliis autem ego
i. sperares in deo sunt dii. quodquidem in his
gloriam s. s. sunt ne ipsi gratus que i. sacra-
mentis datur auctores
appollo: non est hoies estis. Quis
igitur est appollo: Quid vero par-
vus deo qui dat sed in nostri per quos dat. et ideo i.
deo gloriantur non in eis
lus. Ministris eius cui credidistis
et hoc non uno eodem modo faciunt et diversis of-
ficiis singulis
et vincit sicut dominus dedit.
Paulus sed fidei percuti baptismus non vos
Ego platus. appollo rigavit: Deus
i. numeris et quia deus dat tantum incrementum
autem incrementum dedit. Itaque ne
s. plantat et aliquid: neque qui
tremissione peccatorum et omnia alia bona i. ute-
runt et solus
rigat: sed qui incrementum dat i. de-
plantat paulus rigat appollo
us. Qui plantat autem et qui rigat

mentum dat qui iustificando informat et rigando secundat homo loquitur.
deus docet intus. Unde beatus quem tu erudieris deo. Qui plantat et qui
rigat fructus operatur. Qui dat incrementum intus opitulatur. Si non dante
sanci incrementum impendunt tam adiumentum. sed non de suo. quia in
quod sine me nihil potest. Igitur fides rigando est nutrienda. hoc i. agitudo
agitur docendo suadendo. christus interius docet inspirando. Illa inspira-
tio vincit et sine qua sermo hominis prestrebit inaniter. Creator qui redemit
et ad fidem vocat. intus suadendo loquitur quibus vult. Cum verbum dei
auribus insonat millet potentia dei. cum sono vocis. ut qui incitat pre-
dicantem confirmet auditorem. vocem format homo exterior. sed deus im-
primet intus. et ei obedit quem gratia preuenit. quia deus operatur velle
et perficere.

Ministri eius
Aug. Homo exterius ministrat. quasi ser-
vus non ut aliquid de-
co speretur. deus incre-

Vnū sunt. Posset videri. q̄ si nihil ex se dant tamē deū magis p̄ bunc q̄ illum.

Adūtores. In colendo agro dominico nō deprauatores ut quidam aiunt qd̄ inde patet. quia vos estis agricultura.

Agricultura. Quia colit vos ad fructum. Edificatio q̄ qui colit habitat in vobis. Et ita idem ē ager et edificium. qd̄ non in rebus visibilib⁹. Nos colimus deū adorādo nō ornādo. Ille autē sic nos colit. q̄ et meliores nos reddit.

Fundamentū aliud nō ē.

Fides gratiæ christiæ. i.e. ea q̄ p̄ dilectio nem operat: posita in fundamento nemini p̄ire p̄mittit. Sup̄ hoc fundamentū alius sup̄ pedicat aurū. ar. la. p̄ides fīcio. is videlic⁹ qui cogitat q̄ dei sicut quomodo placeat deo. Alius sup̄ pedicat sup̄ hoc fundamentū ligna. fīciū. sti. is videlic⁹ qui cogitat q̄ mundi sunt. quomodo placeat mundo. Illius op̄ nō exurit. qui ea nō dilexit quoniam amissione crucis. Exurit autem huius op̄us; quia sine dolore nō penit: que cū amore possessa sunt. H̄z quoniam alterutra cōdīcione p̄posita. eis poti⁹ mallet carere q̄ christo. nec timore amittendi talia deferit christum. q̄ quis dolet cum amittit saluus est quidē. sic tamen quasi p̄ ignem. Iste ignis ē tribulationis tentatio de qua scriptū ē. Da sa figuli. p̄bat fornax. et homines tērātio tribulationis. p̄bat.

Christus. Id est. fides christi. secundū quā p̄ dilectionē operat per quā christus habitat in cordibus. Aia nō est fundamentū. hec autē nemine p̄ire sinit.

Siquis autē super ē. Ambro. Alius sup̄ pedicat. i. qui sup̄uenientes post apostolos docēt. sed videant ut edificatio p̄gruat fundamento. Fundamentū aliud ē. quia nemo p̄ter christū loquēs p̄menta sua p̄mendaret. In auro ar. la. p̄ge. p̄clarām doctrinā significat. in tribus alijs vana doctrina signat. q̄ si modo fallit. in igne apparebit. quia ardebit. bona p̄manente et erit ei bonę sc̄z doc̄merces vita eterna. Detrimentū vero male. q̄ penas patiet. saluus. quia nō iterabit fidei substātia q̄ p̄stat. sicut mala doctrina que accidē ē. quasi per ignē. quia nō sine pena. cū p̄fidi in eternū peant p̄dest illis ex pte credidisse deum.

Aurum argentū l.p. Aug. H̄ec tria edificant cōtemptores seculi: q̄ tua omnia paupibus dant. Vel qui tanq̄ nō habētes habet aurū in contemplatione dei. argenti in dilectione p̄ximū. Prides p̄ in opib⁹ bonis que nō p̄sumunt ab igne. sed nihil vel parū ipsum sentiūt. Ligna fīciū. stipula edificant qui alii aliena nō rapiūt. rebus tamē infirmitati p̄cellis. aliqua dilectione inherent. qui secundū suos amandū modos. diutius ut lignū. vel mihius ut fīciū. vel minimū ut stipula. ignē sustinebūt. Et q̄ hec deo non p̄ ponunt: saluū erūt p̄ fundamentū. Qui vero hec deo p̄ponunt vel criminā p̄mittunt. nō sup̄pedicat sed fundamentū destruunt.

Lignum fīciū. Non hec de malis operib⁹ accipieāda sunt quasi fides sine opib⁹ saluet qd̄ nō est.

Aug. Non sibi pollicat̄ quisq̄ habens nefaria opa regnū dei. et dicat. Quoniam habeo signū christi et sacramēta nō delebor in eternū. sed p̄ ignem

saluus ero. Aut enim apostolus. Fundamentū positū ē ē. Quid est etiam inquit qd̄ sequit̄. alius sup̄pedicat. an. ar. la. p̄ge. lignū. fīciū. sti. Hoc ē qui supra fundamentū iusta opa edificat aurū. ar. la. p̄ge. edificant. Si autē peccata lignū fēciūt. Lūillus quoq̄ ait. Natura peccati similis est materiæ q̄ cito p̄sumit ignē. quā edificari apostolus a peccatorib⁹ dicit. qui supra fundamentū christi edificant. lig. fīciū. sti. In quo manifēste ostendit. quēdā esse peccata ita leuiā. ut stipula p̄petent signo et lig.

Lignum fīciū. Qui

dā intelligāt opa bona q̄ quidam ad sustētationē sui et suorū vel ad sustētationē indigentia ex misericordia faciūt. sed q̄ hec opa faciunt cū aliquo amo re tpalium. Ideo hec opera dicunt̄ artura. nō q̄ eo puniant̄ qui hoc faciunt. sed q̄ terre num aliquē affectum habēt cum hec faciūt nec ille terrenus affect̄ ē adeo malus. ut de struit fundamentū et si dem q̄ per charitatem operat. et talis affectus venialis ē. Sed poti⁹ lig. fīciū. accipiunt̄ nō bona opa. nec mala q̄ sūt dānabilitātē p̄ peccata venialia. Vñ gregi Quānis hoc de igne p̄sentis tribulationis possit intelligi. tamē si q̄s de igne futurę purgationis accipiat. p̄fundū sollicite ē. quia cum dixit p̄ ignem posse saluari. noui qui sup̄ hoc fundamentū ferrū vel es vel plumbū edi ficiat. i. peccata maiora et video duriora et insolubilia. Sed qui edificant lig. fīciū. i. peccata minima atq̄ leuissima īgnē facile p̄sumat.

Dies enim. Dic dies ē homis p̄ nutu suo agentis. sed ē iudi

cio vel morte cuiusq̄ dies ē domini. secundū merita iudicatis. etiā hic dum indicū incipit a domo dei. i. a saluādis īcipit pena. q̄ p̄summat̄ in repbis. Ideo enī puniunt̄ electi. ut ibi nō puniant̄. In quo die ē ignis tribulatiōis quo virū amor rerum tpalium dum p̄tristant̄ de amissis. vnde et dicitur. Tribulationem carnis habebūt huiusmodi. Ignis vero extremi indicij tādiū durabit. quousq̄ purgati sint qui saluādi erunt.

Ignis. Tribulationis qui omnes. probabit. in fine. Ignis p̄babit. Duos ignes futuros legim⁹. vñ eternū. quo eternaliter punient̄ reprobi. qui sequet̄ indicium. Alterū qui p̄cedet. quo exuretur facies mūdi huius. qui emēdabit eos. qui sup̄pedicauerūt. lignū. fīciū. stipula et

Qui autē aurū ar. la. p̄ge. de virtutib⁹ igne securi sunt.

Mercedem. Non solū post finem. sed et in hac vita habet suā requiē anima p̄temneatis omnia.

Nescitis quia. Hoc p̄misit ut illos p̄pungat. qui turpiter viuētes corpora sua violāt. maxime ille. qui vxorē patris habet.

Hic agit de structoriis fundamēti.

Si quis autē. Iste saluus p̄ ignem. sed si quis violauerit templū quod vos estis disperdet illum. et nescitis hoc.

Templū. Aug. In quibus deus habitat p̄ fidem. Templū vñ. i. spiritus sancti. vnde subdit. et spiritus d. b. nota q̄ spiritus dicit hic deus. cū enim p̄misit. Estis templū dei. Non subdit. Et deus habitat. Sed spūs dei habitat in vobis. In quo apte ostendit spiritum dei esse deum. Ubiqui enim adest spūsanctus ad hoīes in eterna vita regenerādos. Spūsanctus

igit in cœlestibus sedet cū patre et filio et in tēplo suo habitat. scz in sanctis. q̄ sunt tēplū dei mō p fidem ambulātes. Et templū dei erūt aliquādo etiā secundā specie: qualiter etiam nunc sunt templū angeli dei. Aug. Sed diceret aliquis ante h̄i saceret deus celū et terrā. ante h̄i saceret sanctos. vbi habitat. In se habitat deus apud te habitat. et apud se ē. Non ergo sic sūt sancti dom⁹ dei vt ipsa subtracta cadat deus immo sic habitat deus in sanctis. vt si ipse discesserit. cadat. Præterea sc̄ndū q̄ non nisi stultissime dici potest. spiritum nō habere locū in nostro corpore. qd totum anima nra ip̄plerit. Stulti us etiā dicit angustijs alicubi sp̄cidi trinitate vt p̄ et filius et sp̄s sanctus alicubi simul esse nō possint. Verū illud multo mirabilis q̄ cum deus vbiq̄ sit totus. nō tamē in omib⁹ habitat. Quis porro audeat opinari nūlī inseparabilitatē trinitatis penitus ignorat. q̄ in aliquo possit habita re pater aut filius. in q̄ nō habitet sp̄fissanc⁹. Aut in aliquo spiritus sanctus in quo nō pater aut filius. Fatidū ē igitur vbiq̄ esse deū p̄ diuinitatis p̄sentia. sed nō vbiq̄ p̄ inhabitationis gratia. ppter hanc enim inhabitatō nē vbi gratia dilectionis eius agnoscit. non dicimus pater noster qui es vbiq̄. cū et hoc verum sit. sed qui es in celis. Illud quoq̄ mirabile ē q̄ deus ē iubābitator quorundā nō dum cognoscitur de um. et nō quorundā se cognoscunt. Illi enī ad templū dei nō pertinet. qui cognoscet deus. nō sicut deus glorificant. Ad templum aut̄ dei pertinet p̄uli sanctificati sacramēto christi et regenerati spiritus sancto. qui nō duz possunt cognoscere de um. Igitur quē non poterunt illi nosse nec habere. isti poterūt habere anteq̄ nosse. Beatissimi aut̄ sunt illi. q̄bus hoc ē deum habere qd nosse. **S**apientia huī mundi. Amb. Abusine ponit sapientia. p̄ astutia. **N**emo in hominibus. Baptis̄ vel doctoribus. **N**on in hominibus. Quia vestri sunt ipsi. q̄ omnia vestra sunt. ad seminandum vobis data. et nō ē gloriandū nisi de rebus excellentioribus. **I**n hominibus. Quia nō sunt dotores gratiarū sine boni siue mali sint sed tantum ministri. **O**mnia enim. Singulos nō sibi defendat doctores vel baptistas cū omnibus utant. Mundus noster. Si cursus ei⁹ in dei voluntate ponimus. Vita p̄fens nostra. si modeste et cū gloria dei agit. Mors si spe futuri libert̄ p̄ christo morimur. Præsentia. si sic vitium eis ne offendam⁹. Futura. si ea credentes magis optamus. **S**ive vita. Et vita et mors doctoz ad edificationē subditis esse debent. Vel p̄ vitā sanctos homines et angelos accipe qui student. pfectui fidelii p̄ mortē diabolū et mēbra ei⁹. q̄ dñi p̄secut̄ vtilitati seruoz dei iſeruit. **C**los aut̄ christi. Ut sicut hec nobis; ita nos christo subiçiamur. christus aut̄ dei. voluntate eius facies. vt et nos faciam⁹ ipsius. Cur ergo ad iniuria christi de hominibus aliquid speratis.

C. III.

Sic tū hoc sit nec nimis nec minus de nobis arbitremini. **I**c nos existi s̄no dominos q̄s nō pseudo met homo vt ministrōs christi: et secundā modum cuiusq̄ mysteria vel ministeria diuidimus. s̄vel myste dispensatores ministeriorum dei. qui scz odo quis iter dispensatores inuenitur vt fidelis. cui possit credi vt bene disp̄cet. **D**ic iam queritur inter dispensato-

Sic nos. Hactenus de gloria p̄fendo. hic de suo p̄ceptu agit. **S**ic nos. Hoc ideo ait apostol⁹. quia de eo minus sentiebant. sed sic homo sentiat vt deus qui cum elegit. **E**t dispensatores. Aug. Non solū boni sed etiam malī dispensatores sunt. Nisi enī p̄ bonos dispensare nō recte apostolus diceret. Imitatores mei estote. Rursus si nō p̄ malos non diceret dominus de quibusdā. Quis dicunt facite. que aut̄ faciunt nolite facere. Disp̄satores enim sunt p̄ quoz̄ ministerium p̄ficiunt ad eternā salutē. Nō enim esse salutis illius dispensatoz p̄ verbū et sacramētū est illius esse p̄ticipem.

Dic iā queritur Ita de nobis estimantur. sed hic inter vos qd non alibi. Jam in p̄senti cum expectandum esset donec deus indicet. **J**udico me ipsum. Periculū ē vobis de ignotis cordis mei vel alioz indicare. Quanta enī p̄funditas credēda est esse in homine q̄ lateat etiam ipsum hominem in quo ē. vt i petro. p̄funditas infirmitatis latebat cū se domino p̄moritū p̄mittebat. Aug. **L**uz ergo quisq̄ de se aut̄ nō omnino aut̄ vir possit veram ferre sententia. q̄ mō potest de alio indicare. cū nemo sciat qd agat in homine nisi sp̄ratus hominis. **A**ug. Judicat p̄biet apostolus q̄ occulta sit nobis corda hominum. His plerūq̄ nrā credulitas fallit. Sed canendū ē ne p̄nitiosa opinatione fallamur vt qui nō possimus hominū indagare conscientiā. de ipsis rebū habeam⁹ verā certamq̄ sententiam. hoc aut̄ ad humanā tentationē p̄tinet sine qua vita ista nō ducitur. vnde apostolus. Tentatio vos nō apprehēdat nisi humana. Si ergo suspitiones vitare nō possumus. q̄ homines sumus. iudicia tamē id est. diffinitius firmasq̄ sententias p̄tinere debem⁹. Si ergo sup̄icatur q̄ ē humana tentatio. saltē nō iudicemus. quādo nō errat in rebus recta sit impatio vicioz virtutuz approbatō. pfecto si erratur i hominibus. venialis ē humana tentatio. **A**b humano. Id ē. ab omnibus dñi sunt in suo die. et non est dies dñi. humano. q̄ ē dies domini quo iudicabit quādo unusquisq̄ p̄ se ratio nem reddet. tunc secreta cordū patebunt. **Q**uoadusq̄. Alter iniuria iudicis. q̄ iudicis iniuria ē. si ante iudicium eius a seruo pcedat sententia. **I**lluminabit. Id ē. apta faciet abscondita tenebrarū. i. peccatoz. **L**iclaus uni. Bene ageti cogitati. hic aut̄ nescit q̄s sit laude digna. **M**eet appollo trans. D̄ropoli figurā pro omnibus. vt ab omnibus abborreat. sicut a nobis. Ambro. Per hoc p̄fido apostoloz glorias et traditiones pueras sub sua persona et appollo evanuat summatum illos designat nō singillatim. ne maior nascet discordia. **C**ne unus in ad alium p. a. Ab illo. i. meliori. q̄ ille. i. quasi alius ab illo qui nullus ē quantum ad se. vel quantū ad ministerium. quis enim te

discernit a massa p̄di-
torum nullus nisi d̄ns.
vel si baptizans a pe-
tro. quomodo discernens
ab eo qui a paulo. ni-
bil ille n̄ibil tu.

Vel redarguit illos
eosde qui gloriabant
de magisterio p̄sendo
Q. gloriari. p̄ illis. s̄ qd̄
habes ab illis. qd̄
nō a me. z si a me. qd̄
atra me gloriari. quo
nō idem a me acceperis

Quid autem z.
Alind genns arrogā-
tie amonere conat. s.
ne hō supbiait ppter
alicq̄ gratia a deo sibi
datam. putas se eā ha-
bere a se. vel a mistro.

Si autē accepe.
Hoc p̄tra illos qui ea
dem q̄ ab apostolo ac-
cepant audientes. de
magisterio p̄sendo a
postolorū gloriabant
qui p̄ eloquentia secō
mendantes gloriā ī
se vertebant. cū aplūs
p̄ceptiblē se videri fe-
cerat. vt gloriā deo fa-
ceret. Ideo apostolus
yronice eis loq̄. quasi
p̄cedes qd̄ eis de se ip-
sis videbat. cū subdit

Iam saturati.
Q. Increpo vos di-
cens. Quid gloriari.
z. Sed nou recte vi-
deor hoc facere. q̄ vos
iam z.

Iam sa. Iā di. yro-
nia. ac si dicaret nō est
ita. Irascentis enī ver-
ba sunt nō p̄firmantis

Regnetis. Vere
regnare ē de spe et pro-
missis dei securū esse.
z in aduersis gaudere.

Duto enim. Q.
nullatenus putanduz
ē. yronice enī loquit.
Ideo sine nobis: q̄ p̄
mala que patimur de
ostēdit nos apostolos
villissimos. de quibus
non curer tanq̄ morti
d̄st. i. ad nullā vilita-
tem sed ad mortē refe-
ratos: qd̄ p̄ hoc videt
quia ad spectaculū no-
strū quasi ad mōstrū
p̄ueniunt. p̄ quod ma-
gis p̄bamur amici dei

Vel ideo deberetis nobiscū regnare. quia puto et certus sum. qd̄ nos sum
similes nouissimi. helie et enoch. in tribulationibus.

Tanq̄ morti. Ut qui a victoribus morti seruabant. ad qd̄ spectacu-
lū p̄ueniebat populus sic ad derisionem helie tunc. et nunc ap̄lorū mali.

Et angelis etho. Boni angelis et boni homines landat. mali irriden-
tis sunt dextra. et sinistra. sed nec illa eleuat. nec ista frangunt.

Propter christum. Cuius crucem predicamus qd̄ vos tacētes vide-
mini in christo prudentes.

qd̄ si dicas fides tua. vel omnes. vel iusticia letitū
interrogo quid habes. qd̄ nō a. s̄ a deo

Quid autē habes qd̄ non accepi-
sti. s̄ a deo s̄ in te vel illis
sta. Si autē accepisti: quid gloria-
ta deo. sed a te vel ab illis. tam cito s̄ sed vos
ris quasi nō accepisti. **J**am sati-
spiritus sancto. Q. vt et alios saturare potestis
ratisti. **J**az dinites facti estis
sic putabat gloriātes de p̄leudo apostolis vt re-
gitis vos

Sine nobis t̄ regnatis. et vtinam
trever s̄ his pie optat. ita vos sequamur cū
nos sequi dedignemini. quos quidē sequi debere
tis quia nos reuera regnamus. sed timeo ne sine
robis

Tregnetis: vt et nos t̄ vobiscum re-
gnemus. **D**uto enim q̄ dens nos
fr̄iliſſimos vel similes helie et enoch
apostolos nouissimos ostendit.

Tanquā morti destinatos: quia spe
trebbonis vt cōfident: vel malis vt insultent
et aculum facti sumus mūdo t̄ an
t̄ incipatio cū ironia quasi qd̄ totū econtra ē
gelis et hominibus. **N**os stulti

propter christum: vos autē prudē-
tes in christo. **N**os infirmi: vos
sp̄ate fsecuti freuerēti. **F**ortes. vos nobiles: vos autē igno-
biles. Usq̄ in hanc horam et esuri-

mus et sitiimus et nudi sumus. et co-
t̄ p̄secutione mutam̄ loca. fugamur ne plures
doceamus

Laphis cedimur. et instabiles sum⁹
sic p̄ nobis necessari⁹ que nemo dat
et laboramus operates manibus

s̄ s̄ shortād alios ad
bonum

Nostris. Maledicimur. et benedici-

mus. psecutionem patimur: et susti-
t̄ quasi magi-malefici. t̄ deū. p̄ illis. vt eos ne blas-
femement nos

Nemus. **B**laſfemamur et obsecra-

mus. **T**anquā purgamenta huīus
t̄ reputati purgamentum ferri. vel pome. et quid
quid de qualibet materia vt purgator redime
abducatur

Mundi facit sumus omnīū p̄ipsi-
t̄ tenue usq̄ ad hoc tēpus. et si dixerim vos ista-
tos t̄c tamen. i. cibescēti facias vobis
ma. usq̄ adhuc. **N**on vt confun-

dam vos hec scribo: sed vt filios
t̄ filii. nā ego pater

Meos charissimos moneo. **N**am
finitū p̄ iuncto posuit. Fernditor qui n̄ genuit
si decem milia pedagogoz babea-

stis ī christo. sed nō multos patres

sin fide christi. nō in me
Nam in christo hiesu p̄ euangelium
scantia s̄ qd̄ genui. ergo ex debito rogo
ego vos genui. Rogo ergo vos fra-

motheum qui ē filius meus charis
sin fide s̄ bene agēdo

Simus et fideliſſim⁹ domio. qui vos
institutions meas. t̄ ideo tenende

Commonē faciat vias meas. t̄ que
feso s̄ tērārū

sunt in christo hiesu: sicut ubiq̄ in
s̄ ideo auētice s̄ opus erat mitti qz.

Omni ecclesia doceo. **T**anquā non
tē philosophia. quoz terrena gloriant sapientia
venturus sim ad vos: sic t̄ inflati

post monitionē p̄mittit se ir ad illos
sunt quida. **T**eniam autē cito ad

h̄isi culpa vestra impedire s̄ pbabo
vos si dominus volu erit: et cognō
humane sapientia t̄ supbia alta sapienti et ceteros
indicandi.

Sciam non t̄sermonez eoꝝ qui infla-
tin fide t̄ bona operatione t̄ quasi ideo non que-
ram sermonē qz.

Tu sunt sed virtutem. **N**on enī in
causa regni dei. quasi nō sermo humane sapien-
tie. sed virtus ē causa regni dei.

Sermone ē regnū dei: t̄ sed in virtu-
te. vt veniā fed quid hōz correctōs. vbi et si sit
nō tamē esse videt chartas

Tu vultis. **I**n virga veniā
ad vos: an in t̄ charitate et spiritu

mansuetudinis.

O // **C**. **V.**
Opus ē virga n̄ist vos corrigatis
s̄ ab omnibus

Minino audit
qui inflati nec corrigitis res in
familia. s̄ illa. s̄ vt graue istud offēderet peccatum
nec ab hōz etiā dicit admitti. qui deū nesciit
iter vos fornicatio. t̄ talis forni-
catio qlis nec inter gentes. vt vro-

teum tantū scelus sit iter vos tame-
rem patris aliq̄s habeat. **E**t vos
t̄ qd̄ magis faciendū esset. dolorē. p̄ peccato illi
inflati estis. **E**t non magis luciū

habuistis vt tollatur de medio ve-
t̄ qd̄ nullo m̄ tegi poterat. vt vos nō tulistis qui
presentes

Strum qui hoc opus fecit. **E**go q̄
dem absens corpore. presens autē
sollicitudine m̄tis. p̄uidens vobis. t̄c si pre-
sens esset

Spiritu. iam iudicauī tanquā pre-
iudicani. s̄. i. vice eius vel vos p̄gregati traditis
sens eū qui sic operatus ē. **I**n no-

ī noī dī gla ē i hōmōi iudicio. nō p̄ odio vō
mine domini nostri hiesu christi.

Esrimus et si.
z. Amb. Veritatem
p̄dicantes gratiā non
habēt apud homines

Tanq̄ pur. z.
Per hec omnia pro-
banur in christo pri-
dentes et fortes.

Non ut con. A
spēa blandis mitigat
v̄salutaris medicus.

Pedagogorū.
Dum pedagogos no-
minat pueros signifi-
cat.

Ego genui nos
in chri. Addidit per
euangelium. ne ipsius
putaret esse. quod dei
ē. At enī dominus in
euangelio. Ne vobis
dicatis patrē in terra.

Venus est enim pater
dens. nō vt hoc nomē
ceteris tollatur. sed ne
gratia dei qua inge-
nam vitā generamur:

nature vel potestati.
vel etiā sanctitati cni
q̄ hominis tribuat.

Eti domī uo.
Ideo dicit vt ostende-
ret q̄ si nō iret deū no-
luisse causa v̄tq̄ indi-
gnitatis illoꝝ.

In urga. Ang.
Terroris verba infert
vt inflati humiliarent
et se q̄pararent ad reci-
piendū cum absit au-
tem vt p̄ij filij dicerent

Si in virga venturus
es. noli venire. Meli
ē enim erudi in virga
patris q̄ p̄ire in blan-
dimento p̄donis.

C. **V.**
Opus ē virga n̄ist vos corrigatis
s̄ ab omnibus

Minino audit
qui inflati nec corrigitis res in
familia. s̄ illa. s̄ vt graue istud offēderet peccatum
nec ab hōz etiā dicit admitti. qui deū nesciit
iter vos fornicatio. t̄ talis forni-
catio qlis nec inter gentes. vt vro-

teum tantū scelus sit iter vos tame-
rem patris aliq̄s habeat. **E**t vos
t̄ qd̄ magis faciendū esset. dolorē. p̄ peccato illi
inflati estis. **E**t non magis luciū

habuistis vt tollatur de medio ve-
t̄ qd̄ nullo m̄ tegi poterat. vt vos nō tulistis qui
presentes

Strum qui hoc opus fecit. **E**go q̄
dem absens corpore. presens autē
sollicitudine m̄tis. p̄uidens vobis. t̄c si pre-
sens esset

Spiritu. iam iudicauī tanquā pre-
iudicani. s̄. i. vice eius vel vos p̄gregati traditis
sens eū qui sic operatus ē. **I**n no-

ī noī dī gla ē i hōmōi iudicio. nō p̄ odio vō
mine ergo illum reu-
rentes illi nō immunes
a criminē demonstra-
uit.

Vt uxore pa.
Ambrosius. Publicē non erā snam loco v̄toris habebat. nec aliqua tergi-
uersatione poterat tegi crimen. **E**t hīus causa de fornicatiōe incipit. postea
mouebit de omni carnali videlicet et spirituali.

Inflati estis. Vento superbie. que pellit misericordiā. quia si vñū men-
brum patit. spariunt et cetera.

En nomine domini. Hoc modo iudicani. vt vos congregati in
vnū sine aliqua dissensione. quibus mea auctoritas et virtus christi coope-
rabit. tradatis bñis modi lathang.

Traderesa. Hanc potestate dicit habuisse. ut dum aliquem a stultitia non posset amouere. dyabolo cum vexandum tradaret. quousque penitentiam perfidens a malo desideraret. vel tradere sathanam est ab ecclesia expellere. admotione ab illo suspicere. liberum illi facere ire in interitum carnis. i. facere secundum hoc quod expedit caro eius. in interitum illum dicens. Non aut hoc amaritudine odit. sed ea intentione. ut repulso hec ad renocandum illum valeat. i. die domini. i. si quoniam illi cor visitet dominus. si quoniam illi dominus luceat in corde.

¶ Ut spiritus sal.

Aug. Sic apostolus

nō crudeliter. sed amabiliter sathanam tradit. sicut moyses in cultu res ydolorum pancerum quod deinde indicauit in pscens terrens. in posterum disciplinam sancte. Sic et helias et alii boni. quod sic et metus altius incutitur. et ipsis peccatum minuitur. unde hoc ex eius plumbum helym non refrehedit christus in discipulis suis: sed quia odio et non amore correctio nis desiderabant vindictam ignis in eos quod sibi hospitium non prebuerunt. Sic et petrus in anania et uxore eius vindicasse legit. Vel tradit: ut spiritus sanctus quo contaminati mundane. saluus sit eis et amissus in die iudicii.

Lotam massam. Participes erant duorum patenter regum. Sed si quis potestate non habet quem scit rem ab iaceere. vel probare non vallet. immunitur. Et uideis non est sine accusatore damnare. ut nec christus in die abiecit.

Conspersio. Est farina per aquam cogluta nata sine fermento. id est azima. Vult ergo ut isti sint vnum quid per dilectionem. puri a corruptione peccati. non enim hominem induit. sicut in baptismo sunt facti azimi. azima greci fermentum latine.

Pascha. Non sicut quidam estimant grecum nomen est. sed hebreus. Oportuissime tamen occurrit in hoc nomine quodam utramque lingua congruere. Quia enim pati grecos pascham dicit. ideo pascha passio putatur esse. In hebreo vero lingua passa transitus dicitur. quia tunc primum pascha celebravit populus dei. quando ex egypto fugientes in mare rubrum transierunt. Nunc vero figura illa. povera completa est. cum sicut omnes ad immolandum ductus est christus. cuius languore illinitis postibus nostris. i. frontibus crucis signo signatis. a predicatione huius seculi tanquam a captivitate egypcia liberarum et saluberrimus transitus agitur. cum a diabolo transsumus ad christum.

Ambro. Pascha immolatio non transitus sicut quibusdam videtur. prius enim pascha et sic transitus. quod ante exemplum est salvatoris. et sic salus.

Sinceritatis. Non ut vitæ et veritatis sine omni fraude. ut sinceritas

congregatis vobis et meo spiritu cum virtute domini nostri Ihesu Christi. ut corporaliter rexet eum diabolus. et sic ille resipiscat. tradere ibiusmodi sathanam in interitu carnis. ut spiritus saluus

in die domini nostri Ihesu Christi talis fons. inter vos. sed qui iter vos est talis et si in aliis boni non. quod hec omnia bona prepedit.

Non bona gloriarior vestra. Ne confessus huius peccati. vel iste unus fons. alios exemplo. omnes contumaciam qui cum possunt argue re dissimulant.

Scitis quia modicum fermentum totum corrumpit ergo. Et cetero illum qui corrumpit. qui est membrum veteris hominis. et acidus tam massam corrupit. Expurgatio. i. pseveratio. et innovati virtutibus sine corrutione peccati te vetus fermentum. ut sitis nova

consperso sicut estis azimi. Etenim quod que trahere habemus de hoc modo ad primitam partiam. que edere debemus.

Pascha nostrum immolatus est Christus. sed aliter non trahimur. corruptio veteris stus. Itaque epulemur non in fermento.

In aliis to veteri nego in fermento malicie fin se in sinceritate a vicissim. et in veritate bonorum quod per azimis signantur. et in vicissim et nequit. Sed in azimis sincerib. operum. non moneo vos ab hoc purgare sed et sine hac admonitione debueratis. quia iam in alia epistola scripsi

tatis et veritatis. Scripsi vobis

in epistola ne comisceamini forniciationis. Non utique forniciariis. Non utique forniciariis. hu-

ohectam in illa epistola phibuerat. quod modo debet obseruare. sed non a gentibus mundi. aut auaris. aut rapaciibus.

Si precepissem gentilibus non omisceri necesse esset de mundana pueratione vos exire. cum vobis tales

b. aut idolis servientibus. Alioquin

debueratis iam de hoc modo exisse.

quod non de illis. ergo nunc. i. in hoc presenti appetere. et forniciariis

Nunc autem scripsi vobis non comi-

mundam vitam faciat. et veritas omnem fraudem excludat.

Alioquin de. Non possent tales christo lucrari. si colloquuntur eorum vita rent et puerum. vnu et dominus cum publicanis et peccatoribus comedebat.

Vel alioquin. Id est. si omisceamini. melius esset vobis mori.

Nunc autem. Nunc scripsi vobis. et non bene accepistis. nunc autem determinate scribo.

Nominatur. Aug. De penit. Nam nominatione voluit intelligi. quod in

quemque cum sententia et ordine iudicario atque integritate perfetur.

Nam si quilibet nominatio sufficit. multi dannati sunt innocentes. quod sepe falso in quoque criminis nominant. Quibus verbis ostendit satis non temere et quolibet modo.

Sed per iudicium auferendos est malos ab ecclesiis communione. Aut si per iudicium auferri non possunt. tolerent portus. ne peruersos malos evitando. quos ab ecclesia discedentes. eos quos fugere videtur vincat ad gehennam.

Cel qui frater est. nominatur. i. publicatur fornicator. et.

Nec cibum suum et erubescens corrigat.

Malum. Id est. fornicatorum illum. quod si intelligi greca dictio cogit. vel plenum.

C. VI. **A**udet aliquis.

Hoc et cum debet iudicare de his qui sunt sunt.

Audet aliquis.

Vestrum habens negocium aduer-

fidele et infideles sus alterum iudicari apud iniquos et

Ipotius qui deum timet iusticia seruant et legum veritatem salua charitate et charitatem salua rectitatem iudicando deseruerentur. et debent ne sancti de buiusmodi iudicare.

In non apud sanctos. An nescitis qui in errore est. quia est et alii superiori. et auctoritate et potestate

Quoniam sancti de hoc modo iudicantur. i. quia aliquos sanctos habentis qui iudicabuntur.

Et si in uobis iudicabitur mundus. indigni estis qui iudicetis

Istis tamen de his potestis apostatas. qui digni creati lapsi sunt. cum isti fragiles stent. et quod ipugnantes victi sunt.

De minimis. Nescitis quia iudicantur. i. quoniam sancti de hoc modo iudicabuntur. i. poterimus iudicare

Quanto magis de rebus secularibus. sed cum debet iudicare secularia. Secularia igit iudicia

bis minus iudicare determinat qui ad buiusmodi negotia diffinienda sunt constituti. scilicet temptabiles qui sunt in ecclesia. Majorum enim spiritualibus iudicando debet. Q. et quod iudicare debet. Igitur. Si secularia habuerint iudicia consti. ad iudi. qui sunt temptabiles. i. aliquos sapientes. qui tamē sunt minoris meriti. Apostoli enim predicando circuibentes talibus non vacabat.

Aug. Sapientes igit qui in locis persistebant fideles et sancti. non qui hac atque illa. propter euangelium discurrebat talium negotiorum examinatores esse volunt. A quibus excusare nos non possumus. et si velimus. Christum enim teste in uoco. quoniam mallem per singulos dies certis horis aliquid manibus operari. et ceteras horas habere liberas ad legendum et orandum vel ad agendum aliquid

de dñis litteris. q̄ tum alios s̄issimās pplexitatis causā pati de negoijis
Secularibus vel in indicādo dirimēdis. vel iterueniendo p̄cidendis.

Hoc aut̄ ad uerecūdiam. Terrenas causas examinēt. qui exteriorū
rerum sapientia p̄ceperunt. Qui aut̄ spiritualibus donis dotati sunt. terre
nis nō debet negoijis ip̄licari. vt dñm nō cogunt inferiora bona disponere
valeant bonis supioribus deseruire. Quendū ē tamē. vt hi qui donis spiri
tualibus emīct̄. nequaq; primoq; insirmantū negotia fundit̄. d̄serant. s̄
vel hec alijs quib; di
gnuz ē tractāda p̄mit
tant. vel p̄ se gerant.

Iam quidē om.
Delictū ē indicū ha
bere p̄tra alterū. Sed
ne excuses q̄ iuste hoc
agis q̄ iuriā pateris
quā indicū sententia a
te vis remoueri. occur
rit. quare nō macis in
iuriā accipitis. Un
de dominus. Qui ab
stulerit tua noli repe
re. Et iterum. Si quis
voluerit tunicā tuam
tollere. et indicū tecū
stendere. dimite ei et
pallū. Sed tamē hoc
secundū veniā ifirmis
p̄cedit apostolus.

Aug. Perfectis igi
tur lic̄ sua p̄petere sim
pliciter. i. sine causa. si
ne lite. sine indicū. sed
nō p̄uenit eis inde mo
dere casam ante indi
cem. Infirmis vero li
cer repeteret sua mouē
do causa ante indicū
et indicū habēdo con
tra frātē sed nō p̄ten
tiose vel fraudulenter
nec apud infideles in
dices.

Fratribus. quos
iunare deberetis. et sic
regnū pdit̄. et peius.
q̄ scientes.
An nescitis. No
ta q̄ totiē repetit ne
scitis. Quasi me sequē
do hoc scire deberetis.
Sed sequētes p̄sido
stulti facīt̄ el̄is.

Sed sancti. S̄
iusti. Aug. Nota. s̄
repetit p̄unctionem
nō barui pondus dare sententie.

Omnia mihi licent. Quia dixit potius ferendū esse q̄ causas male
agere. ne quis putet sua nullo modo esse repetenda: supponit. Tamē omnia
mea mihi licet repeteret: sed tamē nō repetā. q̄ nō omnia expedīt ad cursū
meum. sed ip̄diunt. Itē ppter aliā causam. licita sunt. sed nō repetā. q̄ cu
sim liber nolo redigi sub potestate indicis. vel nolo esse sub dominio alicui
rei. vt causa eius frātē offendam.

Omnia mihi li. Id ē. ponat aliquis licere: nō quia illi liceat. sed q̄ iam nō
impēndent tormēta legalia.
Nota q̄ aliquid p̄test licere et nō expedīt. Expedīre aut̄ qd̄ non licet. nō
p̄test. Ac p̄ hoc nō omnia q̄ licita sunt. i. q̄ nullo p̄cepto domini p̄hibent
expedit. Omnia vero illicita nō expedīt. vt igit̄ inter id qd̄ licet et id qd̄ nō
licet atq; ideo nō expediat aliquo certo fine mitamur distinguere. Fatoꝝ q̄
egredient̄ mihi licere et nō expedīt. q̄ne p̄ iusticiā que corā deo ē p̄mittunt
sed ppter offensionē hominū. ne ob hoc impēdiant ad salutē vitanda sunt.

Ea vero non licere. et id eo nō expedīt. que sic ipsa iusticia vetant. vt facien
da nō sint. etiā si ab eis laudente quib; i noticiā fuerint plata. Qd̄ si ita est.
nō nisi illicita p̄hibent a domino. vt ea q̄licita sunt. et nō expedīt. nō legis
vinculo. sed libera dilectionis beneficēt et cōsilii charitatis caueant. hec
sunt. q̄ ampli irrogant̄ sancio. q̄ curandus ad stabulū samaritani illi.
miseratione p̄dictus ē. hec nō p̄cipiunt a dñō q̄uis a dñō moneant̄ offerri
P̄nūc̄ dicit̄ licere qd̄ p̄hibetur. vt p̄bat Amb. vnde dicit̄. Non licet tibi
habere uxorem fratris
tui. Et dñs. Non li
cet panē filioꝝ mit. ca.
Et ideo omnia mihi li
cent nunq̄ dicit̄ de
malis.

Omnia mihi. Que et
coapostolis. q̄ lex na
turalis habet nō moy
si. qui multa p̄ duricā
populi p̄hibuit. Hec
dicit̄: q̄z licebat ei sum
ptus accipe. vt et post
acturus. Sed noluit
q̄ nō potest instanter
argui a quo accipitur.
Vnde dicit̄: Sed ego
sub nullius redigār po
testate. Escā vē
tri. et venter escis. Deus autem et
scđnū hī statū scđnū corruptibile hoc induerit i
corruptionē
hunc et hanc destruet. Corpus aut̄
debet: z idō de hoc indicū nō potest pretermitti
vt vos soletis seruio domini
Inon fornicationi sed l domino: et
debet vt glorifice et suscitet vt christū fecit scđnū
dominus corpori. Deus vero et
christū
dominū suscitauit et nos suscitat
tūi nihil impossibile et non fornicationi debet cor
pus sed domino
p̄ virtutem suam. Nescitis quo
nō solū anime
niam corpora vestra membra sunt
vt eu imitent̄ et cū mēbra xp̄i ha seruio xp̄i
cū iure parendū
Ichristi. Tollēs ergo mēbra chri
stī: faciā mēbra meretricis. Absit.
Hideo nō decet vt tollā membra christi et faciā m
bra meretricis
An nescitis quoniam qui adh̄eret
sicut i natura. ita et malo abū vñū sūt han vñū
meretrici vñū corpus efficit. Erūt
tibet genesis crīa de legitime cōiunctiū. hoc na
tura q̄ mulier de viro facta. q̄ meretrici. vñū
cum ea. sed
enī inq̄t̄ duo in carne vñā. Qui
tūc̄ faciēs volitatem tūc̄ spū dñi. vt sit parti
cps beatitudis illi. nō substātie idētate tūc̄ caro
autē adh̄eret deo. vñus spūs ē

licet repeti. Sed non multū p̄ his laborandum. q̄ destruent̄. seruire reb̄
p̄missūt̄. quārū amore supatur.

Sub nulliō re. Quia cum mens p̄cepta desideria sequit̄. seruire reb̄
p̄missūt̄. quārū amore supatur.

Corpora. Non p̄t nō esse sanctū corpus. quo sanctificatus vñt spūs.
Menbra sunt. Aug. Sicut mēbra omnia q̄ vñā eadēq; aīa regunt
vñū corp̄ sunt. Ita omēs qui codē spiritū sancto vivificantur: vñū in
christo corpus efficiuntur.

Dignitas ista: q̄t̄ benigne p̄stita ē
Christi. Quia corpus accepit. et corporū caput ē. tollens. ita ne viluit

Aug. Non sunt mēbra christi qui nō manent in christo. nec tales dicēdī
sunt māducare corpus christi.

Vnum corpus. Eradnat p̄fisiū q̄ adeo vñiunt̄. q̄ si sanguis eorum
Qui adh̄eret deo. unū sp̄i. Et. Non substātie idētate sed p̄tici
patione cum ei sic adh̄eret hic p̄ fidem accedēs. vt sit p̄ticeps beatitudinis
eius. q̄d̄ tūc̄ plene erit. enī satiabit̄ desideriū eius in bonis immutabilibus

scilicet in ipsa trinitate domino suo cuius est imago. Non ergo spiritus hominis ita est unus vel unus cum spiritu dei sicut filius cum patre unus est unus deus. Sic enim dicimus de patre et filio. unus sunt. quod unus substantia duo sunt. Et dicimus unus est. sed addimur qui unus scilicet deus unus. Diligenter attende quod cum de rebus duabus vel pluribus dicitur unus est vel una est de his que diversae et de his quod sunt unus substantia dici potest. Diversae enim substantiae sunt spiritus hominis et spiritus dei. et tamquam dicitur. Qui adhuc dedit domino unus spiritus tecum. Vbi autem dicitur de duobus aut pluribus unus sunt nec additum quid unum non dicitur nisi intelliguntur. sed unus esse substantia. sic dictum est. Qui placat et qui rigat unus sunt. Item ego et pater unus sumus. Si ergo de his qui diversae substantiae sunt recte dicitur quod sunt unus spiritus. quanto magis qui unus substantia sunt recte dicuntur unus deus esse.

Fugite fornicationem. Omne enim peccatum quodcumque fecerit homo: secundum preparationem huius et si gerant corpus fornicatio in corpore est. quod a causa sub corpore extra corpore est: **Qui autem fornicatur contra honorem sui corporis est corporis enim maxime propagationis causa creaturam suam honorabilem facit qui fornicatur. Tendens in corpore sicut hic prius seruit anima corporis sicut ideo fugienda catur in corpus suum peccatum.**

Sed video tunc peccata anima tantu maculatur.

Fugite fornicationem. Omne enim peccatum quodcumque fecerit homo: secundum preparationem huius et si gerant corpus fornicatio in corpore est. quod a causa sub corpore extra corpore est: **Qui autem fornicatur contra honorem sui corporis est corporis enim maxime propagationis causa creaturam suam honorabilem facit qui fornicatur. Tendens in corpore sicut hic prius seruit anima corporis sicut ideo fugienda catur in corpus suum peccatum.**

Fugite fornicationem. Cum aliis viris potest expectari afflictus. Sed hanc fugite ne approximetis. quod non aliter potest melius via.

Omne peccatum nullum peccatum intantum debonit et coinquiat corpus. ut illud vel aliter. Omne peccatum est extra virum quemque unus corpus cum viro dicitur. Nam pro nullo alio debet se parari. nisi pro isto.

Ideo autem separantur et contra corporis unitatem et contra thori fidem. et contra sobolis intentionem peccatum. Alter. Qui criminaliter peccat. sacerdota dicitur. non homo et extra corpus suum peccat. et extra ecclesiam. quod per venialibus ab ecclesia non separatur. Sed qui fornicatur et sibi extra ecclesiam: ut ab ea cibis.

Niero. In iugio positus quemque fecerit peccata: non infuscat virum per priam si autem fornicatur fuerit cum aliis maculat eam. ut non sit licita sed quasi adultera. ut vir penitentia accipe debet: si patitur virum in adulterio manere. Ita debet ab eis resipuerit vir. debet eum dimittere vir.

Omne peccatum. Quia cetera peccata sibi per corpus gerantur non tamquam anima ita carni appetitum faciunt obstrictam et obnoxiam. quemadmodum in solo opere fornicationis corporalis fit. amissari enim facit animam cum ipso corpe libidinem nisi agens in corpe carnalis fornicationis. quod intantum agglutinat animam corporis. ut in ipso momento nihil aliud cogitare homini licet aut intendere quod ipsam mente captiuam subdit ipsa submersio et absorbitio libidinis et corporis carnalis. vnde dicitur. Qui fornicatur in corpore. sibi.

Augustinus. In aliis licet animo aliud operari. et alio intendere. sed non in fornicatione. ubi totus homo caro. Generalis autem fornicatio est cum aliquis non adhuc deo adhuc mundo. vnde dicitur. Amicus mundi inimicus dei est. Qui ergo habens mundum longe est a deo: in corpore peccat. quia corporali appetitum in quoque tempore animus distractus. servitus creature potius quam creatori. Sed qui habet deo non mundo: si peccat fragilitate humana. ignorando vel negligendo extra corpore est: quod non corporali vel temporali appetitum peccat. sed humana temptatione quam facile ignoratur.

Qui autem fornicatur. Non dicitur propter quantitatatem fornicationis quod ipsa sola sit in corpore. et alia extra corpore. Plura enim adeo magna. ut fornicatio et maiora. Sed propter qualitatem. quod turpiter coquinat corpus quam alia peccata.

Templum est spiritus. Ex hoc patet quod spiritus sanctus deus est. Si enim non esset deus templum vestrum nos ipsos non haberet. Non solus autem spiritus sanctus sed

etiam pater et filius templum nos habet. Templum ergo dei hoc est totius trinitatis sancta ecclesia est.

Et portate deum. Portare deum est imaginem dei in rebus bene generis. Deum in cor. Si non parcis tibi propter te parce vel propter deum. qui te sibi fecit dominum. Quia si enerris peccatas in deum. quod graue est genus peccati. Aliud vero est genus peccare in homine.

De quibus. Occasione fornicationis quam prohibetur continetur de nuptiis. unde illi diliguntur. Et agit tripliciter secundum consilium secundum indulgentiam sed et preceptum.

Lum pseudo per ipocritam ut puriores certe nuptias impetraret. quod hoc in placuit corinthiis. hoc solus ab apostolo diliguntur.

DNota quod vincitur licet virum accipere. nisi faciat sibi illicitum. propter votum vel aliquid tale.

Letitia sive matrimonium est maritalis coniunctio maris et feminae individualiter vita consuetudinaria retinetur. Et est bona res pinguis unum de sacramentis ecclesiasticis tenet imaginem coniunctonis christi et ecclesie. unde hoc autem dicendum est de matrimonio sacramentum est christi et ecclesie. Christus est matrimonium approbat nuptias interfratrem et eas miraculo commendavit. Eta primus coniungimus inter primos parentes de institutione. Causa officia matrimonii est consensus maritalis de presenti per verba expressi. unde matrimonium non facit contumeliam sed voluntas. Idee hanc causam. Non defloratio virginitatis sed pactio coniugalium matrimonium facit. Causa vero propter quam contrahendi debet est procreatio prolis. et virtus fornicationis. Sunt et aliae cause honeste. ut inimico per reconciliacionis redintegratio.

Augustinus. Quod est propter intentionem generationis. non est nuptiarum malum. sed veniale. propter nuptiarum bonum quod est triplum fides. ples. sacramentum. Fides ne cum alio vel alia coeat. Proles et religio educet. Sacramentum ne coniugium separetur. his tribus bonis excusat coitus carnalis. qui est inter coniuges. ita ut vel non sit peccatum. vel veniale. Quando enim causa procreationis conuenienter excusat ut non sit peccatum. Quando vero causa appetitum satiandi vel refrenandi veniale est.

Hoc secundum indulgientiam. Dicit aliquis si hoc secundum veniam concessum apostoli. ergo peccatum sunt nuptiae. Qui enim venia nisi peccato concessum apostoli secundum veniam. audeo dicere peccatum esse. Venia namque concessum apostoli concubitum attendit coniungatorum ubi est incontinentie malum. Incontinentie malum est quod vir cognoscit virum. etiam ultra necessitatem preceandi liberos. sed et ibi est nuptiarum bonus. Non enim quod incontinentie ibi malum est. ideo concubitum quod est propter intentionem generationis non est bonum. immo vero non propter illum malum culpabile est hoc bonum. Sed illud malum fit veniale propter bonum nuptiale. hoc bonum nuptiae sibi non reprehendit apostolus. sed malum incontinentie. Concupiscentia his necessariis cum generali inculpabilis et solus ipse nuptialis est. Ille vero quod ultra necessitatem preceendi liberos. cum igitur inculpabilis non sit generandi intentione concubitus. quod proprius nuptialis iputandus est. quid secundum veniam concessum apostoli. nisi quod coniuges debent carnis exposcunt non voluntate. per paginam sed libidinis voluptate quam tamquam voluptas non propter

nuptias cadit in cuspide. sed propter nuptias accipit venia. Quocirca etis hic sunt laudabiles nuptiae. quod etiam illud quod non pertinet ad se ignorari faciunt propter se. Neque enim iste probitus quo seruit concupiscentiae agit ut impleat fatus que postulant nuptiae. Omnino igitur in genere suo nuptiae honestae sunt. quia fidem Iborum servant. et plures suscipiendo causa virtutum sexu coniuncti. et impietate separationis horrent.

Vnusquisque Aug. Et ideo non debet quod astrungi. ne prohibitus a licitis admittat illicita. sed ipse quid sequatur eligat.

sed tam in hoc proprie-
tatem esse melius est.

Vnusquisque p. ha. Hanc hic etiam ostendit pudicitiam coniugalem esse donum dei. Non tantum enim continentia sed etiam coenitiorum castitas donum dei est. **Propriu habet** et. Quia in hoc quod innatur. quod appetit audius.

Dico aut. Hic dat certum.

Ubi. Est desiderium agi vel vinciri. Non ergo ideo dicit melius. quasi bonum sit viri. et umbra melius sed coniunctio locutionis est secutus.

Quod si discesserit. Aliud est discedere aliud ex summi consensu continere. Illud enim malum est hoc bonum. **Ambro.** Ideo non subdit de viro sicut de muliere. quia licet viro aliam ducere quod inferior non omnino hac legge vitetur. quia potior quod a falsis dicitur est apostolus.

Et vir uxorem. Non debet vir dimittere uxorem. quia facere ea mechari. quod si illa adulteria non facit. sed adulteria dimittit.

Causa. quia christus excepto hic facit quia notissima est. s. fornicationis.

Nam ceteris. Vbi vterque fidelis. hoc preceptum domini dedit. Nam ceteris ubi non vterque fidelis. quod in initio ecclesie contigit cum evangelii predicatione.

Si quis frater ux. ha. Idolatria et quilibet noxia substitutio fornicatio est. et dominus causa fornicationis quidem punivit uxorem dimitti. sed non iussit et sic dedit locum apostolo monendi. ut qui noluerit. non dimittat infideli. quod forsan erit fidelis.

Si fornicatio carnis detestanda est. in coniuge. quia omnis fornicatio mens. i. infidelitas. iussit heredras immo dominus per eum uxores dimittere alienigenas per quas ad deos ibant alienos. Et per moysen dominus iussit. ne quis uxore alienigenam duceret. Merito ergo quas duxerat domino prohibente. dolo iubente dimiserunt Ambro. Non est putandum matrimonium quod extra decreta dei factum est. sed cum cognoscitur emendandum.

Aug. Cum vero episcopatibus gentibus euangelium predicari. iam coniunctos gen-

tiles gentilibus cooperit. ex quibus si nouo ambo crederet. sed unus vel una. et infidelis cum fidei presentem habitare. nec prohiberi a domino debuit fidelis infidelen dimittere. nec iuberi. Ideo enim non prohiberi. quia iustitia punivit a fornicante discedere. et infidelis hominis fornicatio est maior in corde quam in carne. Ideo quod nec iuberi. quia non contra iustitiam dominum gentiles fuerunt ambo coniuncti. licet ergo era propter iustitiam sed licet non era faciendum propter liberam benivolentiam.

Sanctificatio est.

Quia hoc sepe primit quod alter per alterum ad fidem pertinet. **Vel mundus** est vir infidelis quantum ad fidelem mulierem. et nullum ex eius coniunctione imundiciam patitur mulier fidelis.

Alioquin. Si dividit inimicis inicem nolentes cobabitare et alijs vos copulatis adulteriis et filij uestris spiritu et ideo imundi. nunc sancti. quod de licitis coniugis nati et sub creaturis veneratione nati.

Vel si vicissim dividunt filii qui maiorem patrem secuntur in infidelitate manebunt. Major enim tunc erat numerus infidelium. quod fidelium. Nunc autem sancti. i. christiani. sive uno ex parentibus auctoritate sive uxori.

Non est enim ser. Non est ratum coniungere quod sine deo. et ideo non est peccatum dimisso propter deum. si alij copulat. Si ambo creditur. pro cognitionem dei confirmat coniugium.

In pace. Non importet litigare cum discedente. quia odio dei discedit.

Unde enim scis. Aug. Mortatus super ea quae evenerunt. nunc quia eadem fieri possunt. **Hec non legem iubete sed libera charitate sunt.**

Dixit. Deus cuius quando saluet. i. scit quando credet. et sustinet. sic et tu expecta.

Circuncisus aliquis vocatus est. **Sicut** quasi uelut hoc effugere. **Servus vocatus es.** non sit tibi

spes salutis ponatur. cum tantum pro offensione infirmorum servetur. unde dicit nihil ea esse subdenda. **Circuncisio nihil.**

Vnusquisque in ea est. Hoc ad eas condicione vel vite consuetudines respicit. quod nihil obsunt fidei bonis moribus. Sicut enim coniuncti. sic et latro ad christi fidem vocatur. Sed ille in coniugio non a coniugio. Iste vero non in latrocino. sed a latrocino. Non enim necesse est. ut coniuges desinant esse coniuges propter fidem christi. sicut necesse est ut latrones desinant esse latrones.

Servus uocatus. Supradictum posuit unum exemplum de ritu vivendi. hic aliud de conditione dicit officio.

potest nubere cui vult. sed mulier. i. vidua separata a viro vivente viro alli-
gata est legi **xc.**

Quod si dormierit **xc.** Aug. Non dicit primus vel secundus. vel quotus
nec nobis diffiniendus quod non diffinit apostolus. unde nec vias debeo damnare
nuptias. nec eis verecundia numerositatis auferre. Dominus autem lep-
temuram non damnat. nec dicit in resurrectione non posse esse. Sed tantum
neque nubent neque nubentur. unde nec contra humanae verecundie sensum qudeo
dicere: ut quotiens no-
luerint nubant. nec ex
corde meo quotaslibet
nuptias condemnare.

Quod dicitur vivire. hoc omni viduę. Bea-
tor erit si sic pmiserit.
Beatior autem **xc.** Hoc ostendit beatas
esse etiam post mortem
viri iterum nubentem fide-
lez. sed beatiorum non nu-
bentem. unde maxime
cathefrigari et noua-
tianorum heres conci-
dunt. quas bucciso-
nantibus non sapienti-
bus tertullianus inflat.
vum secundas nupti-
as tamen illicitas male-
dico dente pscidit. quod
omnino licitas aposto-
lus sobria mente coce-
dit. Ambrosius. De terci-
is autem et quartis et de
vitra pluribus nuptiis
solent homines moue-
re questionem. Sed quod
audet diffinire quod nec
apostola video diffi-
cuisse.

Duto autem quod et ego spiritum dei
habeam. **C. VIII.**
Ode his qui sunt in
que idolis sacrificantur scimus: quia
de creatore et creaturis. Sed non valeret hec scientia
quod facit vos superire contra ignorantes. sed caritas
edificat infirmos. quod eis obesse potest dimittit.
et ideo ea habete. non in flante scientia. Si sola est
omnes scientiam habemus. **H**oc
que non inflatur
tia inflat: charitas vero edificat.
Sed nec perfecta scientia est. quod nisi sit aliquid quod licet
eis vivi non nouit. et ea scientia sic deberet. vivi. non no-
cessitatibus. **S**iquis autem se existimat sciare ali-
quid: non dum cognovit quemadmodum
hunc non perfice sit. sed qui diligit fratrem: vere sit
deo approbatum.
Dum oporteat eum sciare. **S**iquis
autem diligit deum: hic cognitus est
ab eo. **D**e his autem que idolis im-
molantur scimus: quia nihil est idolum
in mundo: et quod nullus est deus nisi
vnius tantum. Speculatione deitatis
vnius. Nam nisi sunt qui dicantur
sol et luna. Nam recepti smarates. Iacobus
Aug. non falso putatos dico. sed in veritate dico. Specula-
tione deitatis: ut sancti
dij siue in celo siue in terra. **S**i
quid

C. VIII.
De his autem que.
Quasi scitis quod mecum
quod licet ea comedere.
quod omnes scientiam habe-
mus. de his dicit qui
habentes scientiam cum
offendiculo edebant.
Quos primus arguit.
nec sufficienter sciendi
cit. Alij autem ignari
sub veneratione idoli
comedeantur.

Scientia inflat.
charitas vero edificat. Aug. Per se inutilis est scientia. cum chari-
tate utilis. Per se inflat in subiectum: ut demones qui greci nomine a scien-
tia sic sunt nominati. propter elationem scientie datus est paulo stimulus. Wel-
ius est sciare infirmitatem nostram quod naturas rerum: quia scientiam qui opponit: appo-
nit dolorē peregrinationis et desiderio patriae.

Aug. Humilius virtus est de scientia non gloriar. **A**ug. Vbi est scientia: charitas est necessaria. ne infletur.
Si quis autem deum. hic diligit deum. qui charitatis causa scientiam
mitigat. ut per se fratrem pro quo christus mortuus est.
De his autem. Vituperata scientia eorum tandem agit quod est ea vera.

Idolum nihil est in mundo. Ambrosius. Id est inter creaturas mundi. Ma-

teria enim deus formavit. sed stultitia hominum formam dedit. Quaecumque fa-
cta sunt naturaliter. quaecumque enim sunt in creaturis: facta sunt per verbum
Sed forma huius in ydolo non est facta per verbum. sicut nec peccatum per verbum
Sed est nihil. et nihil sunt homines cum peccant.

Vel illud quod putabat esse ydolum. nihil est. Estimabat enim ydolum esse p' o-
nam substantiem ex simulacro et spiritu presidem. Vel ydolum nihil est in mundo
i. nullus rei qui sit in mundo similitudinem habens. Ydolum enim hic appellat specie
qua non videt oculi sed
animus sibi fingit. Ideo
distincte i lege dictum est.

Non facies ydolum. ne
quod omnem similitudinem
rei. Similitudo vero
est cum aliquod ex his que
sunt in celo et in terra.
vel in aquis format.

Nisi unus.
Hoc dicit ne putetur
deus esse in ydolo. Au-
gustus. Unus enim tantum
deus est pater et filius et
spiritus sanctus. i. ipsa tri-
nitas unus deus est. Qua-
liaque sit prius in deita-
tis unitate dominus. non
enim deus pater p' est
dei. Tres enim plures
sunt pater et filius et spi-
ritus sanctus. et hi tres (quod
unitas substantiae sunt)
unus sunt. et unus unus
sunt. quod ibi nulla natu-
ra nullus est unitas uno-
luntatis. Si enim natura
unus esset. et persensione
non essent. non summe
unus essent. Si vero in
natura dispareres essent
unus non esset. Porro
christus una persona est
gemina substantia. quod et
deus et homo est. Recta-
mē deus vel homo p' b' p'
huius plures dici potest.
Id est alioqui filius dei
antequam sumeret formam
serui non erat totus et cre-
vit cum homo divinitati
eius accessit. Et si in
una persona p' non p' esse
deus. quia omnis p' est
trinitatis esse non
potest. quicunque unus in
tribus. Huius ergo tri-
nitas nec tercia p' est
unus. nec maius aliquod
omnes quod singuli.

Nobis unus. genti-
bus plures. quos ter-
ret deus noster. i. demones
qui volentes videri di-
sibi exigunt que vero
deo debent. aras sacrificia. et alia. Noster vero homines deos facit. In scri-
pturis non dicuntur angeli deus: ne putarent colledi. sed nomine officij angeli. ve
ille colat cui sunt numeri. Deus deos rex magnus super omnes deos. Et non nisi de scis
Deus. Tribus modis dicitur. Substantia dicitur deus trinitas. Adoptio scis
tia quod adoptionis gratia dicitur. Quicunque demones et ydola.
Et unus deus. Ihesus Christus. De christo p' humanitate subdit. sed de
spiritus sancto non oportuit. (go p' filius et isleabilis operatio unusque
Ex quo omnia per quem deus. Omnia a patre sed p' filium creata sunt. Nec
alia p' filium alia p' eadē. alioquin iam non omnia p' patre. nec omnia p' filium. Si
autem omnia p' patre. et omnia p' filium. ergo eadē p' p' et p' filium facta sunt. quod est er-
Dolluit. Per illos qui habent scientiam unius dei. sed non cum charitate p'

Ad Corin.

Pq's i' hūc errore i'fir
mi inducebant: quo p
n' cib' polluit' p'scia.
In christo. In
christus peccare ē dñi
stum negare. In chri
sto in bis q'g' sunt xp'i
In christo. ē regnus
diminuisti.

C. **IX.**
Non sum li
ber. **I**ncipit le ppo
nere in exēplūm vt sic
ipse abst'nt a lictis. p
scandalo fratrū. ita
z illi. **Q**uasi. Abstine
te ab hoc licto. quia
ego habeo libertatem
acciendi stipendia &
tamē non accipio. Et
si sic inductum sit intē
dit. tñ se comprobare
apostolum. q' occasio
ne p'sendo min' de eo
lenserunt corinthi.

Liber. licet mibi qd
alij apl's. de guāge
lio viuere.
Nunquid non
ha. po. Aug. Per
misit ei dñs non iussit
apl's accipe nēc' a s
dñs. vt quisquis vel
et eo vteretur. qd sibi
licet ex dñi p'stitutōe
Si quis vero vñ nol
let. nō p'tra iussaz face
ret. b' de suo iure cede
ret. P'tas ē nō iussio
dñi. accipe sumpe?

Gororem mu
lerculam. Dñs in
comitatu suo mulierē
habuit. ne viderebantur
aliens a salute. q' z mi
nistrabant ei. **S**icut
apostoli.

Gororem mu
lerculam. Dñs in
comitatu suo mulierē
habuit. ne viderebantur
aliens a salute. q' z mi
nistrabant ei. **S**icut
apostoli.

Operandi. Am
bro. O pandi bone
fit. p' accipiedi.

Quis militat.
Ne q' abstinet; coa
postolos rep'ndisse
videret. addit. **Q**uis
militat.

Et de lacte. Lac
greg' dñ. qdquid a ple
be p'positis dat. Et
bis verbis satis indicat apl's nō sibi aliquid v'surpassē v'la debitum co

Hin fratres ita peccatis
tuus est. **S**ic autem peccantes in
fratres. & peccantes conscientiam
eorum infirmam in christo peccate
sunt. **M**embra sunt.
Et quia i' christo peccatis: abstine sicut
ego etiam ab omni carne.
Duapropter si esca scandalizat
fratrem meum: non manducabo
non folum immolataz. **S**icut constat q' nō
p'mortē sic certus sum q' non in vita manducabo
i' nec hic nec in futuro. **S**ed non q' mala sit esca
sed. **C**arnem in' eternum. **T**ne fratrem
meum scandalizem.

C. **IX.**

DOn suz liber
Vtiq' liber sum accipere. quia
apostolus apostol'z: quia chauta
vidi. p'ro quo minus videret.
Non sum apostolus. Nonne chri
stum hiesum dominum nostrum
in via vel in templo. **S**ed per effectus. **E**go apo
stolus: quia vos opus apostolatus.
Vidi. **N**onne opus meū vos estis
ad gloriam domini. **S**ed domino ramen operante.
Th' quia estis meū opus. **A**lus. i. iudeis quo
rum legem enacuabat.
In domino. **E**t si aliis nō sum apo
stol'z: sed ramen vobis sum. **N**ā
form' a similitu'. sigill' u' vobis apparet. quia
ego sum apostolus. dum ea habebit per me que a
u' per alios apostolos. & ideo per vos apud alios
qui dubit aut apostolus defendet.

Signaculum a postolatus mei vos
estis in domino. **M**ea defensio a
qui dubitat vñz apostol'z sim an nō
pud eos qui me interrogant: hec ē
et quia apostolus ego & mei.
Nunquid non habemus potesta
tem manducandi & bibendi? **N**un
quid non habemus potestatem so
rorem mulerculam circumducen
t' nō bos rep'ndit. sed co'z more sibi pro
bat licere. **T**h' Qui maiores iacobus & iohannes.
Dicitur & ceteri apostoli & frates
qui principes
Domini & cephas. Aut solus ego &
scdm' vñz vel p'ciat nō
operandi. cessanda a labore manuum. quasi vñ
q' haberemus.
Barnabas non habemus potesta
tem. acipiendi. **S**ed per similitudines
humanas hoc idem probat.
Hoc operandi: **Q**uis militat
suis stipendiis vñz? **Q**uis plan
tat vineā. & de fructu ei' non edit?
Quis pascit gregem. & de lacte gre
gis non manducat? **N**uquid scdm'

C. IX.

S humana. s. similitudine tantū hoc pbo. t. nō
ne lex moyli idem probat.
Bominem hec dico? **A**n & lex hec
non dicit: **S**criptum est ei in lege
non prohibebis predicatorēm viuere
de predicatione.
Moysi: **N**ō alligabis os boui tritu
Sed ne hoc videatur ad litteram dictū libuit
q' re de his in lege daretur preceptum.
Ranti. **N**unquid de' bobus cura
Sed non pro bobus. quia propter nos tantū. nō
alligabis os bovi tri.
Edo? **A**n ppter nos vñq' hoc dīc
Sed p' nos q'z alia ad idē spectat & hoc ē.
Sec. p' nos q'z alia ad idē spectat & hoc ē.
Nā propter nos vñq' scripta sunt
Sed non p' spe. **S**ed corda aperi ad fidem
Sed non q'z hec principalis sit intentio
quonia debet in spe. qui arat arat
grana a paleis. discernit. suspendit
re: & qui triturat. in spe fructus per
spiritum vestrum vivificant: vel que a spiritus san
cto data sunt.

Si nos vobis spiritua
lia seminauimus: magnum est si
nos vestra carnalia metamus: **H**i
Iterum a munozi. **S**ed tam poteret vñtūr vestris
re vñtūp' alii potestatis vestre participes sunt
q' qui causa salutis vestre laboramus. **T**h' Ecce
licet nobis accipere.
Quare non potius nos? **S**ed nō
q' quia foتان non. egere eum dicent contra
hoc subdit.

Visi sumus hac potestate? **S**ed om
nia si acciperet apostolus p'st'lo iam libe
re acciperent. & ic in predicatione durarent. & ita
impeditum fieret euangelio
Nia sustinemus: ne quod off'dicu
Sed item se probat habere potestatem per simili
tudinem sacerdotum g'et'lium vel iudeorum
Lu dem' guāgelio christi. **N**escitis
Sed in templo. **S**ed vel hoc de gentibus
re artifices quoniam qui in sacrario op'atur
que de sacrario sunt edunt. **Q**ui al
ii vi sacerdotes de iudeis q' etem
babent de his que offeruntur
Carrio deseruent: cum altario parti
t' s' et sicut hic sit sic dom' rati'abilit' dispo
nit de predicatoribus ut expeditores sunt ad pre
dicandum verbum dei
Cipant. **I**ta & dominus ordina
uit. his qui euangelium annunc
i' dignus est ei operari' mercede sua
t' s' tot modis constitut' licere vel antotate vel ex
emplo
Ant de euangelio vñtere! **E**go autē
Sed nec vñ volo
Non scri
q' licet accipere. **S**ed hec i' vt ego accipiam
q' q' si sumerem perderem gloriam et malo mo
ni vel volo magis mori. affligit
psi aut hec vt in me ita fiant. **B**o

Num est enim mibi magis mori q'
q' quod esset si acciperet cum scandalo
vt gloriam meam quis evacuet.
San cuacuerit. **S**tanum
Nā eti' euangelizauero nō ē mibi
de hoc solo non eti' gloria. quia necesse est hoc
pro inunctione: nec audeo dimittere. q' re erit
gloria. **N**ecessitas ei mibi incubit

quia tunc esset pro necessitate. quia re. i. penuria esset p'st'lo.

aplos suos. si sic dñs
stituit ex quā gelio vñ
vētes panē gratutum
māducabāt. ab eis tū
ptū qb' gratutā grāz
hdicabāt.

Offendiculum
Fors'z h' auari erāt
vel se licetā peccandi
emisse putarēt. vel lib
tatem arguēdi apl's
imminaret.

Nescitis. Redit
h'rus' eti' atq' eti' m
amēdās q' sibi licet.
z tñ nō faciat. **R**ati
ralis rō hoc bēt. vt q'z
inde viuat: vbi labo
rat.

Dñs ordinavit
Dicens. Ecce ego mit
to vos z. **E**t paulo
post. In qua'q' do
mo intrauerit. i' eadē
domo manete edētes
z bibentes q' apud il
los sunt.

Ego aut nullo
Abstinet a luptib'. ne
sit forma p'st'lo apl's
rapacibus.

Gloriam meā
Quisquis enim eo q'
sibi debetnr vñtū vult
ampl' ipendit eccl's
Maximā h' babebat
gl'sam apud de
um non exigēdo stipe
dium ab infirmis vel
de suis laboribus trās
igēdo quotidianuz vi
ctū. Amb. **H**oc q'z
stabulario ad quē vul
neratus ille. qui inci
dit latrones perdu
ctus est. dñs ait: **S**i
qd apl's ergau'ris
reddam tibi. Ampl'
ergabat apostol'z qui
suis stipendijs milita
bat. **V**el gl'sa suā dīc
quā hēt apud dñm de
hoc q' p'st'lo repella
bat a predictati' non
accipiendo. qui nō ni
sp'palib' h'dicabāt.

Gloria. **Q**uam
hēt apud dñm infirmis
cōpiens. **N**ecessi
tas hu'is vite suspen
tande. **V**e. **Q**uia vñ
de viuam non habeo
Si volens. Sine
vila necessitate hu'is
vite. **S**i inuitus.
Vt quod necessitate
cogatur: alijs prode
ron: non mibi.
Nam si euā
glizauero. Pro mer
cede. vel si ita euā
glizauero. non est glo
ria. quia tunc esset pro necessitate. quia re. i. penuria esset p'st'lo.

Ad Corin.

C Si enim volens. Quia ex voluntate est merces videam? quomo-
do. si ita ex dilectione facio: ut potius patiar penuria quam abutur potestate.
Dispensatio mihi cre. Hic dispensatio talis intelligitur. ut qua-
si seruus alienum censu dispenset. non ipse nisi
capiat preter cibaria.
Dispenditum
Alius dispensator dicitur qui ut filius ministrat
euangelium coheredibus
Non debemus ideo euangelizare ut manducemus: ideo manduca-
re ut euangelizemus. ut cibis non sit bonum quod
appetitur: sed necessarium quod adiungitur. ut illud impleatur. prius que-
rite regnum dei et iusticiam eius. et hoc oia ad
euangelizare vobis. Propter regnum diuine debe-
mus oia operari. non so-
lam vel cum regno dei
mercedem temporale
meditari.
Tanquam iudeus
Hiero. Non vere iu-
dens: sicut nec vere gemitus quibus in cibis et
hominis assentit. nec tamen in
cultu ydolorum: quia in
christo nec circuncisio est
aliquid nec prepucium.
Dispensatore itaque si
mulabat se iudeus. Et
augustinus hunc dicit
fieri passionem misericordiam. non
simulacionem. ut quod mini-
strat egrotum sit qui egerit
non cum febres hic me-
titur: sed cum ait dolere
tis cogitat quod sibi ser-
uitur. vel egrotaret.
Aug. Tantum iudeus
Non simulandi veritate.
ut se fingeret iudeus
sicut quidam putant.
Libere enim illa fecit si
cui ait circumcisus non
adducat. Verum quoniam
fictus est iudeus (quod erat)
vixit. sicut nec fallaci-
ter gentilem se fixit. sed
litteris omnibus cibis primi-
litate et creatura
non simulante sed bona
erat. Sicut ergo hoc non
gentilium vere sic et sacra
metra iudeorum non fal-
lacter suscepit: ut illis
spiritus. isti et duplex
alii habentes in corde alii in offensione. Ita etiam enim dicit: quod si firmatur et ego
non si firmor: non si firmat alterus simulavit: sed dolutus. ita etiam quod factum est si firmis inservias: non erat medacium sed vere dixit et sibi similius debet. et tamen absti-
nuit non videtur venditor euangelii. Non est sed fallax et versipellis simulatio
sed obligeatur ei misericordia passionis: portat quod si firmatus eo per compassione ita
eis subuenient: sicut ipse sibi si his et subueniri voluisse: quod si firmatus
eo per ipsum haberet. Fuit enim qui egrotus quod ministerum egrotum: non cum febres hic me-
titur sed cum dolentibus cogitat: quod sibi vellet seruire si egrotaret: non simu-
lavit quod fecit similia iudeus: sicut nec quod fecit similia gentibus.
Hiero. ad augustum. Nec multum interest iter meus et tuus sententiaz quod ego
dico et petrus et paulus timore fidelium et iudeorum legem exercuisse immo simulasse man-
data. Tu autem hoc assertis eos fecisse timetes non metuentes astu: sed patientes as-

C. X.

fectu. dissimilando illi constet vel metu vel miseria eos similes se esse quod non erat.
Dis qui sub. I. Samaritanus quod libros moysi recipiunt quod non con-
tinetur inde. Sicut autem ex origine psalmi quod sublati isti posuit rex assiriorum vel p-
sax ad icelandia loca samarie.

Dibus omnia
Dibus cessit: non tamen res ligionem excusat.

Dibus oia factus.

Non metuentes astu: sed copatiensis affectu. et non oia mala eorum fallaciter agendo: sed oiam malitiam quod sua cent mizericorditer medicando. alijs a-

ges quod sibi fieri vellet si opere est. Logitat enim ut hoc se esse potuisse in eis vicibus quibus sunt alii. unde alibi dicit consi- deras te ipsum ne et terpferis.

Nescitis quod hic
contendit ab omnibus se ab-
sente. Quasi et vere nos debemus abstinentem: quia res maior est hic abstinentem.

Et illi ut corruptibilem cor-
rona accipiunt. Nos autem in-
proponit se exemplum: Et quod talis: sed opera-

do tamen legitime corrumptam. Ego igitur sic curro. sed sum incertus de premio protra hostes non quasi in incertuz. Sic pugno

non verbis sed rebus contendendo: vel non inaniter ut qui pro hoste servit acerem non quasi aerem verberans: sed ca-

repromo illicitos motus corporis. Sic ronit stigo corpus meum et in servitutes

cum alio tenderet redigo: ne forte cum aliis predica-
suo tremore aries terret agnos

uerum ipse reprobus efficiar.

C. X.
ita agendum est

Dolo enim uos

ignorare fratres. quoniamque

Institutores nostre fideis tam boni quam malitiis: pro-

tegente ab eis et per egyptios ne viderentur ab eis patres nostri tunc sub nube fue-

re. Aug. Exponit mare ru. trist. Si figura maris in valuit: ut puderet populus ad manus eorum baptis-

mur. et omnes in mare rubrum tran-

sierunt: et omnes in moysi baptiza-

ti sunt in nube et in mari. Et omnes

in fide habentendo a licetis firmis infirmus: ut lucifacerem in

non quod ecce quid per singula. Quasi om-
nium sectarum essem.

firmos. Omnibus omnia factus

et ecce quare omnibus se contempneret sum: ut omnes faceret saluos. Dia-

ri currit sine impedimento autem facio propter euangelium

missionis eius: iusticie et beatitudinis eternae ut particeps eius efficiar. Nescitis

quod hic qui in stadio currunt: omnes

ignorare fratres. quoniamque

institutores nostre fideis tam boni quam malitiis: pro-

tegente ab eis et per egyptios ne viderentur ab eis patres nostri tunc sub nube fue-

re. Aug. et oia in figura maris. Escet et postea. Manna et aqua. dicit spiritualia. quod non natura sed de virtute pata. habentia futuri mysterij figura.

Petra. i. xps sequitur. quod ubi bannum defeciat suffragium: aderat.

In moy. bapt. In ducatu moysi purgati per uisa signa illa. Ut signum

baptismi accepserunt quod credentibus idem valuit.

Baptizati in nube. quod et morte libati et per misericordiam ab ignorantia dei. quod per-

mebat oes getes et pati ad accipitendam legem. Ut baptizati dicuntur: quod gerebant formam nrae sancte. Moyses tempore nubes spissas mare baptismum significat.

Eadem et eundem in fide diversa in tempore: diversa in specie.

Esca. Christus panis est qui de celo des. si quis ex hoc manducat u
morietur. Sed quod pertinet ad vestimentum sacrum non ad visibile sacramentum.
qui manducat intus; non foris; corde; non qui premit dente.

Laudemus eucaristia potum. Idem in mysterio cibis et potus illorum
qui noster. s. significatio idem non spes. quia idem christus illis in petra fu
gatus nobis in carne manifestatus.

Spiritale. i. spirituale. aliquid significantem.

Cum dicit spirituale
omnibus intelligi in christo, et hoc de
cibus innuit; cu vnu
expedit. petra erat xps

Spiritale eadem
non corporalem alteraz
illuminam. nos aliud

Datres. Nostrorum
illorum. Spiritale

Quia nos aliud illi a
lind nos est spes uisibilis.
aliud quod in hoc idem
significare uite spirituali

Consequente
eos petra. i. satissa
ciente voluntati eorum
quia quoquo irantur; a
que inundantes secur
te sunt. sic xps in deser
to buri mundi suo sco
mitatur. **V**el pseque
te. i. securitatem verita
tem significante.

Petra autem.
Solet res quod significat
noce rei quod significat
nominari. Erat christus.
Non per sub
stantiam; sed per significa
tione.

Petra christus
Aug. In signis diu
nis eadem fides. illi ve
tura nos venisse cre
dimus. ibi petra xpus
nobis quod in altari po
nitur est christus. si spem
visibilium attendas. ali
ud est. si intelligiblez
significatiōnēm eadem
potu spiritalez bibet.

Aug. In signo p
cussa est petra de xga
bis. Semina peccatio
duo ligna crucis signi
ficat. De petra educta
est aqua accedente xga
quod ligno accedente ad
petra christum. gratia spiritalis manavit

Neque ydolatre. Illos tangit qui in ydolio epulabantur putantes
le imunes a criminis.

Sedit ppplus man. Per commemorationem illoz notat ea quod in cho
riis sunt ostendens quod graniter pnnita sint in iudicis.

Ludere. Id est adorare. quod ludo puerorum simile. Facilius namque ad lis
sum est puericia. Quid aut lauori puerili tam simile est quod ydola adorare.

Neque temtemus. Nota christu deus quem tentauerunt inde. et ideo
a serpentibus perierunt. donec serpens eneus erectus est. quem qui itinebā
tur a mortibus sanabuntur.

Scripta sunt. Propter nos tamen. Aug. Per hec enim exempla ad corre
ctionem vitam provocamus. ut aut premium si obedientes fuerimus aut pro
siorē penā inobedientes mereamur.

Scripta sunt autem. Ecce hic aperuit cur ille littera veteris. t. accipiuntur
a nobis. In figura. Ecce ostendit cur signa illa iam non obseruantur: cu res
manifesta sit ad correctionem nostram.

Fines seculorum. Quia in ultimaestate sumus. et tot exemplis pri
mo

rum magis corrigi debemus. **V**el fines seculi dene. in nos. secularitas in no
bis finitur; et ideo turpis si peccamus

Ne cadat. Ut quod presumentes de scia cum scandalio fratrum edebant.
ydolothita. et de pseudo gloriantes indicabant apostolū cum ipsis essent rei.

Aug. Videat ne cadat. Superbi amputat. ne per eam tententur
sicut iudei temptati sunt. et perire. quod detrahentes moysi deum temptaverint
ita bi detrahentes aplo deum temptat.

Cuideat ne ca.

Non quod penitus sit a
liquis sine castis. sed tem
tatio. i. peccati delecta
tio. non apprehendat. i.
rōnem in cōsensu non
ducat. nisi humana. i.
nisi de his sine quib⁹
ista vita non agit.

Temptatio v. ii.

Ap. II. b. Mortatur et
humana tetatio illos
apprehendat. non alia
existimat stare: vidat ne cadat. **E**t
et si stat quod permititur deo que est ad proba
dos bonos et malos puniendos

Pratio vos non apprehendat nisi
egos vos adhortor. sed permisisti se p
tectorem electorum suorum. fore promisisti.

Humana. fidelis autem deus est

Non patietur vos temptari su
ferre. quia vel cadere non finit vel a casu erigit
vel a temptatione licentiam: dat temptatione mitem
cordiam.

Pra id quod potestis: sed faciet

Aug. **H**umana tem
tatio est alia sapientia res
se habet et bono animo. **R**imis autem aman
do sententiam suam vel
inuidendo melioribus
res ad precidēde coi
onis et cōdendi scismatis
vel heresis sacrilegiū
puenire. dyabolica presumpcio ē. In
charissimi mibi fugite ab ydolorum

Cultura. **U**lt prudentibus loquor:
diligenter et potius sanguinis per
quem benedicuntur participantēs

Vos ipsi iudicate quod dico. **C**alix be
ne. i. quod nos fideles exaltamus credendo et gra
tias agendo

Nedictionis cui benedicimus: no
ne communicatio sanguinis chri
stii est. **E**t panis quem frangimus:

Non facit nos vivum esse cum christo.

Nonne participatio corporis domini

Dossitis sustinere. Quod fit per humilitatem. humilitas enim in omni
tentatione custodit. ut illi non crepent in fornace. quod non habent vestimenta superbie.

Dropter quod. Quia sola sacramenta non saluat. et quod qui cadit pu
nitur et quod auxiliū dei non deest. fugite ab ydolatria cul. **V**el ne comedet sapiē
tes ydolothita cum offendiculo infirmorum quibus ydolatre videretur.

Vel ne ipsi infirmi ydolatre sint. et ut fugiatis: loquor alioquin quasi prudē
tibus. et ideo diligenter dividitate. **V**el modo loquitur infirmis: ut super prudētibus.

Fugite. Nemo sit assiduus in ydolio. nil speret de eo. de eo ei sperare ē
deo dubitare. ut et saul qui ad ydolatriā rediit sparsus aliquod de ea.

Calix. Ideo fugiendum a cultura ydolorum. quod ut medens ydolo
thum. vnu est cum demone. sic et per corpus christi. vnu est cum christo.

Calix. Id est cōcūatio calicis. nonē cōcūatio. s. christi est. i. nonē facit nos
hie quandā cōionem cum vita eius

Cel calix. benedi. nou solū a christo in cena ē benedic. sed etiā nos
lacerdotes benedicimus.

Danis quem frangimus et. Aug. Christus quoniam manducat vi
ta manducatur. Sed quis andeat manducare dñm suum? Et tunc iuste iustas

nos ad manducandum ait. Qui manducat me vivit propter me. Nec occiditur christus ut manducetur sed mortuos vivificat quando manducatur reficit non deficit. vivit manducatus quia surrexit occisus. Nec cum manducamus partes de illo facimus. Evidem in sacramento sic fit. Norum fideles quemadmodum manducaverunt carnem christi. Unusquisque accipit partem suam. unde et ipsa gratia partes vocatur per partes manducatur et manet integer. Totus per partes manducatur in sacramento. et manet integer totus in corde tuo. **L**ot enim erat apud patrem. qui venit in virginem impletum eam nec recessit ab illo. Venit in carnem ut in boies manducaret et manebat apud patrem integer ut angelos pasceret.

Cum unus panis. Unus panis unum spiritum dei. specie et charitatis. corpus per sumministracionem charitatis. quia unus sumus. unus sentire debemus dicit. ut fides una. unus beat sensus corporis. **A**utem unus p. Exponit quoniam calix benedictus et panis. sicut accipienti caro et sanguis christi. **A**ug. p. unitate corporis. charitatem operari intelligi. quod si desit. in dicimus sibi sumit. qui sumit. **L**ipice autem unus panis et unus corpus ecclesia christi. p. eo significat unus panis ex multis granis. et unus corpus ex multis membris. ponitur. sic ecclesia christi ex multis fideliibus. charitate copulante concreta.

Clidete. Similitudo est ad intelligendam quod superadictum est. **D**omine quod edunt hostias illas legis. scilicet carnalis israel principes sunt altaris. Huius utique quod sic quod edunt carnem christi et sanguinem eius bibunt participes eius sunt.

Cael videte. Israele. discite boies videntes deum quiter se habeant carnalia. idolatria. Sicut enim nos de uno pane et calice participantes. sumus conformes corporis christi. sic qui edunt hostias ydolis oblatas sunt participes altaris eius. id est demonis.

Quid ergo dico. Quia dixi fugite a cultura ydolorum. video; dicere quod ydolus immol. sit aliquid magnum. **Q**uasi. Non hoc dico. sed potius dico quod ea que gentes imolant demonium imolant quod ydolus dyabolus colit. quod potius est ydolus. **E**t quod ab ydolatria prohibebat. in loco iste impunit exordium. **N**e putarent ideo non nocere si de sacrificiis ederent ydolos. quod ydolus nihil est confirmavit et ydolum nibil esse. et scilicet non prohibere ista ideo quod ydolus sit aliquid sed quod demonium non deo immolantur.

Socios fieri demo. Aug. Ad hoc genus etiam pertinet consultatores et pacta quedam significationum cum demonibus placita atque federata. quia sat molimina magicarum artium auspicii et auguri. atque ligature et remedii. quod

unt in precantationibus. et quibusdam notis. et quibusdam rebus suspendendis et illigandis. Nec illi ab hoc genere permisere superstitionis segregandi sunt quod genetibat ob natalium dierum considerationes. nunc autem vulgo metemphatici quod conatur actionum eventus predicere.

Cum emulamur. Videtur emulari et uidere domino cuius regnum dimicare. qui scandalo fratrum comedunt. non male cedet cum non fortiores.

An emulemur. **D**ezelo inuidie sahanas ydolatria inuenit. ut hoies negando deum ydolis serviantur. et creatoris sibi cultum debitum perdat.

Domi mihi licent. **P**atet liberi arbitrij et doctrina legis naturalis. Non quod omnia licent etiam illi citat. sed ecce ponamus licere oia. **O**mnia. secundum legem naturae licet quod oia munda de cibis etiam de ydolothitis agit. **L**icet et percepto nullo domini prohibetur.

Domine quod in macello ve. **Q**uia licita sunt. et non est utrumque determinat quomodo liceat edere vel non edere.

Domi es terra.

Non potest esse immundus quod dominum.

Propter illum. **Q**uia qui ydolis servit per hoc glorietur et firmabitur in errore et fratribus malum datur exemplum.

Ut quid libertas. **Q**uasi quod opus est ut putet causa reverentonis edere. **I**udicor ei non distare ab ydolatra.

Pot est liber. **P**ro alio dimittendum est. quod aliter de licito damnabilis esset. et de acto gratiarum ut imparer ab imperiis. qui putaret me sentire ydolum aliquod magnum esse.

Sive maledicatio. **S**ive adoraret idolatre. **S**ine offensione estote iudeis et que non sic arguerentur in suo errore firmari gentibus et ecclesiis dei. **H**ic et ego sine scandalo cuiusque agens per omnia omnibus placebo. Non tantum querens quod mihi utile est. Sed quod multis. ut salvi fiant.

canta ut nunquam silcas. **S**i enim ore clamans et fraudem cogitas silvisti a laude dei et quod granum in blasphemiam perterristi. **L**ux ei laudat deum de bono opere tuo laudas deum et in suo errore blasphematur deus. de malo opere tuo blasphemias deum. **S**i ergo manducas et bibis ad refectorem corporis sumis repastiones et membrorum gratus ages ei qui tibi tribuit mortalitati fragili ista supplementorum solatia. cibis tuis et postulant deum. **S**i vero modus nature debitum in moderatione voracitatis excedas et vinolentia te ingurgites. quoniam talibus laudes dei lingua tua sonet. vita blasphemat.

Ecclesiis dei. Quantum ad infirmos quibus sunt offendicula domini coenum exemplo adberet his quae inimica sunt deo.

Dibus placeo. Qui hōib[us] ppter veritatem placet. ita non ipse illi. **S**icut veritas placet. si poterit seipsum placet homo. supbia est. **E**t hoc est quod alibi dicit. **S**i hominibus placere signus christi non eum. **S**ed numquid placebat

persecutorib⁹ suis: placebat oī generi hoīm qđ christi p̄gregabat ecclesia
sine iam intus positis sine introducēdis in eam. // C. XI.

Imitatores mei. Sūt gradus in ecclesia maior & minor: vt illi ex
emplo precedat hi imitatores sequantur. Sed & qui precedunt si neminem se
quintur errabunt sequuntur ḡ aliquē i. christum.

Laudo aut̄ vos f. De velatōib⁹ in quibus arguit illos suas tra
ditōes nō servat̄: quis illoz ḡ aliqui viri velato capite & aliqui mulieres
non velato capite ora
bant aut prophetabant
vnde & succenset eis q.
postol⁹: q̄ cum eēt eis
aplus īmemores erāt
traditōnē ei⁹. Quasi.
Et si de alijs culpo.
laudo de hoc. yronia.
Et̄ quasi nunc p̄mū
dicit. volo aūt̄.

Viri caput chri
st⁹ est. Vel noīe viri
intelligit hic sp̄s. nō
ille sp̄sanctus qui cū
p̄e & filio īmutabilis
man⁹. & dignis animis
īcommutabilit̄ datur.
Sz sp̄s hoīs. q̄ qua
si aīs maritus. aīalē af
fectōnē tāq̄ pingem
regi. de q̄ dicit aplus
Premō lāt̄ q̄ sūt hoīs
nisi sp̄s hoīs. de quo
& domin⁹ aī mīlīerī sa
maritane. Vade vo
ca viri tu⁹. hic ḡ sp̄s
cum p̄n̄ eī. in tēl⁹ eī se
deo subiicit pietate in
telligit sp̄ualiter q̄ sūt
dī. luce sap̄ḡ illustra
t⁹. h⁹ viri caput eī xp̄s.
q̄ sp̄s hoīs regit a
sap̄a dei. q̄ xp̄s ī q̄
sicut in capite sunt oēs
fensus sp̄iales. i. plen
tido gr̄az. & q̄ accipit
vir iste. p̄ hoc at̄ eī vir
caput mulieris. i. rētor
aīalitatis. q̄ regit a
sp̄s. tāq̄ mulier a viro
Caput viri chri.

In q̄ bēt oēs sēl⁹ sp̄iales. sicut capite corpales. Et q̄ viri caput eī xp̄s si
ne alio mediāt̄. & p̄ xp̄z dī signū libtatis nō h̄z vēl q̄ ī sbiectōis signū
Caput vero christi est deī. Pater q̄ filius a patre ē & de p̄e. nō
pater a filio. vel de filio. Ille h̄z p̄cipiū. vñ & caput eius dī. Vel deī. i.
Sina essentia vel trinitas caput christi fm̄ q̄ homo. q̄ dīntas vptote crea
trī caput ē creature assūpte.

Drāns. Quia in alijs rbi op̄est potest velare. b̄ non dum suo iudicā
se offert & colloquitur; rbi condicōnem suam necesse est profiteri.

Declauetur. Decaluari mulierem quantum ad apostoluz turpe. de
tonderi quantum ad ipsam.

Quoniam ymago. Imago & similitudo pro se innicem accipintur
b̄t̄ in h̄z p̄prie ī sūtudo aīc̄ deo. q̄ incircūscripta. q̄ vbiq̄ tota & simul.
Om̄ ymago. Aug. Homo dī ymago dei. & ad ymagine. quia nō
equalis. b̄ quadā similitudine accedit. Filius ymago. non ad ymagine q̄
equalis patri. Homo ad ymagine. vt sicut deus p̄fet oībus per poten
tiam. sic homo terrenis per itelligentiā. Fymina in adiutoriū nō ad carna
lem concipientiam: q̄ nec corruptibilis corpora tunc habebat antēs eos
mortaliitas inuaderet. In adiutoriū quip̄ vt habeat vir gloriā de ea: cī
ei p̄fret ad deū. & se ei daret imitandū sanctitate. Sicut ipse eēt gloria dī
cī eī sap̄etiā sequeret. **V**n. Nō eī vir ex muliere. & non ē creat⁹ vir p̄pter
muliere. Hoc ī eodē viro. dī rō subiugat sibi aīalitatem. q̄ si rōe p̄sentiente
aīal' nimis ad exteriora p̄redit̄. mor̄ abo x̄itate nudati. aptis ocul⁹ p̄sc̄
ad vidēdū q̄ indecori sunt. folia dulciū fructū sine ipsiis fructibus. i. sine
opib⁹ bona x̄ba p̄terū. vt male viuētes b̄n̄ loquēdo epitūdinē sūn̄ p̄tegat̄

Ambro. Vir fact⁹ ad ymagine dei. n̄ mulier. q̄ est ymago dei ī viro.

Vn⁹ vñ fecit. vt sicut et eo oīa: sic et isto oēs hoīes. vt vñis īvisibil⁹ vñ
visibilis ymagine gerat̄ ī terris. vt vñ⁹ in vno auctoritatē vñ⁹ principij. cō
fuerat ad fusionē dyaboli. q̄ neglecto vno dī dñiūlī vñspare voluit

Aug. Vir ī ymago dei. Quia sicut ex deo omnia: ita ex adā oēs ho

mines. Et sic cōsernat auctoritatē vñ⁹ principij. q̄ ab vno omnia contra

illū dyabolū. s̄ qui deus ē voluit. vel in h̄z habet sūtitudinē: q̄ sicut d̄ late

re xp̄i ī morte dormiētis origo ecclēsī fluit. sic d̄ latere ade nata ē sibi

sponsa: Et sicut xp̄us

p̄fet & regit ecclām:

& ecclēsia sublernit ei.

ita vir p̄fet & regit mu

lierē. & lō nō habeat si

gnū subiectōis. b̄ li

bertatis. Ul̄ vir p̄cī

paliter creat⁹ ad ima

ginē dei. In q̄ natura

liter aīpl⁹ viget rō. et

ius platōis. Et gloria

dī ē vir. q̄ ex eo ē. & q̄

dēi p̄cipialit̄ glorifī

cāt. Mulier ē glā vi

ri ex quo ē ī cui subser

uit. vel vir p̄cipialit̄

creatus ē ad ymagine

dei. ī q̄ naturalit̄ am

plius viget rō. q̄ ipse

fit rō q̄ ē glā dei. Mu

lier ē ipsa sensualit̄.

q̄ subseruendo glā ē

rōis. q̄ h̄z naturaliter ī

femina p̄uale: de q̄ n̄

est vir. vt a sensuali re

gar̄ rōnalit̄. Sz ipsa

de viro. vt ab eo rega

tur. Et sic decet; q̄ nō

est creat⁹ vir. i. rōnalit̄

vt subseruat sensuali

tati. b̄ ecōtrario & lō s̄c

mina velet caput.

Sciēdū etiā q̄ fm̄

q̄sdā sensual' mot⁹ est

p̄ serpente. Inferior

potio rōis. p̄ mulier.

Supior. porto. p̄ viro

ilcecebā p̄sentire cibū

retinū edere. Si sola

delectatōis cogitatō ē

fymina sola māducāt.

Si vero mala cogitatio ī actū mittitur. vel volsitā p̄fiedū assent̄. tī vir
etiā cū fyma retinū gustat̄. Alij̄do nō improbabilit̄ ponit sensum corpis p̄

serpēte. Fymlitatē pro fyma. Ratōnē pro viro.

Fecit dūs hoīem totū ad ymagine sūa. hoc fm̄ sp̄m. Sz ne putes solū
sp̄m factū ī q̄ ymago: addit. Masculū. fī. fī. fī. fī. hoc fm̄ corp⁹ vbi duo
fm̄ sexum esse discernūt: cum prius dicit vnum.

Ambro. Vir ī ymago dei. Sz ī genet̄ dī. fecit hoīez ad ymagine

dei. mas. f. f. Q̄o ḡ vir ymago dei vt nō velz. & nō mulier. Sz b̄i natura

būnā mētis. & mystice loq̄t̄ d̄ velatōe. Alter ēi nisi aliqd secretū reseret

inane ē q̄ dī. Hō ēi est ymago dei fm̄ rōnālē mentē. in q̄ dī renouari in

agnitōe dei fm̄ illud. Renouamini sp̄m mētis vñz z̄. Et itey. Induite no

vñ hoīez q̄ renouari in agnitōe dei fm̄ ymagine ei⁹ q̄ creatūrā. vbi etiā

nullus sexus ē. b̄ id ē ibi fyma cū viro. i. tota illa substantia vna ē ymago

dei. i. mētib⁹ eo p̄ munis ē natura. b̄ ex sexu corporis significat̄ distributio

mētis. Est ps eminēs ḡ se extēdit̄ ī id q̄d ē p̄ternū. q̄ est ymago dei. & lō nō

est cobibēda velo. vt se inde cōtineat. Est ps inferior q̄ diriuat̄ ad actōnē

spalib⁹. q̄ ex q̄ p̄fūlū vñtē ymago dei ē. ex q̄ extēdit̄ ad agēda inferiorā.

nō est ymago dei. Q̄ vñ i his reb̄ spalib⁹ p̄iculosā ē nimia ī inferiorā. p̄

gressio. iō bēt p̄tē sup caput q̄ cobibēat̄. q̄d indicat capitil̄ mulieris vñtē

mētis. Q̄d ḡ ad totū vñz p̄tinz ymago dei ē. q̄d vñ ad solā ē. q̄ in adiutoriū

tributū ē ymago dei q̄ n̄ ē ymago dei n̄ q̄d ih̄get̄ ī cōmutabili vñtē

Cleruntamē. Quāuis ī pmis n̄ sit vir de fyma: b̄ econūs. tn̄ ī se

quēti generatōe n̄ est. In dño. i. i. opatōe dño. ī q̄ alt̄ sine altero n̄ creat̄.

Verūn̄ z̄. Nō ita le h̄z in xp̄o dño. vt admisso viro mulier excluda

tur a salute. neq̄ vt admissa muliere vir excludatur. Reddit autēm causā

¶ altero admissio. alter non sit excludend⁹. Nam sicut mulier de viro zc.
¶ Dia quæ ex d. Postq; singula dixit ut oia do. vni principio subiçe
ret. addit oia ex deo. vt neq; mulier de subiectœ dolat. neq; vir de exalta
tione superbiat.

¶ Clos ipsi. Quia eius traditōnem non seruauerat: qd eis succenset iā
non ex auctoritate traditōnis suadet. & ex natura. Natura nō docet qz vir
si comā nutri zc. Ideo gloria mulieri. qz naturaliter hēt. qz p velamine. co
ma enī indicū velami
nis est. vt nature volū
tas addatur. Et ideo
vir non naturaliter co
matus. qz nō est velā
dus. & lex p̄hibet virū
ē comatu.

¶ Si comam. Co
ma samuelis p̄pheta
rum p velamine rete
ris testamēti ī reuelati
one euāgeli⁹ deponit.
vñ cum transiens ad
christū auferetur vel
men.

¶ Hoc autem pre
cipio. Non deteren
tis solertia requiratur
Sed precipientis au
toxitas attendatur.

¶ Non laudans. Incipit d'omica cena
in qua multum pecca
bant.

¶ Oportet esse
heres. Non vult
nec optat apls eē h̄ere
ses. Sed qz sic futurū
est dicit. Et qz hoc vti
le ē. ad quid vile sub
dit. vt n̄ tñ reprobi qz
dicunt. Ego sum pauli.
Sed qz probati sunt
manifesti fiant.

¶ Heres. Ut etiā
ia his qui dubitāt de
resurrectionē. Scissure
p donis sp̄ualib⁹. &
bi malo suo prosumt
catholicis. Dēs ē ini
mici ecclesie vel errore
ecclat vel malitia dep
nati prosumt ecclesie.
quia si accipiāt p̄tates
corporaliter affligēdi ex
ercent ei patiētiā. Si

vero male sentiēdo aduersantur exercēt eius sapientiā. Ab adversario enī
mota questio discendi existit occasio. Hereticus ē qui alio⁹ p̄talis p̄modi
& maxime glorie principat qz sui gratia fallas ac nouas opinones vel gi
gnit vel sequitur.

¶ Dominicam cenam. Aug. dicit acceptōnē encharistie. quā nō de
bent transi sumere. vel mensis suis miscere. vt hi quos apostol⁹ arguit. S⁹
iēcū ī honore tāti sacramēti. licet ē post cenam discipulis suis dederit cor
pus & sanguinem suum. Nō tñ iam calūmandū est vniūs ecclesie qz a ie
nnis sp̄ sumitur. Nam saluator quo v̄hemētius p̄medaret mysteri⁹ bñ⁹
altitudinē. voluit hoc vltimū infigere cordib⁹ & memorie eoz. Quo ordie
aut post sumeretur ab apostolis qz quos ecclesias dispositurus erat serua
nit docend⁹.

¶ Unusquisq;. Notat illos qui munera qz offerebāt altaribus pro sa
crificio p̄ficio. pacto illo sibi resumebant. nec alijs nō habētibus cōicari
sinebant. & soli sumebant vt inde etiā inebriarent alijs elurientibus.

¶ Ambro. Unus oblatum totius sit populi. i. viiueris cōicari debet
qz vno pane oēs signatur. per id ē qz vñ oēs de vno sumere oportet.
Hos ḡ notat qui i ecclat vbi causa vnitatis & mysteri⁹ p̄uenit. suas obla
tes causa dissensionis (quā p̄seido seminaverūt) sibi vendicabāt. Tātas
ei dissensiones inter eos p̄seido seminaverāt vt suas zelarēt oblatōes & vē

dicarēt. cū vna eadē qz prece oīm oblatōes bñdicerent. Et hoc ita faciebat
vt ceteri vñ offerent nō habētes. & oīm sumētes p̄tem cōfunderebāt. & hoc tam
cito. vt supuētēs nihil inuenirent. Et dum sic. domi potius agenda fuit
hec. Sed vt corrigantur. formā qz a christo i hmōi re data ē iterat.

¶ Ecclesiā. Ecclesia fideles de qbus d̄: Ut exhiberet sibi ecclesiā
gloriōsam. Hoc tñ noīe vocari ipsam domū oīonis apliū testatur dicens:
An ecclesiā dei zc.

¶ Laudo vos. Ul

sic distingue laudo vos
I hoc vtiq; nō laudo.

¶ Ego ei accepi.

zc. Vndit mysterium

encharistie inter cenā

dum celebratum. non

cenā cē. Medicina ē

sp̄ualis est. & memoria

redēptōis. vt maiora

consequamur. qz mor

te christi liberati sum⁹

Huius ī edendo & bi

bēdo memores ē de

bēnum. nonum testa

mētum ī hoc cōsecuti

qz bñstic⁹ dñi sanguis

ē testis. vñ ad tuōnē

corpis & aīe p̄cipimus

qz caro christi pro fa

lute corporis. sanguis pro

aīa noīra. Ideoq; n̄

manducādum p̄di

xit lex sanguinem.

¶ In qua nocte.

In nocte pass⁹ ad lu

cem resurrectōis veit

Fregit. In sacra

mento. s. b̄z & videba

tur. & integrum a side

libus credebatur.

Fregit. Unū oīb

de teatōe hoīm sic futura

acepit panez. & gratias agens fre

git & dirit: Accipere & manducate.

qz quod aliud videtur & illud idem substanti

alter. vel scdm efficaciam.

Hoc ē corp⁹ meū qz p̄ vobis tra

ces: qz dixi i. corp⁹ meū accipere & m. vt sicut p̄

ces: si scdm i. i. i. mōrā passiōi & mortis. m.

det Hoc facite i meā & memoratōz

¶ Ideo post alia de

dit vt discipuloz me

more tenacius infigeretur. & ab ecclesia deinceps frequentaretur.

¶ Sub alia specie tradidit & deinceps a fidelibus sumendum instituit. qz
fides non habet meritum cui humana ratō prebet experimētum. Sub sp̄e
panis & vini qz res huīs speciei expressam habet similitudinem. cum vtrā
qz re huīs sacrī cōtēta scilicet & significata. & significata & n̄ contēta. Contē
ta & significata ē caro christi quam de virgine traxit. & sanguis quem pro
nobis fudit. Significata vero & non contenta. vnitatis ecclesie in p̄fessi
natis vocatis instificatis & glorificatis. vñ hieronimus dupliciter intelligi
tur caro christi. vel illa que crucifixā ē & sepulta. Ul sp̄ualis illa atq; dīna
de qua ip̄e dicit. Caro mea vere est cibus zc. Et vere qui manducat meā
carnem in me manet zc.

¶ Sunt itaq; tria i hoc sacramento. Unum qz tantum est sacramentuz
vt species visibilis panis & vini. Alter qz est sacramentuz & res. vt caro xp̄i
propria & sanguis. Tercium quod est res & non sacramentum. vt est mysti
ca caro christi. ¶ sacramētum vero est sacre rei signum. Et species illa vtrā
qz rem signat. & vtrūq; expressam gerit similitudinem. Nam sicut panis
p̄e ceteris cibis corpus reficit & sustentat. & vinum hominem letificat & ine
briat. sic caro xp̄i interiorē hominē magis ceteris gratijs spiritualiter re
ficit & sagitat. & sanguis spiritualiter letificat. & sic iebriat vt sobrium red
dat. vnde calix mens iebrians qz p̄eclarus est. habz & similitudinē cum re

significata tantum. que est ueritas fidelium. quia et multis granis unum conseruit panis. et ex pluribus acinis uinum in unum confluit. sic ex multis fidelium personis ueritas ecclesie consistit. Quis etiam sacramentum est corpus christi proprium quod de virginie sumpsit. quod sicut corpus christi ex multis membris puris. et ab omni peccati macula communibus constat. ita et ueritas ecclastica ex multis personis mundis et immaculatis consistit. In cuius rei typo facta est arca domini de lignis setibim qd sunt iputribilia et albe spina silia.

Cub duab spes
io dedit. ut ostenderetur
christi tota humanita na
turam. i. corpore etiam as
sumptissime. ut utrumque
redimeret. panis enim ad
corpus referit. uinum ad
aiam. quod uinum saugui
ne operatur. in quo sedes
aig et phisicis esse dicitur. Et
io sub duab spes ce
lebrat. ut aig et carnis
suscepto in christo. et utri
usque liberatio in nobis
significetur.

Aqua io apponit ut
ostendatur nostra redem
ptio per christi passionem
facta. et eius passio pro
curata. per nostra dilectionem
aqua enim genua humanum
significat. uini in apoca
lipsi. Aque quas vidi
sti populi sunt quarum

salus non posset esse sine passione domini. nec domini passio sine populi dilectione.
nisi enim nos diligenter pro nobis morti se non traderet.

Ver corpus christi esse in altari ipsa testatur ueritas cum inquit. Accipite enim corpus meum. Et secundum autoritates in mediis ductis cōprobant. Aut enim am
brosi. Alioq; plerat panis est et uinum. ubi autem christi opata fuerit. quod
ne sit christi caro et corpus. Itē sermo christi. qui potuit ex nihilo facere quod
non erat. non potest ea qd sunt mutare id quod non erat. Itē Eusebi. Invisibilis sac
dos visibilis creaturas in sanctis corporis et laginis suorum loco sua secreta prete p̄mitat
Citem. At mali verum corpus christi sumunt. Idē. Est enim in pccoribus indigne
lumentibus vera christi caro et vera christi sanguis. sed eentia non salubris efficietia
Et apostolus. Qui manducat et bibit corpus domini indigne est. per quod docemur quod sit ca
vendum male accipere bonum. ecce enim factum est in malum dum male accipit bonum
Hoc autem videtur contraire quod ait Augustinus. Bonus accipit sacramentum et non sacra
mentum vero sacramentum et non re. Ad quod dicimus. Bonus accipit sacramentum. i. car
ne christi et sanguinem. et rem. i. ueritate fidelium et gratia augmentum. sed non
sic malus. Idē. Non manducans manducat. manducans non manducat. Idē
non manducans sacramentum alteriter. manducans spiritu alteriter. Et manducans sacramen
tum alteriter non manducat spiritu alteriter. Itē dicit ueritas. Non hoc corpus quod uidebis
manducatur estis. et bibitur illud sanguinem. quem fuisse sūt quod me crucifixum
sed sacramentum aliud p̄medauit vobis. i. non in hac specie manducatur estis sed in sacra
mento. non mortis discerpitum et laceratum. ut putatis. sed integrum et illesum.

Chiēdūz quod in prolato verbis illorū hoc est corpus meum. Et hic est calix secundum
mysterium colsumus et panis in corpus christi pertinet. Sed quod sit illa p̄missio
non formaliter. manifestum est. quod forma panis et uini remanet. Ut vero
sit substancialiter spiritualiter non est. Quidam enim dicit sic substancialiter in substancialiter trāsi
re vel pertinet. ut hec fiat illa. nec tamen illa augetur. nec p̄cedat. quod hec illa. he
dicci possit. Alio autem sic dicitur. hanc in illa trāsire vel pertinet. quod sub illi accidenti
bus sub quibus prius erat substantia panis et uini. post consecrationem est substantia
corpis et sanguinis quibus tamen ipsum corpus non afficitur. Post ergo in
certa relinquentes. quod ex autoritatibus certum est. p̄fitemur. sed substancialiter panis
et uini in substancialiter corporis et sanguinis dominici pertinet. modus vero conversionis
ignorare non erubescit fateri. Que autem remanet post priori substancialiter accidentia.
i. color. sapor. forma. pondus. nec ipsum corpus christi afficitur. nec in eo fidantur. Si
xpo quis ut ubi fundetur. dicimus nobis potius uideri quod sint sine subiecto quod in subiecto

De fractio uero est rei vel i. qua re sit. Manifestum quidem quod non in corpore christi
cum ipsum incorruptibile et passibile et immortale. Unde et christi redarguit carnalem
sensum discipuloz quod putabat carnem christi sicut alia in partes esse dividendas et
mortis lacerandas. Iohannes plures dicunt. quod non est ibi fractio. sed fieri uideretur.
Quibus obijicitur quod ait ambrosius. Nihil falsum putandum est in sacrificio re
ritatis. vel sicut in magorum prestigijs. ubi delusione quadam falluntur oculi. ut
videatur esse quod non est. Ad quod illi dicitur. Non fallit nos uisus nec fallit
quod est si crederetur sic frangitur uideatur. Nec est illusio. quod ad ueritatem fidei.

nō ad deceptōz sic fit. Mihi dicit quod ibi quidē sit fractio. nō quidē in corpore
christi in ipsa forma panis sacrali. quod uideatur aplius uelle dicens. panis
quem frangimus tamen. Itē augustinus. Quoniam christus manducatur vita manducatur. Nec
quoniam manducatur ptes de illo facimus. et quidē in sacro sic fit. Itē uerius quisque ptes
sua accipit. quod ptes manducatur. et manet integer. Ex quo patet. quod itegritate in
corruptum corpus christi manducatur. et si fractio vel pratio ibi est. nō in ipso. sed in sa
cramento esse videatur. Mihi dicit quod sit ibi fractio. sed nullus rei. quod nihil ibi frangatur

Sicut enim sunt ibi acci
dētia sine subiecto. sic

mirabiliter potest ibi esse fra
ctio in accidenti. vel sine
omni regule frangi uir. Ma
gnus est enim et inscrutabile
istud mysterium. Unde
ambrosius. Quid ergo
nature ordinatus in christi
corpe. cum presentia naturae
sit ipse dominus p̄s ex vir
gine. Crederemus inuenimus
discuteremus pmittimus
// Secundum. licet diuise
sint ibi species panis et uini
et mortis christi penas dabit. vel de bono male
sumpto maculam trahet.

berit calicez domini indigne. reus

erit corporis et sanguinis domini.

Examinet probet autem seipsum homo. et sic
accendendum. quia dominus est. ut gloriam videa
mur reddere redemptori.

de pane illo edat. et de calice bibat

nam qui alter.

Qui enim manducat et bibit indigne

illud. scilicet quod sub illi accidentibus. sumatur sub quibus erat substancialiter paes vel uini
quod de ipsa substancialiter panis vel uini factum sit. Ad quod illi respondet. vel in piaue
te materia resoluta. scilicet uinibus redacta quod per ille faciat quod in uinibus cuncta caruit
Queritur etiam. Si aliquis oblinione vel negligencia non apponat. an irritum
sit. Quod cum de autoritate nobis certum non sit. sine assertione quod nobis videtur dic
sim. Quod si non ait introducendi heretum. sed oblinione permittatur. non minus
coſtitur ueritatem quieter p̄uendit. Nec greci aquam addunt.

Secundum quod sub ueritate alicubi corporis christi non sumitur. et si videatur.

Quid sicut nos manducamus. Forte uinibus vel substancialiter paes sub specie sua redacta

Post hunc quod ptes illi est ibi videatur fieri significetur videamus. Triforme est
corporis christi. Pars oblate in calice missa. corporis christi quod iam surrexit monstratur
Comestis p̄s abundantia adhuc super terram. p̄s in altari uisq; ad finem remanens
corpa sanctorum. usq; in finem seculi in sepulchris iacentia.

Nota quod corpus christi voluntate fuit mortale et passibile. naturaliter nec
mortale nec passibile. et immortale datum fuit discipulis. et si tunc mortale est.

Nota quod discipuli tale dñicium corporis accepérunt in cena ante resurrectiōem
quod erat in natura calicis immortale. namque quod erat ex voluntate. i. mortale. quod tam
adhuc mortale non per naturam. potuit petro esse immortale. virtute ei et voluntate
erat mortale. et non in ueritate nature. Ipse enim solus mortuus est voluntate. a
lii omnes ex necessitate.

Credere debemus panem et uinum quod christus in cena discipulis dedit mandu
candum et bibendum. et verum corpus et uerum sanguinem christi ibide con
uersum. cum p̄s panis uerum. et uerum uinum. Nec est mirandum quod admodum
dicitur augustinus. Si mortalibus manibus se immortalem cerebat. cum in transfiguratiōe
quod tunc et postea mortal fuit. se in gloria immortalitatis et impassibilitatis petro et ioh
anne ostendit.

Quotiescumque. Expedit in qua christi commemoratione. mortem. s.

Donec uerum. Qui hoc non mutabitur. sicut sacramenta in uerorum.

Indigne. Augustinus in libro quanto de uerico bapte. Quia aliquis non ad salu
tē. non tamen est corpus et sanguis quod accepit.

Augustinus. Super iohannem. viiiij. Et sancta oblationis malis. quare cauendum est
male accipere bonum. Et mala prolixum bonis. ut paulo angelus satbang.

Indigne reus. Ambrosius. Indigne est quod aliter celebrat mysterium quod a chri
sto institutum est. Reus quod beneficium est in irritum dicit.

Augustinus. Super iohannem. viiiij. Digni sunt. sicut de criminalibus penitet. quod
displacet venialia. et si fragilitate humanae cōdicio sciat se statim ad ea redi
turum. Nullum peccatum veniale est dum placet. quantumcumque paruum
sicut mortale si vere displicet nullum indicatur.

Probet autem seipsum. Si peccata sunt quotidiana. vel non sunt
mortalia. et dimittat cōfratri accessurus ad altare et dicat. dicitur. dicitur. dicitur. dicitur. dicitur.

Et sic securus accedit et de p. il. e. et ca. bi. Quod uides si dimittas. Nam
si non dimittis. metiris et ei metiris quem non fallit. Metiri do potes fallere non potes.

Prime ad Corin.

Aug. Indigne accipit si tūc accipit cū dīgē pñia. qđ se iudicet & se

ueritate pñie se exerceat. vt a seipso iudicet & nō iudicet a dño. Cessat cū vidi-

ctā vñina si confessio p̄currat hñana.

Queritur an quotidie sumenda sit eucharistia an eligendi sint dies. qui

bis homo purius continent? qđ viuens ad tantum sacramentum dignius

accedit. Huic questioni recte respondet. qui monet. vt p̄cipue in christi

pace permaneat. & vt quisq; faciat. qđ fñm fidem pie credit & faciendū. Nā

z zacheus & centurio.

cum alter christum in

domū suam gaudēs

recepit. Alter ve-

ro dixerit non sum di-

gnus vt intres sub

tectum meum. Salua-

toiem honorificauit.

lētē diverso modo et

quasi cōtrario modo.

Ad hanc etiam sili-

dinem valet. qđ i anti-

quo populo vñiciq;

p̄iorum māna fñm pro

priā voluntatem i ore

sapiebat sic in ore cui?

qđ christiani christi cor-

pus vel quotidie v̄lcer-

tiis diebꝫ sumptū. Nā

aliquis honorando nō

andet quotidie sume-

re. Et alius honoran-

do. non aud̄ v̄llo die

pretermittere. Cōtem-

ptum solū nō vult ille

cibꝫ. sīc māna fastidū.

Judicium sibi man. Queritur quō

hoc cū dominus dicat.

Qui māducat me i p̄ce-

viet ppter me. Sed

dno sunt modi mādu-

candi. Unus sacralis

qui māducat tam bo-

nī qđ mali. Alius sp̄na-

lis quo soli boni. Et

hoc ē non solū christi

māducare & i sacro ei-

corpus accipere. sed in

ipso manere. & habere

ipſū i se manēt. Spi-

ritualiter cōmanducat

qui in vñitate ecclēsī

qđ ipsum sacramētū

significat manet. Nā

qđ discordat a christo.

nec carnem christi māducat. nec sanguinez bibit etiā tāte rei sacramētū ad

iudiciz qđidie sumat. De qua etiā dicit ang. Ut qđ paras dentem & ven-

trem. crede & manducasti.

Ideo inter vos. Hoc fit ad correctōnem aliorum.

Hū iudicamur. Eisdem qui patiuntur etiā pñia ē aliquā purgatio. vt

ppbete abdo qđ phibitus comedit. qđ viñus potuit terrii vel cōstrari. d̄ eo

qđ non erat sensurus mortuus. Dicū est enī ei. Non iferetur cadaver tuū

i sepulcro patr̄ tuox. Et p̄ hoc iobediēt. ppbete pñiū potuit. ne ad suppli-

cium tartarei eī aia raperetur.

Corripimur. In paucis oīm emēdatō. qđ tiore pñne nře alī emēdat̄.

Inūicem expectate. Ambro. Ut multoꝫ oblatō simul celebretur

z omnibus ministretur.

De sp̄ualibꝫ. De bonis sanctis pñs pro quorū maioribus alī sup-

biebant. minores inuidabant & despabat qđi nūc habituri.

Scitis. q. cū. g. e. Sp̄ualia traditurns p̄ora cōmemorat. vt sicut tūc

yñago ydoloz ita nūc dei. **S**citis. Ut experti. qđ cum cētis gētes. i. gen-

tiliter viuētes eratis. **E**unites. Nomen. quasi assidui. **I**deo notum.

Quia per singula charismata hoībus magis gliam qđ deo dabat nescien-

tes b̄ a sp̄ualisto misstrari. **I**n oībus. Oñdit laude dei esse & grām. vt si

C XII.

cūt tūc cum yñago ydoli totū malū fuit ex hoīe. ita nūc ex sp̄ū dei oīa bo-

na credātur. **I**o qđ scitis qđ sp̄ū mal? retractās vos a bono duxit ad tā ir-

ratōnabile malū. ydolatriā: p̄ hoc facile vobis notū facio. qđ per sp̄ū dī

abstinetur a malo. & fit bonū: & hoc ē. **N**emo i sp̄ū dei loquēs. cogitādo. lo-

quēdo. opando: dicit sūlliter tribus modis. l. corde ore & oīe aliquam sepa-

tōnē. a b̄efu. i. quodlibet peccatum. qđ vox bñano errore ē. vt oīe falsum. qđ ē

Abstinētū p̄ sp̄ū a malo. **V**el **N**ō dicit anathēma. cui: b̄efu vt di-

cat enī vel nō ē a deo.

vel minorē deo. **E**t

nemo. Quantūscū

qđ sit. **D**icit. **V**ere. i.

cogitatiō. xbo. ope.

Diesus ē dñs. **E**t

ego seruus eī. nūl per

sp̄ūsanctū. a qđ vē re-

rū. **Q**dē. **B**ñ opari

ē per sp̄ū. **N**ō c̄ adū

latōne hoīm b̄efus dī

dñs. vt in ydol. qđ ab

hoībꝫ dīcūtur. cuī

nō sūnt. **N**ō ḡfauor ē

hoīm & bñficiū. qđ b̄efu

dñs dī: b̄ donū

dei. qđ mysteriū sūn hoībꝫ declarauit. **Q**ui

dicit b̄. nō p̄stat bñfici

um religioni. b̄ accipit

Et ḡra hoīm ē. qđ ido-

la dīcūtur cuī non

sūt. vñ & antistites co-

rum ill̄ subiecti sūt. hic

z̄ aliter. vñ bñliari

debēt vt patientur se

argui. nō querāt adu-

latōnibus deliniri.

Dicit. **P**roprie-

dicit qđ volūtātē & mē-

tem suam voce enunci-

at. **G**eneralit̄ autē ibi

Non oīs qđ dicit mibi

dñe z̄.

Clisi a sp̄ulan-

cto. **Q**. bene opari &

oī bonū el p̄ sp̄ulan-

ctū & iō tūc maior nō

despicat minorē. quia

mbil hēt nō a sp̄ulcō.

Divisiones ve-

ro. **H**oc cōe oībꝫ. b̄

ḡs sūnt diuīse ne mi-

nor delpet. ne maior

dūz audit ḡas. super-

biat.

Divisiones. Sicut qđ dīcīt dñs ibs er̄ ḡra b̄z. ita in officijs ecclē. ḡra

est nō dimisa p̄ personas b̄ discretē triū personarū vñum opus est.

Divisiones grāz. **Ö**ras dīc ipas. **Ö**rtutes. **Ö**rtis a dō data. sīc fidez

z sp̄ē. & hmōi. qđ effēt. qđtū ad pxios mīstratō. qđtū ad se opatō. qđ dīc

Sp̄ū dñs de. **E**adē. pxios b̄ba itelligit. b̄ trinitas i p̄sonis. **I**de ve-

ro deus qui. **H**oc ait: ne p̄i & fili? & sp̄ūlūcūs. alia sepati opari videātur

et co qđ sp̄ūlūcūs. & dñs mīstratōs. & dō opatōs sup̄poluerat oīa refe-

res ad vñu dñi subdit. **Q**: de. **S**. opatur oīa.

Oīa in oībꝫ. **H**ō vñi oīa tribuit. b̄ i oībꝫ oīa opat̄. vt qđ nō hēt qđ i

se. habeat i alio. & sic maneat charitas & humilitas.

Si amas vñitatē. tibi b̄z qđtū illa b̄z alīqd. sol̄ oīlū videt. b̄ nō sibi

soli. b̄ charitas ē dñi sp̄ū qđ sup̄pat oīa vt post dicet.

Unūcīq;. **D**imisa sūt bona. & nō ad meritū alīc̄ singulariter dātur.

b̄ ad vñitatē edificāde ecclē.

Sapiētē scien. **S**apiā ē i p̄eplatōne eternor. scia i actōtē p̄ta-

liū. vñ in iob. **E**cce pietas. i. cult̄ dei ē sapiā. qđ grēcē theofebia. **E**t qđ b̄ cul-

tus eius nō amor & agnōtē eius. **A**bstinēre aut̄ a mal̄ scia ē. mala at̄ i tpa-

libus sūt. i quibꝫ caute & prudenter versandū est. **Q**ui datur sapiētē qđ

sol̄. cui scia. lana i nocte seculi. quibꝫ cetera dāntur. scelle sūt. quia &

b̄ in nocte sūt necessaria. **Vñ. S**ole i ptātē diei lunā & stel. i ptātē noctis

Calteri fides. Et fides inter dona dei et munera est. Non ergo sola caritas. sed caritas cum fide a deo nobis est.

Sermonum. Vel sermones sunt allegorice pronuntiationes quae in prophetis et in euangelij.

Dec autem omnia. Vide quod apostolus dicit hunc spiritum sanctum dare dona. Alii vero dic quod datus est Christus etiam ait. Accipite spiritum sanctum. Unde enim donum dei audiunt dici spiritum sanctum illud genus locutio agnoscatur quod dicit apostolus. In expolia totius corporis carnis nihil aliud est quam ipsa caro ita donum spiritus sancti nihil aliud est quam spiritus sanctus. Augustinus. Interea spiritus donum dei est inquit datur eis quibus datur. Apud se autem deus est et si nemini datur enim datur sua voluntate datur et ipse idem oia operatur videns singulis prout vult. Sicut enim coniunctione membrorum corpus unum est et membrorum habet diversa omnia autem membrorum corporis.

Constantia fidei vel sermo Alteri fides in eodem spiritu: alii gratia sanctorum in uno spiritu. Alii miraculorum contra naturam et predicta re futura.

Operatio virtutum. Alii prophetia ut discernat quod audit quo spiritu bono an malo dicatur quia et dyabolus bona seductio dicit.

Alii discretio spirituum: alii genetrix. Id est loqui diversis linguis ratiocinari et ratiocinari. Alii interpretatio scripturarum et ratione ratione. Alii interpres sermone. Deinde oia operatur in substantia invincibilis non ipse dominus unus atque idem spiritus: dividens sicut qui deus est et id diversis diversis dat quia.

Singulis prout vult: Sicut enim coniunctione membrorum corpus unum est et membrorum habet diversa.

Multa: omnia autem membrorum corporis unum est et membrorum habet diversa.

Sicut sancto spiritu in uno spiritu omnes nos in uno

Ducti ablati natum diversum vel us.

Corpus baptizatum. Sive iudei-

sive gentiles sive serui sive liberi.

Tum in acceptione diversorum donorum.

Ri: et omnes in uno spiritu potantur.

Bene omnes unum. Unde cuius ecclesia similis.

Ita et in ecclesia non oes unius officii et doni.

Sumus. Nam et corpus non est.

Tum quis idem spiritus dat omnia unum membra: sed multa. Si di-

Aliquis cui donum inferiorum datur et tamen dignus ut ille cui operatio virtutum datur.

Exerit pes: quoniam non sicut manus.

Tum quasi quia de primis non est non ideo non est necessarius.

Non sicut de corpore: tum ideo non est.

Similiter qui haec sciunt est de corpore: Et si dixerit auris:

Tum qui habet sermonem scientie vel sapientie quoniam non sum oculus non sum.

Tum est recte adhuc quia si non est illud potest esse aliud.

De corpore: tum ideo non est de corpore. Si totum corpus oculus:

Auris auris

Vbi auditus: Si totum auditus

In discretio spirituum natus: Sicut propter hec inconvenientia vitanda.

Vbi odoratus: Nunc autem po-

Tum atque idem spiritus. Augustinus. Quod supra dixit tres operari. Hunc spiritum quod enim unum naturam quod unus operatur et tres operantur. Unde idem ne tot potentur. Quod opera non quod sine pietate et similitudine operatur. Inseparabilis est enim operatio trinitatis.

Dividens singulis. Unde nec huic dolendum nec illi superbiendum. Ut vult. Qui solus noster quod perueniat et gratis non ad meritum hominem.

It et christus Caput et corpus dicitur Christus propter ineffabilem unitatem capitum et membrorum.

Conus spissus faciet oia in membris christi corporis. sicut una anima videt in oculo et audit in aure et in ceteris omnibus omnia facit.

Etiam. Dicit quod corpus christi unus. quod oes in uno spiritu abluti. ducti sumus in hoc. ut post sumus unum corpus. unanimes per illum unum spiritum. ut totum corpus una anima vegetatur. Et quod oes potati sumus in acceptione diversorum donorum spiritus sancti in uno spiritu. quod oia dona ad unum efficiendum diriguntur non nullius persona pertinenda. vel preferenda. nec homibus gloria dei danda. quod unus et idem in omnibus.

Nam et corpus. Ambrosius. Ostendit per similitudinem humani corporis unitatem corporis christi. et ecclesie. habere varietatem officiorum et diversitatem hanc non tollere unitatem: sicut humani corporis unitas non in singularitate consistit sed in multis membris. ut in unicem sibi pertinet quod dicit.

Sed prouida et rationabilis voluntate optauit sed diversa et maius vel minus.

Sicut deus et membra: et unum quodcumque.

Tum in constituto corpore: et sicut sibi visus est.

Eorum in corpore sicut voluit.

Sed modo multa unius officii et

Quod non nisi diversis subsistere potest.

Non ne corpus pereat.

Vbi corpus? Nunc autem multa

Sunt de omnibus.

Quidam membra: unum autem

Tum diversa sunt: sed maiora non possunt dicere minoribus quod eis non egerant.

Corpus. Non potest dicere oculi.

Sed quia si oculus preuidet manus operatur

Locus manui. opera tua non indi-

Pest potest enim aliquis habens quod non sublimis

Ge: Aut iterum caput pedibus:

Non estis mihi necessarij. Sed mul-

Tomagis que videtur membrorum cor-

Sed vilia et aliquando

Poris infirmiora esse: necessaria.

Sed que putamus inferiora: a superioribus

Non debent sperni: sed amplius honos et

Sunt. Et que putamus ignoriora

Tum vestimentorum

Membra esse corporis: his honoribus

Sed ita minus dignis exhortatio necessaria: qua alii

Habent specie decoris

Sed quia honesta sunt nosstra: abundantiam circumdamus.

Sed ut pudenda per aliquod peccatum: per

Que honesta sunt nostra: abundantiam circumdamus.

Sed dicuntur honesta: quod non habent specie decoris

Sed que in honestis in gloriam habent ea quae in pm-

Pptu sunt: vel propter le-

Genitib; et de peccato

Remittit: et in honestis illiciti turpis non

Membra ipsa.

In honesta. Egestate et bitu aliquo vita mis-

Doloris sunt. Ut illi qui

Sed in ecclesia per aliquod peccatum

In honesta sunt: abundantiam adiunctorum consolatoribus et orationibus

Sed honesti sunt.

Honestata autem est

Similiter in quibus studiis pie

Conversationis ornatio

Sed honestas nihil est

Quod addatur a nobis.

Sed deus temperavit corpus

Sed medio et in se ampliorum per di-

Et ei cui deerat abundantiam tribu-

Sendo honestum: ut non sit scisma

Shumano vel ecclesia ubi dicitur et in veritate!

Sed que per se honestum habet: sed quod ille sunt alia honos et gloria nostra nullius agentis.

Sed deus temperavit corpus

Sed in aduersis ampliorum perdi-

Spati debet.

Sed patitur unum membrum: compati-

Squasi suum sit malum de bonis

Sunt omnia membra. Sive glori-

Satur unum membrum: congaudent

Squid ad nos ista habet omnia membra.

Clos autem estis

Sed honesta. Ut non sit

Sed honesta. Et si de membris corporis am-

Sbigum non est: quia si oculus vel pes capia-

Et si quid patitur

Ambrosius. Hoc de

Smembris corporis am-

Sbigum non est: quia si oculus vel pes capia-

Tur aliqua egritudine totum corpus condolet. Ita et nos decet condolere fratibus si quid aduersitatis emerget et letari si bene cesserit.

Sed i id ipsum. Sollicita sunt membra ut sedat in ipsum. Id est

Sed in id sollicitudinis quod sit ipsum. id est differens: ut non minus pro alio quam pro

Sollicitudinem. Et a me membro cuius predicatione instituti estis.

Et quosdam quidem determinat hic de donis dei que altiora et

Que sint in inferiora. De his enim putabant corinthi. quod minus esset ma-

Ins. et quod maius esset minus. Primum dignitate et tempore apostolos

Vite christi predicatorum secundo prophetas. mysteria scripturarum. et fit

Tura remelantes doctores precepta vivendi dantes. vel qui pueros litteris

Impinguant.

Eē ubi ch̄rist⁹ est. **V**el sicut p̄ficit⁹ sum cognoscere qđ modo est secr̄tū.
Speculum. **E**st aīa vi cui⁹ aliquo mō deū noscim⁹ & obscure.
Enigma. **E**st non omnis ē obscure alleatoria vñ si per speculū vñ.

Enigma. Et non omnis est obscura allegoria, unde sic per speculum ymaginem
ginez ita no[n] enigma
tis similitudinem q[ui]z
nisi obscuraz et ad per
cipiendum difficile si-
gnificauit.

Fides spes et
charitas. Augsti.
Quibus scientia et p-
phetia militat sine q-
bus nullius instiē vi-
ta ista perfecta.
Speculū in tenebris: tūc autē facie
s a similitudine directo rultu se aspicientium.
t s ego ipse etiam t s obscure et imperfekte.
ad faciem t Nunc cognosco ex parte:
tunc autem cognoscā sicut et cogni-

C Maior est
charitas cui fides et
spes non possunt esse.
Et fides et spes sine charitate
possunt esse.
S XIII.

C. XIII.
~~Qui enim le~~

Dui enim lo-
quuntur lingua. Quā-
do lingua loquēs se nō
intelligebat. ut si q̄s a
licetius lingue prolatio-
nem. et non significati-
onem sciret.

Aug. Vel ita vt
aliter accipiatur lingua
et fiat distinctio inter spm
et mete. quod ei in lingua in
membro illo quod moue-
m in ore cum loquimur
signa rex dant. non res
ipse perficitur. Jo trahit
lato phbo Lingua hic
dicit prolatorem ubi sunt
significationes velut
imagines rex. quod ut intel-
ligatur indiget mente
i. intellectu metis. dum
pho non intelligitur. di-
citur in spm non in men-
te. Nesciis ei hic accipit
superior vis aig. Spus
vis eiusdem aig inferior
cum rex ymagines ipsi
mantur. Lingua pho significat
bet signorum prolationem. sed
cum intellectus accedit quod est
mentis. vel reuelatione sit
vel agnitione vel prophe-
tia vel doctrina. Scie-
dum quod loquens lingua.
aliqui non intelligebat
Aliqui intelligebat sed a-
lijs exponere non vale-
bat. sed alii forte interpre-
tabatur. Aliqui et vide-
bat et intelligebat et iter-
pretabatur. ut ubi gra-
pharao in spm vidit. viij
spicas et septem boues il-
lorum quod prolatorem quod si
lingua fuit. sed non intellectus
quod significaret iocundus propheta non erat. Proinde cui rex sicut dicitur in spm si non intelligebat. non dicitur propheta. Magis quod propheta dicendum est. quod interpretatur. quod aliud videt. ut ioseph magis quod pharao. pharao videt in spm ioseph mente. Et spus informatus erat ut videret ymagines. huius mens illuminata. ut intelligatur beatitatem. Jo in illo erat lingua. in ista propria. quod in illo rex ymaginatus. in isto ymaginatio iterpretatus. Minus ergo propheta quod rex significatur solo spm videt ymagines. Magis propheta. quod solo eorum intellectus predictus est. Et maxime quod in vitro quod precepsit ut daniel. quod et sonum regi quod videtur dixit. et quod significans aperte

C. XIII.

XIII.

Ecclesiasticus

Capitulum 13.

De prophetis et linguis.

¶ Ergo s^t toto desiderio
Ecclesiasticus
S^t desiderate etiam alia dona spiss-
ve linguas & alia sed post charitate
magis prophetiam & linguas.
ritatez. emulamini spiritualia:ma-
gis autem vt prophetetis. Qui ei-
t s^t Inognita & peregrina: s^t Intelligētie homi-
s aliqua signa sine intellectu
loquitur lingua. non hominibus
t s^t Non hominibus
t s^t cuius landes dicit s^t qui homo sit. i. carnis
loquitur: sed deo. t Nemo enim
s^t Intelligit s^t non mens. sed inferior vis anime
s^t non ipse.
audie^t. t Spiritus autem loquitur
s^t de deo secreta t s^t de isto dico q^t non hominib^r
nam qui prophetat: s^t mente intelligendo &
interpretatione aperiendo. t Exponit scripturas que
multis occulte.
mysteria. t Nam qui prophetat: ho-
s^t incipientium
minibus loquitur ad edificatōne^r
s^t proiectorum. s^t desolatorum.
& exhortatione^r & consolationem.
s^t Item ideo s^t quod ē spū. s^t vt plus.
Qui loquitur lingua. semetipsum
s^t Si tamē intelligit s^t qd est mēte loqui
edificat. Qui autem prophetat ec-
s^t s^t quantuz ad se: s^t Quamvis autem sic prophetia
tamē lingue preponam tamen.
clesiam dei edificat t Colo at vos
s^t quod donum dei. & ideo non prohibeo. t s^t q^t
plus prodest
omnes loqui linguis. t magis autem
s^t dignior
prophetare. Nā maior est qui pro-
s^t exponit s^t qd raro
phetat. q^t qui loquitur linguis: nisi
s^t exponere valeat qd dicit.
forte vt interprete^r. vt ecclesia ed-
s^t cum fideles
ficationem accipiat. Nunc autem

Nūc autem f. Dixi maiorē qui prophetat quod quis loquitur lingua in mea. So autem videre potestis quod lingua non prodest: prophetia prodest. **N**ūc. Quid si fideles quid tunc quid infideles? Aut irreue. Ut exponam rem relationē

Reuelatō est qñ per si
guras oñduntur qđā
mysteria vt i apocalip
si: **A**ut i sc̄ia. **V**t ex
ponam ea q ad sciētū
pertinet. **E**a sūt que s̄i
dem illuminant. vt de
natura dīinitatis .
Aut i prophetia
Vt exponam scriptu
ras que de futuris a
gunt **A**ut i docē. **V**t
exponam scripturas q
mores informant.
Cel reuelatō ē sub
ta aliquay rex ostēsio
ne. **S**ed est. quis indicare poterit modos rel
ationis. **N**on poterit. **N**on
poterit. **N**on poterit.

Id est · quis indicare poterit modos vel consonantias cantilene ſ tibia
Derit · quomodo scietur id qd canis
 † ſ alud ſimile † ſ vere de iſtis nesci-
enur · quia nec de tuba
tur · aut qd cytharizatur? † **E**tenim
 ſ que belkum non significet
Si incertam vocem dederit tuba ·
 ſ nescietur · effectus indicat · quia nemo se parat

quis parabit se ad bellum? Ita et
loquentes. \dagger **s** quorumlibet signorum vel in-
cognitam? \dagger **s** per interpretationem.
vos \dagger **per linguam nisi manifestuz**
 \dagger **s** Qui debetis ad bellū p̄tra demones hortari
 \dagger **s** Quasi nullo modo

sermonem t' dederitis: quomodo
intelligetur s a vobis nescietur
scietur id quod dicitur: Eritis eni
non ad corda hominum quasi inutiliter.

iaera loquentes: **T**a multa vtpu-
s Sunt multa **t**oto
ta genera linguarum sunt in hoc
S intellectu

mundo. ⁊ sine voce nihil est. **S**i erit
⁊ s̄ interpretationem significationis vocis qua-
profero.
go nesciero ⁊ virtutem vocis : ero
⁊ quē instruere debeo ⁊ s̄ non intellect⁹ ⁊ s̄ instrui
ei cui loquor ⁊ barbarus. ⁊ qui illo
⁊ vel audie ⁊ s̄ intellectus ⁊ quia nec ipse me ne
ego ipsum intelligo ⁊ s̄ Sicut dico de me ⁊ eritis
barbari sine interpretatione
tur mihi ⁊ barbarus. ⁊ **S**ic ⁊ vos
⁊ Quia desideratis dona spūs
quoniam emulatores estis spiritu

um ad edificationem ecclesie que
s quod est per interpretationem s et quia ed
ficare debetis
rite ut abundetis. Et ideo qui lod
t s deum. vel sic oret. i. loquatur. s interpretar
di gratia sibi datur s Id est ut exponat
tur lingua t oret ut t interpretetur.
s na si aliter s Id est loquaz t s a deo datus
est loqui. vel ratio que id bonum putat
Nam si orem lingua : spus meus
orat: mens aut mea sine fructu est

Sic et vōs. Vel sub vna distīctōe. Sic. Et propter hoc ne sitis bar
bari. et vos ut ego querite ut abundetis.

Spūs meo orat. Spūs vocatur vis aīe ī inferior mente. ubi corporali
um rerum similitudines imprimitur. Nēs altera superior vis aīg ut supra.
Spūs pharaonis informatus est. vt videret ymagines meus ioseph illu-

Dine fructu. Ambrosii. Ita enī si lingua incognita quis loquatur
vel signa aliquarum rerum sine intellectu proferat. sicut solent latini boies

grece cantare oblecta-
ti sono ḥoy nescien-
tes in qd dicat.

Orabo spū. Id
est ita loqui aprobo
ut signa rerum formet
in spū. et eoz intellegat
refulgeat in mente. Ut
orabo ore et mente.

Amen. Aug. No
ta qd hoc verbū amen
nec grecū nec latinum
est b̄ hebreum. et inter-
pretatur verum. Cūqz
posset dici vñ nō dī
amen. Nec grecus nō
nec latinus interpres
ausus est facere ne vi-
lenceret nudatus. b̄ ho
noez haberet velamē
to secreti.

Sratias ago
do. Proponit se exē
plum qd nō debet loq
linguis nisi ad edifica-
tōnem. sicut ipse qd om
nes nouit.

Gras ago. Ne emu
lus p̄ iuvicā videtur
dicere dep̄mens i alijs
qd in se non habet.
ostendit oīm boy selo
q̄ linguis dicēs. Gras

Sz malicia. p.e.
Ut sitis remoti a ma
licia. ut p̄uuli studētes
bis q̄ plunt. qd ē perfe
cto sensus.

In lege. Rō qd
non debet querere lin
guas: qd in signum sunt
infidelib⁹: qd ipsi iam
non sunt: et nō ad edifi
cationē q̄ necessaria ē
iam fidelibus.

In lege. Ambrosi
dicit linguas quib⁹ ve
latur veritas mutan
das. quia etiā oīa ve
lamina legi veteris do
minus q̄ prophetā cē
mutāda dicit ut fidelib⁹
bus perspicua fieret ve
ritas remoto legaliū fi
gurarum velamē. Et
hac sūstidie oīdit lin
guas q̄bus tegit vñtis
nō ē appetendas. nec
dari. p̄fideles. b̄ insi
deles. sicut i veteri lege
velamen erat. ut indi
gnis i fidelib⁹ velare
tur veritas.

Allis linguis.
Ambro. Nō d'sabba
to et neomeni⁹ et circu
cisōe et hmōi: b̄ nouū
st. Vel nō in reuelato
ne: qua indigni sunt: b̄ in pabolis dī eis euangelium. Itaqz in signū. i. ser
mones dei incognita lingua et peregrina obscuri sunt ne videantur a pfidib⁹
ut cum audiuntur signum sit: quia propter perfidiam factū est. ne audiētes
intelligat. hoc vtqz fit infidelibus quib⁹ teguntur sensus. fidelib⁹ autem
conuenit prophetā. et non lingua incognita.

Et viritū exponant
spiritū data

Quid ergo? Orabo spū. orabo et
intelligentia mentis. et melodia cantus quod minus.

Mente. Psallam spiritū: psallam
intelligentia spirituali quod plus sed aliter
et aliquis bona dixeris.

R mente. Leterum si benedixeris
lingua per spiritū data et q̄ nullus nec etiā
sapientia qd nō intelligit. illiterati et rūdis
spiritū. qd supplet locū ydiote.

Et nō modo qd nō dī. ne. Et hic est lo
cus idiothe. etiā multum intentus ut intelli
Quomodo dicit amen super bene
gat

Dictionem tuam? Quoniam quid
ideo dico super tuam bene
ditionem. vel hoc nota q̄ ydiota non habet locū
Nam hoc non nota vel arguo q̄ hoc agis. hoc tō
dicit ne videretur reprehendere donum spiritus

Dicas nescit. Nam tu quidem be
ne in lingua

Ne grās agis: sed alter nō edificat
non in robis ritupero quod in me non
habeo

So lo
Gratias ago deo meo q̄ oīm ve
quitur aliquis restrum
strum lingua loquo. Sed in eccl
ē pāca

Sia volo quinqverba sensu meo lo
fide et moribus

Qui. ut et alios instruam. quam de
infinita verba.

Cantum.
cem milia verborum in lingua.

Sic et vos agite. et per imperitiam. et nō
intelligatis que dicitis ut p̄ueri.

Fratres nolite t̄ pueri effici sensib⁹
in innocentia et nō intelligatis ple
ne quod dicitis.

Sed malicia parvuli estote et sensibus

Ne queratis linguas quia
autē perfecti sitis. In lege enim

Sin propheta ysiae que hic dicitur lex. s. hoc
et diversis generibus linguarum

Scriptum est. Quoniam in alijs li
q̄ benivolus et fidelibus et alijs verbis de
spūlib⁹ et terrenis. s. per apostolos. Iudaco

Smalinolo
guis et i labijs alijs loquar pplo
s. hoc faciam ut vel sic exaudiant s. Sed nec sic
exaudient in quo notat linguas esse datas i signū
infidelibus vñ subdit itaqz lingue.

Huic: et nec sic exaudient me dicit
dominus. Itaqz lingue in signum

Sui credunt omnia posse deum s. ad fidem
nouitate miraculi mouentis.

Sunt. non fidelibus: sed infidelib⁹

T et sensibus perfecti sunt fideles. s. ne sanctū
derur canibus s. date sunt.

Bus. Prophete autem non infi
delibus: sed fidelibus. Si ergo

Fideles
conueniat vniuersa ecclēsia in vñ

Sime interpretate

Z omnes linguis loquantur. intrēt
alterum non intelligat

S vel ta
vel list s. cum alter
autem ydiotē aut infideles: non
quasi arreptici.

Non dicent quid insanitis? Si autē

S viritū exponant
omnes prophetent. intret autem

S de aliquo suo
quis infidelis vel ydiota: conuin-

Erore. Psallam spiritū: psallam
intelligentia spirituali quod plus sed aliter

T et aliquis bona dixeris.

R mente. Leterum si benedixeris
lingua per spiritū data et q̄ nullus nec etiā
sapientia qd nō intelligit. illiterati et rūdis

Spiritū. qd supplet locū ydiote.

Et nō modo qd nō dī. ne. Et hic est lo
cus idiothe. etiā multum intentus ut intelli
Quomodo dicit amen super bene
gat

Dictionem tuam? Quoniam quid
ideo dico super tuam bene
ditionem. vel hoc nota q̄ ydiota non habet locū
Nam hoc non nota vel arguo q̄ hoc agis. hoc tō
dicit ne videretur reprehendere donum spiritus

Dicas nescit. Nam tu quidem be
ne in lingua

Ne grās agis: sed alter nō edificat
non in robis ritupero quod in me non
habeo

So lo
Gratias ago deo meo q̄ oīm ve
quitur aliquis restrum
strum lingua loquo. Sed in eccl
ē pāca

Sia volo quinqverba sensu meo lo
fide et moribus

Qui. ut et alios instruam. quam de
infinita verba.

Cantum.
cem milia verborum in lingua.

Sic et vos agite. et per imperitiam. et nō
intelligatis que dicitis ut p̄ueri.

Fratres nolite t̄ pueri effici sensib⁹
in innocentia et nō intelligatis ple
ne quod dicitis.

Sed malicia parvuli estote et sensibus

Ne queratis linguas quia
autē perfecti sitis. In lege enim

Sin propheta ysiae que hic dicitur lex. s. hoc
et diversis generibus linguarum

Scriptum est. Quoniam in alijs li
q̄ benivolus et fidelibus et alijs verbis de
spūlib⁹ et terrenis. s. per apostolos. Iudaco

Smalinolo
guis et i labijs alijs loquar pplo
s. hoc faciam ut vel sic exaudiant s. Sed nec sic
exaudient in quo notat linguas esse datas i signū
infidelibus vñ subdit itaqz lingue.

Huic: et nec sic exaudient me dicit
dominus. Itaqz lingue in signum

Sui credunt omnia posse deum s. ad fidem
nouitate miraculi mouentis.

Sunt. non fidelibus: sed infidelib⁹

T et sensibus perfecti sunt fideles. s. ne sanctū
derur canibus s. date sunt.

Bus. Prophete autem non infi
delibus: sed fidelibus. Si ergo

Fideles
conueniat vniuersa ecclēsia in vñ

Sime interpretate

Z omnes linguis loquentur. intrēt
alterum non intelligat

S vel ta
vel list s. cum alter
autem ydiotē aut infideles: non
quasi arreptici.

Non dicent quid insanitis? Si autē

Et nec sic erau.

Hoc de his p̄dirit qd
prescut non credituros
quibus ppter pccā non
patet vel placet vñtas.

Si ergo cōue
nit. Alia rō cur non
debet loqui liguis: q̄li
q̄ lingue sunt i signū

Nā ad edificationē: si ḡ z̄

Impostura tenebras
q̄it et falla. p̄ veris on
dit: sicut pagani tectis
vanitatibus illudetur

Bic nil astute fuscatum
est: b̄ simplicit et apte
vñus laudatur deus.

Q si null⁹ intelligēt: pos
let videri seductō q̄li
guis caueret cū pudor
et reuelari.

Quid ergo est

Sā incipit determinare

Q mō liguis sit vñdū.
q̄i qñ quides hec veni
unt de locutōe lingua
rū. ḡ quid agendū de
bis est. Q. cetera sub
modis ad edificationēz
agēda sunt. lingua ve
ro sic est vñdū. vñus

Q q̄s iō null⁹ se excusat

Psalmm hēt
Laudē dei p̄ canticū.

Doctrina. Sēlum

Spōalem p̄ prudētiā.

Aut ut ml. tres

Nō plus q̄i tres: ne oc
cupēt dīē. et nō sit loc
p̄p̄is scripturas dis
rentibus.

Sibi at loquaſ

Sibi loqtur. q̄ p̄nigi
tur et bis q̄ dīē. Et do
ad honorez dei. quem
laudat vel orat.

Prophete duo

Vl. t. Quia sufficit ser
mo tot hoīz i ore du
oīz vñtrū stat oē vñbū

N si aliū. Am. Dat

iferiori. qd nō supiori.

Et spūs. Loquēt
debet cedere sedēti. q̄z
spiritus qui vñs est.

sed pluraliter dicitur
propter multis pro
phetas quos replet.

vel propter plura eius

dona: subditus est pro
phetis. vñt quando vo
lunt tacere possint. et

qñ volunt loq̄ possint

cogit eos vñt phitō i
cos clamare l̄ aliq̄ sub
tice. Ambro. vnde si
por nō cedit. videt nō
ē spūs dei. Vere sub

dictis. q̄ aliter dissensionis cēt. et non pacis.

Ita b̄ modo vobis dico sicut
in oībus non ē nouum vñ singulare: ideo firmiter tenete.

Nō est ei dissensionis. Dissensionis eset. si quos replet. simul loqui
compelleret.

Sicut ioi ec. d. Vñ mulieres taceat sicut ego doced i oībū ecclēsīs.

Turpe est. Quia contra disciplinam.
An a vobis. Sic se iactabat qui bñficii darent. non acciperent.

An a vobis. In crepatō qñ suis institutōbus dimissis. aliquas nouas
vellet inducere. quod non pñt; qz ab eis non
pcessit xbum dei. nec
soli acceperunt. Itēz iō
mea tenere debetis; qz
que scribo mādata di
sunt. Et oportet vt ita
cognoseat ē. si quis ē
propheta vel spñalis.
alioquin si contra va
dit. nec propheta nec
spñalis. Spñales qñ
ppbete sūne qnō hñt
notiā de futuris.

Si quis at vi. p
Quod vtqz non est
quia qui vere ē. ita co
gnoscit. et qz hec igno
rat. ignorabit. i. ipro
babitur. Pusilli i cruce
gloriātes. et si igno
rant qz subtilissime dis
serunt. ad glām pue
nit. qz nō perit vñus
de pusillis pro quibus
christus mortuus est.

Cognoscat. In
nuit difficultāē verba
eplax. cuz a propheta
vel spñali inbet cognosci.

Si quis autē ig
bz si quis hñ ignorat
et non vult credere esse
mādata dei. ignorabi
tur ut in euāgelio. Ne
scio vos. i. nō noui vos
ē meos. vel inter p̄
destinatos.

Si quis ignorat.
Nō dicit de his qnō
possunt discernere. ief
fabilem trinitatis vni
tatem; b̄ de predicis q
ad fidem et mores edi
ficat. s. vt liguis. pphia
preponatur. vt nō per
turbate geratur. qz p
phtetis spñs erā intos
loqui cogat. vt mulie
res taceant. vt oia ho
neste et scđm ordinē fi
ant. Coercz g. et ad pa
cificum ordinē revo
cat inquietos. tāto ad
seditionē faciliōes.
quātō sibi videbantur
spñ excellētiores. cū su
bpi ēdo cūcta rbarēt.

De resurrectionē mortuorum agit. quia cum ipso do // C. XV.
cēte recte credidissent de ea. postea tñ qñdā prauiloquij corrupti ab hac
fide recesserant. Ipsiā ḡ futuram primo per resurrectionē christi deinde
per alia multa.

Per qz et saluamini. Si retinetis illud euāgeliū. i. resurrectio
nem mortuorum ea ratione qua confirmavi vobis id est per resurrectionē
christi teneris dico. Nisi frustra credidistis. Id est aut tenetis resur
rectionem mortuorum. aut incassum est fides. que non accipitur nisi spe re
surrectionis.

Tradidi enī vobis. Ostensurus eis resurrectionē iustorum futu
ram; probat eam per resurrectionē christi de qua non dubitabant.

discere: domi viros suos interro
s quia pio peccato quod induxit semper de
bet reverendari.
Turpe est enim mulieri loqui
s immo a nobis ad vos.
in ecclesia. An a vobis verbū dei
s ideo quod teneat aliū: tenet
processit? Aut invos solos perue
s tanqz pseudo qui non diuina sed terrena
pro desideriis hominum docebat.
Thi quis videtur propheta ē
s re videtur s vere et spiritualiter intelligat.
aut spiritualis cognoscat qz scribo
vobis: quia domini sunt mādata
s hec ēē de mādata s a deo i
Si quis autem ignorat ignorabi
futuro. qz interpretatio edificat s desiderate
tur. Itaqz fratres emulamini pro
s tantum s ne sit dis
phetare: et loqui linguis nolite pro
fensio. Sed omnia tā hec qz alia s non pue
ribere. Omnia autem honeste. et
s predictum vñius preponatur.
scđm ordinē fiant in vobis.

C. XV.

N s de spñalibus bucusqz. sed
mō. no.
Otum autē
vobis facio fratres
s de resurrectionē mortuorū s nō nouū
euāgeliū quod p̄dicanū vobis
s dignus acceptance indicatis s surpī
si modo illud p̄dicatis: i quo levitatis arguit cos
s Qui sine eo cadūt s per bona opera s Sta
re datum vobis.
quod et accepistis: in quo et statis
s iam ex certitudine. et in futuro in veritate rei
z speciei.
per quod et saluamini. Qua ra
s saluamini
tione p̄dicanū vobis si tene
nu s et illud qz p̄dicanū nam istud tradidi et
trado
tis. nisi frustra credidistis. Tradi
s inter maxia.
di enim vobis in primis quod et
s a spiritu sancto. non finit s vel quia hñs.
accepi. t̄ quoniam christus mortu
s non pro sua necessitate s et hoc dico
us est pro peccatis nostris secun
s sequendo
dum scripturas. Et quia sepultus

Conī christus mortuus est. De morte premittitur. vt sicut vera
mors ostendit. vera resurrectio teneatur.

Scripturas. Veteris testamēti que mortem christi futuram cecine
runt. Vñ ylaias. Ut
ouis ad occisionē du
cius est. Et itē. Lolle
a terra vita ei. Ab ini
quitatib⁹ populi mei
ducēt ad mortē. Etā
tradidi. Quia sepl
tus ē. Et hoc sūlter
bñ scripturas. Ait enī
esayas. Habit impios
pro sepultura. et dñi
tes pro morte sua. Et
itē. Erit inq̄ sepulcrū
eius gloriosum. Re
surrexit tercia die
z b̄ dñi scđm scriptu
ras. Inquit enim osee
Post bidū viuifica
bit nos. et i die tercō re
surgemus et viuē in
conspicuit ei.
Ambro. Si mortu
us et sepult⁹ resurrexit
Ne dubitetis mortu
os et sepultos resurge
re.

Chis est cephe.
Prūlesqz alijs viris. q
b̄ apparuisse legitur i
euāgelio. aliter p̄trar
um et p̄mo mulieri
bus apparuisse legit.
Post hec vnde
cim. Aug. Alia lra
bz duodecim. qd p̄ sy
nodebē accipit. Hbi
ei p̄s maior ē aut poti
or. solet ei. noī etiā il
lud p̄prehendi. qd ad
ipm nomē nō pñz. q
liter et illud dictum est
Nōne ego duodecim
vos elegi. cū tñ indas
electis nō ēēt. hñc ei
numer cū articulo gre
ci codices hñt. vt nō q
cūqz. b̄ illi in eo nume
ro intelligentur.

Abortiu. Extra
tp̄s legitimū nat⁹. a. an
qz debeat vel p̄ i xpo
aplatū accepit. iā xpo
assumpto.
Vel sūlis abortiu.
qz sūz minim⁹. cā bñili
tatis v̄t p̄p. et vocat⁹
non dignitate labore
et p̄dicatiōne.

Non sum dignus. Cur ḡ aplus. Br̄a autē dei. primū sola grā. cuz
non p̄cederent nūlī mala merita. Sed post per grām incipiunt merita.
Abundantius. Hoc magis impletum est. quia de opere manuum
virit. nec euāgeliū minus fecit.
Laborauimus. Ego et alijs apli. quia in hac p̄dicatiōne.
Vel vere p̄ grām. quia ego et illi sic. i. per gratiam p̄dicanūs.
Et sic credidistis. Arguit eos. quia cum hec manifesta fides esset a
pud omnes ecclesiās. illi tamen inde desuerant.
Si autē christus. Hucusqz christum resurrexisse ostendit. Nūc p̄ re
surrectionē eius probat resurrectionē mortuorum.
Amb. Hoc plēudo negat dicētes xpm nō venisse in carne. nec passum

nec resurrexisse.

Conuenimus autem. Hec et alia in inferno. ut embescatis cuius erroris hec sequitur. quod enim ipse dicitur. Ne gressu errore remaneat dic. Conuenit et aduersus deum. Aug. Hiero. Non minore. sed maiore fortassis sceleri in deo laudatur falsitas. quod vituperat veritas.

Dicitur si christus non

Si christus non resurrexit. christus in morte retinetur. Et si in morte tunc et in peccato quod causa mortis. Et si in peccato tenetur; peccata vestra remittere non potuit. Et ita adhuc estis in peccatis vestris. quemissa vobis credebatis. et sic est vana fides vestra.

Cum quidem per hoc. et Aug. Ecce primitio homo et homo ad vitam. homo ad mortem. nisi homo iste deus et homo.

Et sicut. Per sic notatur similitudo et causa. quod sicut ex corruptione ade ad mortem. ita ex spiritu christi ad vitam.

Et sicut in adam

Aug. Oes in adam moriuntur. oes in christo vivificari. quod nemo ad mortem nisi per illum. nemo ad vitam nisi per istum. quod sicut per adam oes mortales et per peccatum sunt filii scilicet ita et per christum oes immortales in gratia sunt filii dei.

Cum quisque ait suo. Ordines expoit ut re certa. et tpa quod factum sit et quod futurum sit ut resurgat mortui.

Deinde qui sunt vel alia lra. Deinde hi qui sunt christi in adiuvent. Et s. resurgent.

Deinde qui sunt christi et. Scilicet quod in Christum credit. quod minor et digni sunt resurgent posteriores. tpe et dignitate minores. Et quod sunt christi expoit sub deo. Qui in ad. e. cre. et.

Deinde finis. Hoc ponit ad promissionem resurrectiois quippe finis erit mundi

Cum tradiderit regnum. Cum pteplando do tradidit. non quod ipse adiuvet sibi. quod unus deo cum pte. Cum tradiderit. et. cum perduxerit ad spem. in quo regnat deo pte. quod tunc reuelabitur filio patre. Vnde. Nemo nouit patrem nisi filium. et cui volunt. reuelare. scilicet ubi esset filius cum pte videbitur. quod solis mundis cordibus dabitur quod est summa beatitudo.

Aug. Ad honoratum presbiterum. Cum tradiderit regnum. quod seminavit cum venit minor patre. pducere ad spem. in quo eglis non recessit a pte.

Aug. De. lxxviii. q. Alter de regnum Christi ois creatura sed pte deitatis. scilicet ecclesia sed proprietatem fidei que de illo est.

Cum euacua. Dum durat mundus. angeli angelis sunt. demones

demonibus. homines homibus. ad visitationem. vel ad deceptiōnē. Sed homibus collectis iam ois prelati cessabit: quod necessaria non erit.

Cum euacua. et Aug. Quia tunc notum erit oibus nihil horum aliquos terrenos vel celestes habuisse ex se. sed ex illo ex quo sunt omnia.

Oporet illum regni. Id est regnum eius interim manifestari. donec oes inimici eius regnare fateantur. quod amplius non erit manifesti. sed si amplius duret. Ita etiam oculi nostri ad dominum. d. n. d. m. n. Non ut tunc aut tantur. sed ut nihil amplius regnabit. Ecce dicendum donec maiorem excludit manifestatio regni non amplioris prima noctis.

Sed dignitatem primus tempore. et maximus dignitatem. Qui prius surrexit ut fidem faceret et formam daret credendi ordine. et primicie i christus. Deinde minus eo dignus. Id est ipsum ad remunerandos bonos venturum de his qui sunt christi: qui in adiutorium eius crediderunt. Deinde fit

christus representauerit quos in bonis operibus rex deo creatorum: et ideo patri. quod alia persona. quod tunc scient. In quantum homo natus. cum tradiderit regnum deo et

In quantum deus. Cu[m] omnes in suo regno exaltabitur. sicut ipse ex humilitate regnat quam habuit. In tunc celabatur timor. regnabit charitatem. non erit inter presidentes et subditos ullus dissensio

patri: cum euacuauerit omnem prius maiores et minores. Qui miracula faciunt vel fortis homines. cipatum et potestatem et virtutem. tunc aperte regnabit. sed et interim necesse est quod occulte. quod altera scriptura falsa essent. qui quod modo regnat. poteris suos suscitare. tunc augere regnum.

Oporet autem illi regnare. do

f voluntarios. vel coactos nec ponat omnes inimicos sub

plena subiectione. vel sub humanitate.

vel suis.

pedibus eius. Nouissime autem

omnia ponet sub pedibus. quia scriptura dicit inimica destruetur mors. Dia ei

deus pater. ut et morte destruetur christi subiectus sub pedibus eius. Cum

scriptura tunc constat eius auctoritate

quod subiecta autem dicat omnia tunc subiecta sunt

deitatem eius.

ei: sine dubio preter eum qui subiectus

dominus non est ei subiectus. sed ipse deo secundum quod homo.

cit ei omnia. Nam cum subiecta

etiam in ipsa prelatone: ipse cum corpe: sed quod homo.

illi fuerunt omnia. Tunc ipse filius

subiectus erit illi. qui sibi subiectus

ita ramerit ut secundum alteram naturam sit deus

ens omnia. quod desiderari possunt: et confessio

omnium. quod ex ipso omnia

omnia. ut sit deus omnia: in omni

refurgent mortui. Si non est resurrectio mortuum futura.

ille

nibus. Alioquin quid facient quod

non faciunt illorum probat. Sed fixam fidem

in resurrectione ostendit.

baptizantur pro mortuis: si omni

no mortui non resurgent?

Ut quod

quod cum discit ois creatura Christus est suum caput. Christus a patre deo. Sed deo in oib. quod in confessione oim unus erit deo. sed et oia: quod et ipso sunt.

Ut sit deus oia in oib.

Ipsius finis. quod supra oib. oib. postulat. pte membra expli

cias. Dia ut neco cooperet et amet adulterium suum. propria voluntate. et tunc ma

nifestum sit quod deo. Quid huius quod non accepit? Dia. quod deus erit in saeculum.

Omnia quod honeste desiderantur. vita. salus. gloria. pax. finis. desideriorum.

In dispensatione claritate erit pars gaudium. quod una re ut quod habebit singuli: con-

mune sit omnibus. quod et gloria capitum oim erit per viculum charitatis.

Ut sit deus. Unus cum pte et spes sancto. Dia. Quod desiderari potest:

In oib. membris suis. quod pte et spes erit ipse qui dedit virtutem:

quia dens erit unde satientur.

Baptizatur p mor. Id est pro peccatis delēdis. vel pro semortuis faciēdis ad similitudinē mortis christi. quid facient cū non sint vitam habuiti. Si oīno mor. nō re. Ut nec christus surrexit. ut quid baptizantur cū non dūmittantur. si christus non resurrexit.

Cel. Fuerūt qui-
dam imperiti qui ba-
ptizabant pro his qui
de hac vita sine baptis-
mo discesserāt. putan-
tes illis pdesse. Unde
ait. Quid faciēt i. qd
illis proderit qd resurre-
cturi nō sūt. Etsi oīno
nō resurgunt. vt qd ba-
ptizantur cū peccata nō
remittantur nisi cū futu-
re resurrectōis. Qua-
li. Si stulti adeo certi
sūt de resurrectōe. vos
nō debetis dubitare.

Cel per. v.o.iu.
Vix iurare nō est pec-
catū. b̄ n̄ ideo i dubijs
iurādū est. et tūtū est nō
iurare. qd p̄suetudie in
rādi peierare. Falsum
vero iurare gūissimūz
est peccati. Cōtra p̄ce-
ptū nō est iuratio. qd nō
est a malo iurātū. b̄ in
creduli vel ifirmi. qd ali-
ter non credit.

Quid mīhi pro-
dest si pugnai.
i. disputani. Sed h̄ominez.
Id ē rati-
onabiliter agēs. qd ho-
mīs ē credere. nō mori-
boiez vt bestiā.

Māducemus
et bi. Hoc ppter eos
qui quasi nihil futurū
sit post mortē. vēti tā-
tum studēt vt pecora.
dicētes. Quis indeve-
nit? non audiui vocē
cūlīqz inde veniētis.
Qmibz dī. Stulte si
pater tuus surgeret cre-
deres. Dns oīm surre-
xit. et non credis. Qui
voluit mori. et surgere.
vt oēs vni crederemus
ne a mltis decipemur.
Crederes p̄i itēz mo-
rituro. et nō credis iaz
immortali qd deniqz te-
stimoniū hēt in celo. te-
stimoniū in terra. testi-
monium ab angelis. testimonium ab inferis.

Nolite seduci. A plesio qui de medicina querit vulnus. et de scri-
ptis conantur torquere vinculum. vnde laqueū mortis injiciant.

Euigilate. Hec nolite.

S̄ euigilate a corpe. et sic eritis iusti. et post

nolite peccare. illis consentiendo. qd ignorantē deum.

Sed dicit aliquis. Hacten p̄ rōnes pbauit. mō per ipaz rex na-

turam posse fieri oīdit.

Q. per h̄. pbatur. S̄ tñ dicit. quasi p naturā fieri

non possit. et si resurgēt quali corpe.

Quasi non poterit aliud esse qd mō. i.

passibile et mortale.

Inspiens. qd nō attēdis qd quotidie vides

Dquali cū corpore.

Vnde quia in naturalium cognitōe. p quā no-

stram de resurrectōe hic talis improbat fidem sibi sapies eē videtur cū nō

sit congrue respondet ei apostolus.

Inspiens. z.

Qd seminas non vi uif. z. Ita mortu⁹ poterit vivere. et meliori

H quasi illi. i. mortui
et abptisantur pro illis? Ut quid et
s̄ a predictis discernit. Qui sapientes videmur
qd pericula patimur.
Nos periclitamur omni hora?
S̄ non solū pericula patior. sed. et s̄ pericula mor-
tis subeo. et s̄ vos gloriaz consequamini et vel
per vestram gloriam iuro.
Quotidie morior. et pro vestra glo-
rī. Jam in spe. Id est dum considero qd ipse q
passionez est glorificatus. vel quasi non humana
sed eternam.
Resurgunt! Māducemus et bi-
bamus. cras enim moriemur. No
s̄ propter hec omnia. nolite seduci per specu-
nē colloqui illis. quia colloquia illorū virtutes
neant. dum faciunt non sperare resurrectionem.
lite seduci. Lorūpūt bonos mores
et contra illos.
Colloquia prava. Euigilate iusti: et
s̄ qd exigit iusticia dei. Qui felicit. mortuos
nolite peccare. Ignorantiam enī
resurrecturos stultum esse dicebant credere
et s̄ pudeat credere ignarus et hoc et p̄t eis acqui-
scere vereamini et vel. vereundiam. et. utilita-
tem.
Deī quidam habent. et ad reuerenti-
az vobis loquor. Sed dicit aliqz
quomodo potest esse. et qui iā eius.
Quonodo resurgēt mortui? Qua-
li antez corpore venient? Inspiri-
get. et qui non attendis qd granū. et vegetatur.
ens tuc quod seminas. non vivifica-
tū. et p̄tretas. et probatō qualis-
tū. nisi prius moriatur. Et quid
corpore? Substantiam non negat. sed dignam
qualitatē cum adolesci? et quale. et idē in eē-
tia. in qualitate ouersum.
Seminatas? non corpus. et quod futu-
rum est seminas. Sed nudum gra-

corpo. vt quod seminas melius surgit.

Deūs aut̄ dat. Sicut ergo nudū granū seminatur et dei nutu qdā modo vestitum resurgit. multa sc̄i habēs incrementa. ita mortu⁹ dei tru-
te poterit vivere et meliori corpore resurgere.

Uniciuqz seminū pro. cor. Ita et nob nostra antiqua. vt iob ait

Quē visur⁹ sum. e.i. et
nō alii. Sed erit dia-
i glia et dignitate. quā
vis de eadez materia.
Sicut nō oīs caro est
eisdē dignitatis. licet
de eisdē elemētis.

Et corpora. Oīs
caro corp⁹. b̄ n̄ ecōuer-
so. vt lignum.

Celestia. H̄it re-
surgent. terrestria an-
qd moriātur. qd ex adā
vt qd xp̄us celestis ē ex
eo corpora celestia dicā-
tur et non iā caro dicā-
tur. Ex adā vero quia
terrestris est terrestria
corpora.

Alia claritas

solis z. Sicut ista
corpa cuz vni nature
sunt. diuersē tñ sūt cla-
ritatis. sic et hōes cum
sint vni generis. diffi-
milis tñ gloria erit i re-
surrectōe. Ut clarita-
ti solis illoz dignitas
exequitur qd centesimū
numer⁹ hēt. Lunari
z. etia differenti corpore resurgent mortui.
Et resurreccio mortuorum.
Sed hoc omnes communēt qd corrupti re. et
sepelit. vel mortificatur.

Heminatur in corruptione. surget
Id est immortale et impalibile. et moritur et
sepelit.
In incorruptione: Seminatur in
Sine omni honore. et gloriolum
ignobilitate: surget in gloria. Se-
t̄ sūt immobile irregibile. quia non valer se moue-
re vel regere et quia tale cui quelibet noceant.

minatur in infirmitate: surget in

potentia cui nihil noceat. et vere viuu et vegeta-
tū. Quid per singula. et qd cibis
virtute. Seminatur corpus ani-
mali. et qd iā bis nō egeat.

male: surget corpus spirituale. Si

Si quidem est animale. est et spirituale. Quod

animal probat per genitum. factus est prūm⁹ ho-
mo cor aia. Spiale. nouissimus.

est corpus animale: est et spirituale.

vel sicut et sic exponit quid sit aiale corpus.

Sic enim scriptum est: factus est

us charitas ē. et p charitatē fiet. vt qd habet singuli: communiter si oīm

Seminatur. Id est qd quis homo ex quo concipit. vsq ad dissolutio-

nem sit in corruptōe. tamē surget in incorruptōne.

Corpus animale. Id est quod nihil habet ab anima nisi qd sensi-
catur per eam. sicut aiale. Surget spiale. transiens in naturam spūs. qd a
gile. leue. cibis nō indigens. Cū dicit corp⁹ transiūz ad icorruptōnem: cor-
ruptōnis mentōnem facit. vt ondat major dignitas resurrectōis.

Surget spiale. Non dicit spūs. et corp⁹ vertatur i spūm. vt qdāz
putat. Vñ dñs. Palpate et vi. qd spūs. car. et ol. n. habet. Sed spiale. qd
spiritui plene subdetur. nō iā repugnat. nec alimētis egebit. vt et homo
ante peccatum egit.

Si est corpus aiale. Vere surget corpus spiale. qd si modo ē a-

nimale. est. i. constat ee qd spiale. Sicut enim aiales sum⁹. qd pī noster

Prime ad Corin.

carnalis factus est in animam viventem. Sic erimus in resurrectione spirituales quia pater noster spiritualis factus est in sua resurrectione in spiritu vivificantem. Quid sic exponit. Sicut scriptum est in genesi. Nos enim a ies ab aia pate, preatos. In aia vivente, i. potentem vivere tamen per sustentationem. Non vivificantem christus in spiritu vivificantem. i. qui ita corpus vivifica ret ut ultra non egeret aliqua sustentatione nec esset solubile. vel sicut corpus aiale, quasi a relatinis. Cum de corpore frustra additur aiale, nisi sit aliud spirituale, ad cuius discrepantiam dicatur aiale.

Cum primus. Totum genus humanum sunt duo hoies. pm et scds. Ex illo natu. ex h renati. Christus de adam ex de eade non materia. Nonissimus. qd eum non succedit homo aliis qui sit caput vel actor humani corporis. **S**ed non prius. Dixit corpora nostra futura spirituaria. Hoc ne quis dubitz an aiale possit fieri spirituale, probat per si multitudinem christi. Quid factus est in spiritu vivifico. Hoc non prius fuit in eo illud qd est spirituale, sed qd est aiale, deinde spirituale. Sic et de nobis poterit fieri.

Primus homo. Primus aiam vivente, quia de terra, et id terrenus, i. aialis et passibilis ex natura. Sed secundus spiritus, qd de celo, i. qd divina natura fuit hominem vivita, et ideo celestis, i. spiritialis in resurrectione. Et qd primus pater fuit terrenus, tales sunt oes.

Celestis. Non habu manu ritu, sed dino natus, et ceptus et natus.

Doc autem dico. Iudei credebant futuram resurrectionem, sed more huic vita, ut nubent et generarent, non seducunt quidem, qd non poterant respondere, qd a postulatore remonterent.

Min caro et sanguinem, per carnem et sanguinem, ventrem et libidinem, i. opera carnis que ibi non erunt significata.

Neque corruptio. Caro. Sed aei putares fini substantiam carnis, dico: aperuit. Id dicitur caro non possidebit regnum dei, qd corruptio mortalitatis que noce carnis habens ostendit. Et qui dicent quod caro erit et non erit caro?

Exponit. Ecclesiasticus. v. d.

Ecce mysterium. Quia dixit resurrectio gloria, et post, Caro et sanguis non possidebit regnum dei, qd hoc distinguendum sit aperte.

Dicitur quidem resurgemus. Vei fini hiero, qui viuos reptos non morituros asserunt, ad marcellam scribens. Dicitur mortui resurgent. Non oes vivi repti immutabuntur, sed soli sancti.

Hiero. Ad marcellam. Interrogaueras quod dicit apostoli aduentu domini saluatoris, quod quidam viventes obniam in nubibus, ut non pueriantur ab

C. XVI.

bis qui in christo dormierint, vis quod nosse, ut sic occurrat in corporibus, ut non ante morietur cum et dominus noster mortuus sit, et enoch atque belias secundum apocalypsim iobannis morituri esse dicuntur, ne, s. v. sit quod non gustaverit mortem, hoc ex ipsis continentia loci scrii potest, qd sancti qui in aduentu domini salvatoris in corpore fuerint defibes in eisdem corporibus occurrat ei, ita tamen ut in gloriam et corruptum et mortale, gloria et corruptio et immortale, vita et corruptio et mortale.

Sicut ornameatum est ut ultra non esuriat, vel aliquatenus ledatur corruptibile hoc induetur incorruptibile.

Indumentum hoc ostenditur mortale hoc induere immortalitatem.

Sicut ultra non morietur vel dissolatur, sicut vere induit immortalitatem, qd tunc fiet, i. impletatur et mortalitatem.

Tum autem corruptibile hoc induerit incorruptionem, et mortale hoc induerit immortalitatem.

Tunc fiet sermo quod scriptus est:

Asorpta est mors in victoria, porne, qd oes dissoluebas paliter.

Vibi est mors, victoria tua: Ubi est peccatum originale, unde mors exiit, ut ipse exponit, non quod mors fecit, peccato enim moritur, non morte peccamus.

Mors stimulis tuus: Stimulus, qd pungit, angemem.

Autem mortis peccatum est: Virtus ne quis quod dicat a lege inuari, sed a deo tantum.

Vero peccati lex. Deo autem gratias, peccati et mortis,

Qui dedit nobis victoriam per dominum per legem.

Minimum nostrum hiesum christum.

Sed per christum vincimus, in fide.

Intra fratres mei dilectissimi, statim resurrexit, sicut et a pseudo moueri non posuitis.

Sed resurrexit et immobiles, abundantes in opere domini, semper scient est.

Sed non per remuneracionem, sed in labore vestro non est inanis in domino.

C. XVI.

D de aliis monitu collectis

Quia autem que sunt in sancto tenendum est propter vias sanctorum sanctorum sicut ordinari in ecclesiis.

Sed caro non posse, r. d. qd non erit ibi corruptio et mortalitas, i. non habet qualitates, eadem habet, dicendo enim hanc eadem quod digitum te dicit, ut eadem caro quod videtur resurget, et mortale hoc induere immortalitatem.

Asorpta est. Id est destruenda in victoria christi, vel in his quod modum vice di excedit.

Intra vero ubi est in modum aperte, vel in his quod modum vice di excedit.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

Victor in morte, vicit in resurrectione, et mortuus resurget.

in sanctos qui erant hic
insolentibus breviter mo-
net. Quod non est con-
tra illud. Noncote cogi-
tare de crastino. Non
est enim cogitare de cra-
stino. si quis humano
more ista cogitet. si si
quis propter ista deo mi-
litet. ut in opibus suis
non regnum dei. sed istorum
acquisitionem intueat.

CVel vnam
diem sabbati. Id est
domica die. Quia una
dies sabbati. vel una
sabbatorum. vel prima
sabbati vocatur apud
iudeos dies quem nunc
domini appellamus.

Ita et vos et.
Principi apostoli oem
plebe die domino pueni-
re ad ecclesiam et illuc de-
ferre quod vniuersaliter ad
opus sanctorum dare vo-
lebat. Et ne a malis
ministris depire. si apud
ecclesiam dimitterent
principi ut secundum defer-
rent. et tuto loco reponerent.
quoad usque ipse
reviret. et hoc singulari-
los dies dominicos facie-
bant. quod paulatim
colligitur. uicem que est et
multum inuenitur.

Manebo. Si
medicus mortuus habuit
ubi multi egrotarunt.

Colligitur vnam di-
em septimane.
Galathie: ita et vos facite per vnam
Colligitur. Ne dicatis non esse fidele min-
strum cui credatis.
Sabbati. Unusquisque vestrum apud
et cauens ne iterum sibi sumat non quod grau-
se reponat. Precondens quod ei bene
ideo ante
placuerit: ut non cum venero tunc
quia grauaret si totum subito simul darent.
collecte fiant. Cum autem presens
dignos indicaveritis: Id est cum epistolis
meis et vestris laudatoris et commendatoris de-
ferentur et mittentur
fuerit. quos probaueritis per epi-
stolas hos mittam perferre grati-
am vestram in hierusalem. Quid si
Si magne res fuerint
dignum fuerit ut ego eam. mecum
cum per omnia loca transferro usq; ma-
ibunt. Veneriam autem ad vos cu
cedoniam. Et quod ubi non est opus ibi morari
macedoniam pertransiero. Nam
macedoniam pertransibo. Apud
quod multa corrigenda ibi
vos autem forsitan manebo. vel
etiam hibernabo: ut vos me deduca-
tis quocunq; iero. Nolo enim vos
modo in transitu videre: spacio ei me
aliquam tristis manere apud vos si
dominus permiserit. Permanebo autem
inde multis epistola
ephesi usque ad pentecosten.
Quanta corda ad audiendum parata
Ostium ei mihi apertum est magnum
quod non contradicunt predicatorum. Quid ergo opus est ibi morari. Unde aduerit. Et qui
et evidens: et aduersarii multi. Si
ad vos
autem venerit thymotheus: videte ut si
Aug. forsan iam ibi timuerat commotionem
per contentionem pseudo apostolorum
ne timore sit apud vos. Opus enim
domini operatur sicut et ego. Ne quod
ergo illum signat. Deducite at illum in
pace: ut veniat ad me. Expecto enim
qui secundum sunt. Qui erat episcopus eo
rum ab apostolo ordinatus. Quia bune chorin-
thii requisiuerant: qui cum non posset eos sedare
terat ad apostolum ephebum.
illum cum fratribus. De apollo
autem fratre notum vobis facio. quoniam
tuus rogaui eum ut veniret ad vos cu
quia timet incorrectos
fratribus: et utique non fuit volun-
tas eius ut nunc veniret. Veniet at-

Opportunum est vobis correcti fueritis:
vobis autem contra astutias dyaboli
cum ei vacuum fuerit. Vigilate et
Stanti non obcepit somnus
Et mulierum inconstantia est: in domi-
no vobis sit in restra virtute protectus
state in fide viriliter agite. et fortia
etiam correctio non tam manus glorie
mini: oia ei vita in charitate fiant.

Qui
Obsecro autem vobis fratres nostri do-
bi cu apostolo fuerunt in predicatione
chorinthiorum
mū stephane. et fortunati et achaici
primi crediderunt in achaia. ut mihi
quoniam sūt primiti achaiae. et minister
rium sanctorum ordinaverunt seip-
sos: ut vobis subditi sitis eiusmodi
et omni cooperantur et laborant.
Et quia preceps sunt apud rose quibus est vo-
bis protectus: vel quia mibi pro vobis ministrare
venerunt: quod vobis deberitis facere
Haudeo autem in presentia stepha-
ne. et fortunati. et achaici. quoniam
ministraverunt mibi quod vobis non fecisti:
id quod vobis deerat ipsi suppleuerit
Et quae pauperum
Refecerunt ei spiritum et meum et
quod apostoli seruauerunt. honorate filios
vestrum. Lognoscite ergo qui eius
quod ego scribo omnes desiderat.
modi sunt. Salutant vobis ecclesie
asie. Salutat vobis in domino mul-
tum aquila et præsca. cum domesti-
ca sua ecclesia: apud quos et hos-
torum. Salutant vobis fratres omnes
Et vero corde in lignis pacis
Salutate iuicem in osculo sancto
Et scient epistolam eius esse subdit. Saluta et
scripta
Salutatio mea manu pauli. Si
fideles saluto sed
quis non amat dominum nostrum
vel condemnatus. Separatus a deo
Ihesus christum sit in anathema ma-
donec veniet dominus vel in aduentu domini.
Hec est salutatio pauli
Maranatha. Gratia domini nostri ihe-
sus et ea caritate vos inuidet. vel
deum diligite quia ego vos vel deum diligo
sui christi vobis. Charitas mea
non secundum seculi
cum omnibus vobis in christo ihesu.

Obsecro autem.
Ordo h littere relati-
vit et pendet vobis illuc
ut et vobis subditu sitis.

Spiritum:
Deum leticia. vestrum
charitate.

Maranatha. Id
est donec veniat dominus
vel in aduentu domini
Maranatha et inter-
pretatur. dominus venit. Et
est positum ex syro et gre-
co magis quod syru est quod
hebreu. Anathema ve-
ro greci interpretat co-
dinar vel separari. Si
mul et greci et syro vi-
tur verbo.

Epistola ad Chorinth. prima finit

Dilogus in secunda incipit